

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

**MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİNDE PARTNER
ŞİDDETİNİN SOSYAL HİZMET İLE İLİŞKİSİ**

ELİF GÜNEŞ
YÜKSEK LİSANS TEZİ

SOSYAL HİZMET ANABİLİM DALI

DANIŞMAN
DOÇ.DR.DERYA KAYLI

MANİSA – 2019

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

**MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİNDE PARTNER
ŞİDDETİNİN SOSYAL HİZMET İLE İLİŞKİSİ**

ELİF GÜNEŞ
YÜKSEK LİSANS TEZİ

SOSYAL HİZMET ANABİLİM DALI

DANIŞMAN

DOÇ.DR.DERYA KAYLI

TEZ SINAV JÜRİSİ

Doç.Dr. Derya Şaşman KAYLI

(Tez Danışmanı)

Prof. Dr. Fatih ŞAHİN

(Jüri Üyesi)

Dr. Öğr. Üyesi Hadiye KÜÇÜKKARAGÖZ

(Jüri Üyesi)

T.C
YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
ULUSAL TEZ MERKEZİ

TEZ VERİ GİRİŞ FORMU

Referans No	10285164
Yazar Adı / Soyadı	ELİF GÜNEŞ
T.C.Kimlik No	64840125910
Telefon	5075825682
E-Posta	elifgunes8569@gmail.com
Tezin Dili	Türkçe
Tezin Özgün Adı	Manisa Celal Bayar Üniversitesi Örneğinde Partner Şiddetinin Sosyal Hizmet İle İlişkisi
Tezin Tercümesi	The Relationship of Partner Violence with Social Work in the Case of Manisa Celal Bayar University
Konu	Sosyal Hizmetler = Social Services
Üniversite	Manisa Celal Bayar Üniversitesi
Enstitü / Hastane	Sağlık Bilimleri Enstitüsü
Anabilim Dalı	Sosyal Hizmetler Anabilim Dalı
Bilim Dalı	Sosyal Hizmet Bilim Dalı
Tez Türü	Yüksek Lisans
Yılı	2019
Sayfa	127
Tez Danışmanları	DOÇ. DR. DERYA KAYLI
Dizin Terimleri	
Önerilen Dizin Terimleri	

22.08.2019

İmza:.....

YÜKSEK LİSANS TEZ BAŞLIĞI

**Manisa Celal Bayar Üniversitesi Örneğinde Partner Şiddetinin Sosyal Hizmet
İle İlişkisi**

Öğrenci: Elif GÜNEŞ

Danışman: Doç. Dr. Derya ŞAŞMAN

Bu tez çalışması 08.08.2019 tarihinde jürimiz tarafından “Sosyal Hizmet Programı”
nda yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Derya ŞAŞMAN KAYLI
Manisa Celal Bayar Üniversitesi
Sağlık Bilimleri Fakültesi
Sosyal Hizmet Bölümü

(imza)

Üye : Prof. Dr. Fatih ŞAHİN
Manisa Celal Bayar Üniversitesi
Sağlık Bilimleri Fakültesi
Sosyal Hizmet Bölümü

(imza)

Üye: Dr. Öğr. Üyesi Hadiye KÜÇÜKKARAGÖZ
Dokuz Eylül Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Fakültesi
Aile Danışmanlığı ve Eğitimi

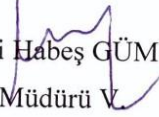
(imza)

Bu tez, Manisa Celal Bayar Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim
Yönetmeliği'nin ilgili maddeleri uyarınca yukarıdaki jüri tarafından başarılı
bulunmuştur.

08...../08...../2019

Prof. Dr. Bilal-i Hacıoğlu GÜMÜŞ
Enstitü Müdürü

BEYAN

Bu tez çalışmasının kendi çalışmam olduğunu, tezin planlanmasından, veri toplanması ve yazımına kadar bütün safhalarda etik dışı davranışımın olmadığını, bu tezdeki bütün bilgileri akademik ve etik kurallar içinde elde ettiğimi, bu tez çalışmasıyla elde edilmeyen bütün bilgi ve yorumlara kaynak gösterdiğimi ve bu kaynakları da kaynaklar listesine aldığımı, yine bu tezin çalışılması ve yazımı sırasında patent ve telif haklarını ihlal edici bir davranışımın olmadığı beyan ederim.

Elif GÜNEŞ

TEŞEKKÜR

Sosyal Hizmet Uzmanı Bakış Açısı ile ‘‘Manisa Celal Bayar Üniversitesi Örneğinde Partner Şiddetinin Sosyal Hizmet İle İlişkisi’’ isimli tezimin yazımı sırasında bana her daim yardımcı olan tez danışmanım Doç.Dr. Derya KAYLI’ya

Yüksek lisans programında bana katkıda bulunan hocalarım Doç.Dr. Hakan BAYDUR ve Doç.Dr. Şeyda YILDIRIM, Doç.Dr. Gülten UÇAN’a,

Araştırmaya katılan tüm Celal Bayar Üniversitesi öğrencilerine,

Sosyal Hizmet Uzmanı olma sürecinde emeği geçen tüm hocalarıma,

Tez savunmamda yer alan saygıdeğer hocalarım Prof. Dr. Fatih ŞAHİN ve Dr. Öğr. Üyesi HadiyeKÜÇÜKKARAGÖZ’eteşekkürü bir borç bilirim.

KISALTMALAR

CEDAW:Convention on theElimination of All Forms of
DiscriminationAgainstWomen‘‘Kadına Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi
Sözleşmesi’’

TMMOB:Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği

AB: Avrupa Birliği

TBMM: Türkiye Büyük Millet Meclisi

TÜEB:Türkiye Üniversiteler Etik Birliği

ŞÖNİM: Şiddet Önleme ve İzleme Merkezi

TCK: Türk Ceza Kanunu

UNESCO:United Nations Educational,
ScientificandCulturalOrganization‘‘Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür
Örgütü’’

MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİNDE PARTNER ŞİDDETİNİN SOSYAL HİZMET İLE İLİŞKİSİ

İÇİNDEKİLER

ÖZET	ix
ABSTRACT	x
GİRİŞ	1
1.GENEL BİLGİLER.....	3
1.1.ŞİDDET VE PARTNER ŞİDDETİ.....	4
1.1.1.Partner Şiddetinin Yönü	7
1.1.2.Partner Şiddetinin Nedenleri	8
1.1.2.1.Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliği.....	9
1.1.2.2.Erkeklik ve kadınlık rolleri.....	15
1.1.2.3.Ataerkil yapı.....	16
1.1.2.4. Cinsiyet ayrımcılığı	18
1.2.PARTNER ŞİDDETİNİN BOYUTLARI	21
1.2.1.Dünya’da Partner Şiddeti	21
1.2.2.Türkiye’de Partner Şiddeti	22
1.3.ÜNİVERSİTE GENÇLİĞİ VE PARTNER ŞİDDETİ	23
1.3.1.Üniversitelerde Yaşanan İlişkilerin Boyutları.....	24
1.3.2.Üniversitelerde Flört Şiddeti ve Sosyal Hizmet.....	28
1.3.3.Şiddetin Mevzuattaki Yeri ve Türkiye’nin Süreç İçerisindeki Yolculuğu	33
1.3.3.1.Israrlı takip mağdurluğu	35
1.4.SOSYAL HİZMET DİSİPLİNİ İÇİNDE PARTNER ŞİDDETİNİ AÇIKLAYAN KURAMLAR.....	37
1.4.1.Baskı Karşıtı Kuram ve Feminist Sosyal Hizmet	37
2.GEREÇ VE YÖNTEM.....	40
2.1.ARAŞTIRMANIN AMACI.....	40
2.2.ARAŞTIRMANIN YERİ VE ZAMANI	40
2.3.ARAŞTIRMANIN EVREN VE ÖRNEKLEMİ.....	40
2.4.ARAŞTIRMANIN VERİ TOPLAMA ARAÇLARI.....	40
2.5.ARAŞTIRMANIN VERİ TOPLAMA YÖNTEMİ.....	41
2.6.ARAŞTIRMANIN VERİLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	42

2.7.ARAŞTIRMANIN ETİK YÖNÜ	42
3.BULGULAR.....	43
3.1.BETİMSSEL BULGULAR.....	43
3.2.ÖĞRENCİLERİN PARTNERLERİ İLE BİRLİKTELİK DURUMLARI	50
3.3.ÖĞRENCİLERİN FLÖRT ŞİDDETİ HAKKINDAKİ DÜŞÜNCELERİ.....	52
3.4.İLİŞKİSEL ANALİZ:	56
3.4.1.İlişki Değerlendirme Ölçeği:	56
3.4.2.Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği:	62
3.4.3.Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği:	68
4.TARTIŞMA.....	76
5.SONUÇ VE ÖNERİLER	81
6.KAYNAKLAR	83
7.EKLER	99
Ek 1.Tez Önerisi Onayı.....	99
Ek 2.Etik Kurul Onayı.....	100
Ek 3. Etik Kurul Onayı.....	101
Ek 4. Kurum İzni.....	102
Ek 5. Kurum İzni.....	103
Ek 6. Kurum İzni.....	104
Ek 7. Kurum İzni.....	105
Ek 8.Üniversite Öğrencilerinde Partner Şiddeti Anket Formu	106
Ek 9.İlişki Değerlendirme Ölçeği.....	109
Ek 10.Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği.....	110
Ek 11.Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği	112
Ek 12.Benzerlik Raporu Bildirimi.....	113
Ek 12.Özgeçmiş	114

TABLO DİZİNİ

Tablo 1: Partnerlerin Birliktelik Durumları Hakkında Bilgiler

Tablo 2: İlişki Değerlendirme Ölçeği Ortalama Puan

Tablo 3: İlişki Değerlendirme Ölçeği ve Cinsiyetler Arası İlişki

Tablo 4: İlişki Değerlendirme Ölçeği ve Fakülteler Arası İlişki

Tablo 5: İlişki Değerlendirme Ölçeği ve Bölümler Arası İlişki

Tablo 6: İlişki Değerlendirme Ölçeği ve Anne-Baba Birliktelik Durumları Arası İlişki

Tablo 7: İlişki Değerlendirme Ölçeği ve Ailelerin Gelir Durumları Arası İlişki

Tablo 8: İlişki Değerlendirme Ölçeği ve Annelerin Eğitim Durumları Arası İlişki

Tablo 9: İlişki Değerlendirme Ölçeği ve Babaların Eğitim Durumları Arası İlişki

Tablo 10: İlişki Değerlendirme Ölçeği ve “Flört şiddetinin bir insan hakları ihlali olduğunu düşünüyorum” İfadesi Arası İlişki

Tablo 11: İlişki Değerlendirme Ölçeği ve “Flört şiddetini sadece erkekler uygular” İfadesi Arası İlişki

Tablo 12: İlişki Değerlendirme Ölçeği ve “Sosyal hizmet uzmanı flört şiddeti konusunda çalışmalar yapar” İfadesi Arası İlişki

Tablo 13: İlişki Değerlendirme Ölçeği ve “Flörtümün sosyal medya hesaplarımın şifrelerini bilmesinde bir sakınca yoktur” İfadesi Arası İlişki

Tablo 14: İlişki Değerlendirme Ölçeği ve “Flörtümün istediklerini sorgulamadan yaparım” İfadesi Arası İlişki

Tablo 15: İlişki Değerlendirme Ölçeği ve “Flörtüm nereye gittiğimi ve kiminle olduğumu her zaman bilir” Yanıtı Arası İlişki

Tablo 16: İlişki Değerlendirme Ölçeği ve “Flörtümün sürekli beni takip etmesi hoşuma gider” İfadesi Arası İlişki

Tablo 17: İlişki Değerlendirme Ölçeği ve “Görüşmek istemediğim kişilerin sürekli karşıma çıkıp ısrarcı davranmasından hoşlanmam” İfadesi Arası İlişki

Tablo 18: İlişki Değerlendirme Ölçeği ve “Israrlı takip mağdurluğu hakkında bilgiye sahibim” İfadesi Arası İlişki

Tablo 19: Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği Ortalama Puan

Tablo 20: Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği ve Cinsiyetler Arası İlişki

Tablo 21: Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği ve Fakülteler Arası İlişki

Tablo 22: Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği ve Bölümler Arası İlişki

Tablo 23: Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği ve Anne-Baba Birliktelik Durumları Arası İlişki

Tablo 24: Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği ve Ailelerin Gelir Durumları Arası İlişki

Tablo 25: Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği ve Annelerin Eğitim Durumları Arası İlişki

Tablo 26: Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği ve Babaların Eğitim Durumları Arası İlişki

Tablo 27: Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği ve “Flört şiddetinin bir insan hakları ihlali olduğunu düşünüyorum” İfadesi Arası İlişki

Tablo 28: Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği ve “Flört şiddetini sadece erkekler uygular” İfadesi Arası İlişki

Tablo 29: Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği ve “Sosyal hizmet uzmanı flört şiddeti konusunda çalışmalar yapar” İfadesi Arası İlişki

Tablo 30: Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği ve “Flörtümün sosyal medya hesaplarımın şifrelerini bilmesinde bir sakınca yoktur” İfadesi Arası İlişki

Tablo 31: Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği ve “Flörtümün istediklerini sorgulamadan yaparım” İfadesi Arası İlişki

Tablo 32: Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği ve “Flörtüm nereye gittiğimi ve kiminle olduğumu her zaman bilir” İfadesi Arası İlişki

Tablo 33: Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği ve “Flörtümün sürekli beni takip etmesi hoşuma gider” İfadesi Arası İlişki

Tablo 34: Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği ve “Görüşmek istemediğim kişilerin sürekli karşıma çıkıp ısrarcı davranmasından hoşlanmam” İfadesi Arası İlişki

Tablo 35: Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği ve “İsrarlı takip mağdurluğu hakkında bilgiye sahibim” İfadesi Arası İlişki

Tablo 36: Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği Ortalama Puan

Tablo 37: Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği ve Cinsiyetler Arası İlişki

Tablo 38: Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği ve Fakülteler Arası İlişki

Tablo 39: Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği ve Bölümler Arası İlişki

Tablo 40: Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği ve Anne-Baba Birliktelik Durumları Arası İlişki

Tablo 41: Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği ve Ailelerin Gelir Durumları Arası İlişki

Tablo 42: Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği ve Annelerin Eğitim Durumları Arası İlişki

Tablo 43: Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği ve Babaların Eğitim Durumları Arası İlişki

Tablo 44: Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği ve “Flört şiddetinin bir insan hakları ihlali olduğunu düşünüyorum” İfadesi Arası İlişki

Tablo 45: Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum ve “Flört şiddetini sadece erkekler uygular” İfadesi Arası İlişki

Tablo 46: Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği ve “Sosyal hizmet uzmanı flört şiddeti konusunda çalışmalar yapar” İfadesi Arası İlişki

Tablo 47: Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği ve “Flörtümün sosyal medya hesaplarımın şifrelerini bilmesinde bir sakınca yoktur” İfadesi Arası İlişki

Tablo 48: Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği ve “Flörtümün istediklerini sorgulamadan yaparım” İfadesi Arası İlişki

Tablo 49: Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği ve “Flörtüm nereye gittiğimi ve kiminle olduğumu her zaman bilir” İfadesi Arası İlişki

Tablo 50: Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği ve “Flörtümün sürekli beni takip etmesi hoşuma gider” İfadesi Arası İlişki

Tablo 51: Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği ve “Görüşmek istemediğim kişilerin sürekli karşıma çıkıp ısrarcı davranmasından hoşlanmam” İfadesi Arası İlişki

Tablo 52: Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği ve “Israrlı takip mağdurluğu hakkında bilgiye sahibim” İfadesi Arası İlişki

Tablo 53: Ölçeklerin Kendi Aralarındaki İlişki Durumları

ŞEKİL DİZİNİ

Şekil 1: Katılımcıların Yaşları

Şekil 2: Katılımcıların Cinsiyetleri

Şekil 3: Öğrencilerin Mevcut Sınıfları

Şekil 4: Öğrencilerin Bağlı Bulundukları Fakülteler

Şekil 5: Öğrencilerin Kardeş Sayıları

Şekil 6: Öğrencilerinin Anne ve Babalarının Birliktelik Durumları

Şekil 7: Öğrencilerinin Annelerinin Eğitim Durumları

Şekil 8: Öğrencilerinin Babalarının Eğitim Durumları

Şekil 9: Öğrencilerin Ailelerinin Gelir Durumları

Şekil 10: Öğrencilerin Annelerinin Meslek Durumları

Şekil 11: Öğrencilerin Babalarının Meslek Durumları

Şekil 12: Öğrencilerin Doğum Yerleri

Şekil 13: Öğrencilerin Büyük Şehirde İkamet Etme Durumları

Şekil 14: Öğrencilerin İkamet Ettikleri Yer

Şekil 15: “Flört Şiddetinin İnsan Hakları İhlali Olduğunu Düşünüyorum”

Şekil 16: “Flört Şiddetini Sadece Erkekler Uygular”

Şekil 17: “Sosyal Hizmet Uzmanı Flört Şiddeti Konusunda Çalışmalar Yapar”

Şekil 18: “Flörtümün Sosyal Medya Hesaplarımın Şifrelerini Bilmesinde Sakınca Yoktur”

Şekil 19: “Flörtüm Nereye Gittiğimi ve Kiminle Olduğumu Her Zaman Bilir”

Şekil 20: “Flörtümün Sürekli Beni Takip Etmesi Hoşuma Gider”

Şekil 21: “Görüşmek İstemediğim Kişilerin Sürekli Karşıma Çıkıp Israrcı Olmasından Hoşlanmam”

Şekil 22: “Israrlı Takip Mağdurluğu Hakkında Bilgim Var”

Tezin Başlığı	: Manisa Celal Bayar Üniversitesi Örneğinde Partner Şiddetinin Sosyal Hizmet İle İlişkisi
ÖğrencininAdı	: Elif GÜNEŞ
Danışmanı	: Doç.Dr. Derya KAYLI
AnabilimDalı	: Sosyal Hizmet AnabilimDalı

ÖZET

Amaç:Şiddet her yaş grubunda var olmakla birlikte Dünya Sağlık Örgütü tarafından gençlerin şiddete daha çok uğradığı kabul edilmektedir. Bu yaşlarda görülen şiddet türlerinden biri de flört şiddetidir. Partner şiddetinin üniversite öğrencileri üzerinde olumsuz etkilerinin olduğu ve öğrencilerin partner şiddeti konusunda yeterli bilgiye sahip olmadıkları yapılan literatür taramasında anlaşılmıştır.Bu kapsamda ‘‘Manisa Celal Bayar Üniversitesi Örneğinde Partner Şiddetinin Sosyal Hizmet İle İlişkisi’’ isimli çalışmada partner şiddeti, şiddetin yönü, nedenleri, toplumsal cinsiyet, ataerkil yapı, üniversite öğrencilerinde yaşanan partner şiddetinin boyutları ele alınmıştır.

Gereç ve Yöntem:‘‘Manisa Celal Bayar Üniversitesi Örneğinde Partner Şiddetinin Sosyal Hizmet İle İlişkisi’’ isimli tez çalışması nitel araştırma yöntemi ile Manisa Celal Bayar Üniversitesi Merkez İlçesinde yer alan fakültelerde öğrenim gören 378 öğrenciye ulaşılmıştır. Literatür taranarak Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği, Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği, İlişki Değerlendirme Ölçeği ve sosyodemografik verilerden oluşan form kullanılmıştır.Verilerin analizinde SPSS 15.0 uygulaması kullanılmıştır.

Bulgular:Uygulanan form ve ölçeklerde ortalama puanların yüksek olduğu, üniversite öğrencilerinde ataerkil düşüncenin var olduğubelirlenmiştir. Ayrıca öğrencilerin çoğunluğunun flört şiddeti ve sosyal hizmet uzmanının çalışmaları, ısrarlı takip mağdurluğu hakkında bilgisi olmadığı tespit edilmiştir.

Sonuç:Üniversite öğrencilerinin flört şiddetine maruz kaldığı ve bu durum hakkında farkındalığa sahip olmadıkları belirlenmiştir.

Anahtar kelimeler:Şiddet, partner şiddeti, üniversite öğrencilerinde partner şiddeti, ısrarlı takip mağdurluğu, sosyal hizmet.

Title : The Relationship of Partner Violence with Social Work
in the Case of Manisa Celal Bayar University

Student Name : Elif GÜNEŞ

Supervisor : Doç.Dr. Deryan KAYLI

Department : Social Work Department

ABSTRACT

Purpose: Although violence exists in all age groups, it is accepted by the World Health Organization that adolescents and young people are more exposed to violence. One of the types of violence seen in these age groups is flirting violence. It was found in the literature review that partner violence has negative effects on university students and that university students do not have enough information about partner violence. In this context, in the thesis titled 'The Relationship between Partner Violence and Social Work in Manisa Celal Bayar University', violence and partner violence, the direction of partner violence, causes, gender, patriarchal structure, the dimensions of partner violence experienced in university students were discussed.

Materials and methods: The thesis 'The Relationship between Partner Violence and Social Work in the Case of Manisa Celal Bayar University' was reached to 378 students studying in the central district of Manisa Celal Bayar University with the qualitative research method. The literature was reviewed and the form consisting of Attitude towards Violence in Close Relationships Scale, Gender Perception Scale, Relationship Evaluation Scale and sociodemographic data were used.

Results: It was determined that the mean scores were high in the forms and scales applied, and patriarchal thinking was present in university students. In addition, it was found that the majority of the students did not know about the severity of flirting and the work of the social worker and persistent follow-up victimization.

Conclusion: It was determined that university students were exposed to flirting violence and did not have awareness about this situation.

Keywords: Violence, partner violence, partner violence in university students, persistent pursuit, social work.

GİRİŞ

Dünya Sağlık Örgütüne göre şiddet, kişinin kendisine veya bir başka kişiye, bir gruba ya da topluma kasıtlı olarak fiziksel ya da duygusal olarak zor kullanması ya da tehdit içermesidir. Yaralanma, ölüm, psikolojik hasar, gelişim bozukluğu ya da yoksunluk ile sonuçlanabilmektedir(Krug, 2002). Bir insan hakkı ihlali olan şiddet kişinin hürriyetini elinden alıkoymakla birlikte kişiye fiziksel veya ruhsal birçok açıdan zarar vermektedir.

Kişileriniradesi dışında özgürlüklerini engelleyerek kişiye zarar veren ve kişiliklerini olumsuz etkileyen toplumsal cinsiyete dayalı şiddet kadın ve erkek arasında baskıcı ataerkil ilişkileri yansıtan davranışlardır. Toplumsal cinsiyete dayalı şiddet kadınların toplum içerisindeki bağımlı rolünün sürdürülmesine sebep olmaktadır(Uygur & Çağlar2013). Kadına Yönelik Şiddet ve Ev İçi Şiddeti Önleme ve Mücadele Etme Avrupa Konseyi Sözleşmesi'nde şiddetin eşit olmayan güç dengesinin kadınlar üzerinde tahakküm kurması ve kadınlara karşı ayrımcılık uygulanmasına yol açan kadınların ilerlemesine bir engel olduğu belirtilmektedir(Uygur & Çağlar2013).

Ülkelerin hazırlamış olduğu resmi ulusal verilere göre hayatı boyunca en az bir kez yakın partneri tarafından fiziksel veya cinsel şiddete maruz bırakılan kadınlar Türkiye'de kadın nüfusunun %38'ini, Mozambik'te %22'sini, Peru'da %33'ünü, Fransa'da %26'sını, Britanya ve Kuzey İrlanda'da %29'unu oluşturmaktadır. Dünya Ekonomik Forumu'nun 144 ülkeye ilişkin hazırlamış olduğu verilere göre Küresel Cinsiyet Uçurumu Endeksi'nde Türkiye 2016 yılında 130. sırada iken 2017 yılında 131. sırayı almıştır. Ortadoğu'da İsrail 44., Tunus 117., Kuveyt 129. ve Katar 130.sıra ile Türkiye'nin üst sıralarında yer almaktadır (BM 2015). Bu verilerden hareketle dünyada gelir düzeyi ve toplumsal cinsiyet eşitsizliği alt sıralarda yer almakta olan ülkelerde yakın partner şiddeti daha yaygındır.

Şiddet her yaş grubunda var olmakla birlikte Dünya Sağlık Örgütü tarafından ergenler ve gençlerin şiddete daha çok uğradığı kabul edilmektedir.Bu yaş gruplarında görülen şiddet türlerinden biri de flört şiddetidir(Doğan 2018). Şiddetin kişilerarası türlerinden biri olarak kabul edilen flört şiddeti, bireylerin flört ilişkisinde birbirlerine karşı sözel, duygusal, fiziksel ve cinsel şiddet uygulaması ve sosyal engeller getirmesidir.İnsan hayatını tehdit eden şiddet türlerinden biri olan flört şiddeti umutsuzluk, depresyon, madde kullanımı, düşük benlik saygısı, silah taşıma,

korumasız cinsel ilişki, intihar düşüncesi, intihara teşebbüs gibi riskli ve sorunlu davranışlara yol açmaktadır. Türkiye’de iki meslek yüksekokulunda yürütülen bir çalışmada birinci sınıf öğrencilerinin %12.9’u, dördüncü sınıf öğrencilerinin ise % 25.8 halihazırdaki flört ilişkilerinde şiddete maruz kaldıklarını ifade etmişlerdir (Aslan ve ark. 2008).

Öğrencilerin gençlik dönemlerini tamamlayıp bir erişkin olarak topluma hazırlandığı üniversite ortamı şiddet risk faktörlerini ve şiddet yaşantılarını farklı bir boyutla yansıtabilir. Üniversiteler şiddetten korunma sağlanması açısından önemli bir müdahale alanı olabilir. Üniversiteden mezun olan bireyler toplum içerisine katılmakta, toplum lideri olabilmekte, kısa süre sonra evlenip çocuk sahibi olmaktadır. Üniversite gençliği, tanımlanan şiddet alt tiplerinin her biri için müdahale şansı olabilecek özel bir gruptur(Baysoy 2014). Yakın partner şiddeti, aile içi şiddetten farklı olarak sadece evlilik ve hane içerisinde kadına yönelik şiddet kavramını değil kadınların sevgililik ve flört ilişkilerinde maruz bırakıldıkları her türlü şiddeti kapsamaktadır. Mor Çatı Vakfı 2016 yılında yayınlamış olduğu çalışmada kadınlara şiddet uygulayanların neredeyse tamamı kadınların tanıdıkları, güvendikleri, ilişkide ve iletişimde oldukları erkekler olduğunu belirtmiştir (Mor Çatı Vakfı 2016). Yakın partner şiddeti örseleyici bir yaşam olayı olmakla birlikte şiddete maruz bırakılan kadınlarda psikolojik pek çok belirti görülebilmektedir. 1999 yılında Golding tarafından yapılan araştırmada şiddete maruz bırakılan kadınların %64’ünde travma sonrası stres bozukluğu, %48’inde depresyon belirtileri görüldüğü tespit edilmiştir.Collins tarafından gerçekleştirilen araştırmada ortaya çıkan sonuca göre üniversite öğrencilerinin %65’i en az bir kere romantik bir ilişki yaşamaktadır (Collins 2003). Kadına şiddetin günümüzde en sık rastlanan türü olan flört şiddetinin genç yetişkinlerin hayatlarının ilerleyen zamanlarında kuracakları aile yaşamında olası bir şiddetin habercisi olması nedeni ile önemli toplumsal sorunlara sebep olan flört şiddetini kapsamlı olarak ele alıp değerlendirmek, kadına yönelik şiddeti önleme konusunda da bir aşama oluşturacaktır.

Bu kapsamda “ Manisa Celal Bayar Üniversitesi Örneğinde Partner Şiddetinin Sosyal Hizmet İle İlişkisi” isimli tez çalışmasında şiddet ve partner şiddeti, partner şiddetinin yönü, nedenleri, toplumsal cinsiyet, ataerkil yapı, erkeklik ve kadınlık rolleri, üniversite öğrencilerinde yaşanan partner şiddetinin boyutları ele alınmıştır.

1.GENEL BİLGİLER

Şiddet unsuru insanlık var olduğundan itibaren günümüze kadar gelinen tüm süreçte insanların hayatına müdahale eden kişilerin kendilerini gerçekleştirme süreçlerini sekteye uğratan, insanların işlevselliklerini kazanmasına ve devam etmesine engel olan bir insan hakkı ihlalidir. Şiddet kişilerin yaşamını sağlıklı biçimde sürdürmesine engel olmaktadır. Dünya Sağlık Örgütü tarafından ortaya koyulan verilerde dünyada meydana gelen ölümlerin 2.3 milyonunun şiddet nedeni ile olduğu belirtilmiştir(WHO 2000). İnsanların iyilik hallerinin bozulmasına neden olan şiddet kişilerin daha iyi toplumsal koşullara ulaşmasını ve gelişmeyi engellemektedir. Şiddetin diğer bir sonucu da insan sağlığını olumsuz etkilemesidir. Kadına yönelik gerçekleşen şiddet, kadınlarda kırık, iç organ zedelenmesi, organ kaybı, kalıcı sakatlık, istenmeyen gebelik, cinsel yolla bulaşan hastalıklargibi problemlerle sonuçlanmaktadır. Ayrıca şiddete uğrayan kadınlarda madde kullanımı ve kontrolsüz cinsel ilişkiye girme gibi kendine zarar verici davranışlar sık görülmektedir. Fiziksel semptomların yanında psikolojik semptomlara yol açan şiddet, depresyon, korku, anksiyete, düşük öz benlik, cinsel işlev bozukluğu, yeme problemi, obsessif-kompulsif davranış bozuklukları, travma sonrası stres bozukluğu gibi birçok rahatsızlığa neden olabilmektedir. Ayrıca şiddet insan hayatına olumsuz pek çok etkinin yanında ölümcül sonuçlara da yol açabilmektedir. Şiddete uğrayan kadınlar intihara sürüklenebilmektedir. Şiddetin fiziksel, ruhsal ve sosyal tüm sonuçları bireylerin, ailelerin ve toplumların tümünü olumsuz etkilemektedir. Uzun vadede şiddet kadınların iş hayatından çekilmesine, yoksullaşmasına, ekonomik açıdan bağımlı olmasına, aile yaşamının tahrip olmasına, çocukların güven ve inançlarının yok olmasına neden olmaktadır.

Başbakanlık Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü ile Türkiye İstatistik Kurumunun 2016 yılında ortaklaşa yürüttüğü Aile Yapısı Araştırmasında kadınların %8'i eşlerinin anlaşmazlık yaşanması durumunda şiddet uyguladıklarını belirtmiştir. Yeşim Arat ve Ayşegül Altınay'ın 2007 yılında yayınladıkları çalışmada eşinden daha çok ekonomik geliri olan kadınların %63'ü eşlerinden en az bir kez fiziksel şiddete maruz kaldığı belirtilmektedir. Aynı çalışmada kadınların %14'ünün zorla cinsel ilişkiye girdikleri belirtilmektedir. Cinsel şiddete uğrayan kadınların %67'sinin aynı zamanda fiziksel şiddete uğradıklarının görüldüğü belirtilmiştir(Altınay & Arat 2007).

2015 yılında yapılan Türkiye’de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet araştırmasında Türkiye’de kadınların %36’sının yaşamının herhangi bir döneminde fiziksel şiddete maruz kaldığını göstermektedir. Ülke genelinde kadınlardan orta derecede fiziksel şiddete uğrayanlar %19’unu, ağır derece fiziksel şiddete uğrayanlar ise %16’sını temsil etmektedir. Araştırmaya katılan kadınların %35’i birlikte olduğu kişinin kendisine tokat attığını veya bir şey fırlattığını söylediği belirtilmiştir. Kadınların dörtte birinden fazlasının en az bir kez bir aletle tehdit edildiğini veya bu aletlerin kendisine karşı kullandığını söylediği vurgulanmıştır.

1.1.ŞİDDET VE PARTNER ŞİDDETİ

İnsanların çevreleri ile ilişkilerinde çatışmaların var olabileceği gibi duygusal ve yakın ilişkilerinde de çatışma yaşaması kaçınılmazdır(Doğan 2018). Kişilerin yaşamını sürdürme hakkını elinden alan şiddet, ‘‘Kişinin, fiziksel, cinsel, psikolojik veya ekonomik açıdan zarar görmesi veya acı çekmesi ile sonuçlanan veya sonuçlanması muhtemel hareketleri, buna yönelik tehdit ve baskıyı ya da özgürlüğün keyfi engellenmesi de içeren, toplumsal, kamusal veya özel alanda meydana gelen fiziksel, cinsel, psikolojik, sözlü veya ekonomik her türlü tutum ve davranış’’ olarak tanımlanmaktadır (T.C. Resmi Gazete, 8 Mart 2012, sayı:28239).

Yaşam örüntüsü içerisinde olanaksızlıklar ve olanakların karşılaşması, güç ve baskı ile oluşan tahakküm süreci, güce sahip olan kimse güçsüze karşı oluşturduğu ekonomik, statüsel, politik olanakları üzerinden baskı yaratmaktadır. Kadına yönelik şiddet, erkekler ve kadınlar arasındaki eşit olmayan güç ilişkilerine dayanan ve kadına karşı uygulanan sistematik şiddet davranışlarıdır (Mor Çatı Vakfı 2013).Kadının Statüsü Genel Müdürlüğünün 2014 yılındaki araştırmasında aile ve sosyal çevrenin kadının eğitimi ve çalışma yaşamına katılımını engellediğine yönelik bulgular olduğu belirtilmiştir. TÜİK istatistiki verilerinde kadınlar ve erkekler arasındaki iş gücü dağılımı kadınların %51’inin tarım sektöründe, %33’ünün hizmet sektöründe olduğu, erkeklerin %27’sinin tarım sektöründe, %50’sinin hizmet sektöründe olduğu şeklindedir. İstihdamın bu yönü ile tarımda kadınların ağırlıklı olarak ücretsiz aile işçisi, erkeklerin ise kendi hesabına çalışan kişi oldukları kanısının var olduğu görülmektedir(Sayın2007).Aynı emeği sarf etmelerine rağmen kadınlar erkeklerden daha az ücret alarak ekonomik sömürülmeye uğramaktadır.Ataerkil kültürel düzen içerisinde bulunan toplumlar devamlarını sağlamak ve sürdürülebilirliklerini sağlamak adına erkekliğin egemen olması adına

beklentiler geliştirmektedir. Oluşturulan bu toplumsal beklenti erkekliğin ifadesinde ve yeniden inşa edilmesinde kullanılmakta olan şiddet kavramının sürekli kullanımını ve bu uygulama sonucunda erkeklerin egemenlikleri ile devam etmektedir (Aydın 2017).

Kadına şiddet; cinsiyete dayanarak yapılan, kadınlarda herhangi bir zarara yol açan her türlü davranış, baskı ve engellemelerdir(CEDAW 1993).Kadına yönelik partner şiddeti fiziksel, cinsel, psikolojik(duygusal), ekonomik şiddet olarak sınıflandırılmaktadır(Ceco2018). Kadınlara uygulanan şiddet türlerinden en sık görüleni fiziksel şiddettir. İtmek, tokat atmak, ısırarak, boğmak, tekmelemek, yumruklamak, bir şeyler fırlatmak, kuvvet kullanarak gitmesine izin vermemek, herhangi bir aletle tehdit etmek, işkence yapmak gibi davranışlar fiziksel şiddeti kapsamaktadır (etiner 2006). Duygusal şiddet; aşağılamak, cezalandırmak, zorlamak, istismar etmek, öfkedir (Coker ve ark. 2000). Sözel şiddet; hakaret etme, korkutma, sindirmedir (Coker ve ark. 2000). Ekonomik kaynakların kadın üzerinde yaptırım aracı olarak kullanılması, tehdit edilmesi, ekonomik ihtiyaçların karşılanmaması, çalışmasına izin vermemek ekonomik şiddettir (Watts ve Zimmerman 2002). Cinsel şiddet; kişilerin cinsel birlikteliğe zorlanması, istenmediği halde öpülmesi veya dokunulması, kişi bilinci yerinde değilken cinsel birliktelik sırasında aşağılamak veya küçümsemek, doğum kontrol yöntemlerini kullanmamak şeklinde gerçekleşmektedir(Doğan 2018). Ayrıca kadına yönelik şiddetin bir boyutunun da kültürel şiddet olduğu kaynaklarda(Coomaraswamy 1995) geçmektedir. Kültürel şiddet, kadınların kültürel bağlamda geleneksel kurallar ile ikinci plana itilmeleridir. Kadınların sünnet ettirilmesi kültürel şiddet olarak kabul edilebilmektedir(Coomaraswamy 1995). Kadına yönelik şiddeti etkileyen birçok faktör olmakla birlikte en temel kaynak kadın ve erkek arasındaki eşit olmayan g dağılımıdır. Hane içerisinde veya dışarisinde karşı tarafa olan ayrımcılık, kontrol, şiddet geleneksel ataerkil toplumda kadını denetim altına alma şeklidir. Bu nedenle yakın partner şiddeti geleneksel ataerkil düzeni sürdürmek ve bu g dengesini korumak için aktif olarak kullanılan bir araçtır(Korkmaz ve ark. 2014; Akyıldız 2014).

Flört, kurulan arkadaşlık ilişkisinden öte kişilerin duygusal ve romantik paylaşımlarda bulunduğu ilişkidir(Lewis ve Fremouw2001). Flört ilişkisinde kişiler evli veya nişanlı değillerdir. Flört ilişkisi evli olmayan kişilerin birlikte sosyal etkinlik planlamalarıdır(Hatipoğlu 2010).2000 yılından sonra yaygınlaşmaya

başlamış olan yakın partner (sevgili) şiddeti, karı koca arasındaki şiddet kavramından biraz farklı olarak aile içi şiddetin boyutlarını genişletmektedir. Evlilik, toplumsal cinsiyet, cinsel yönelimler bakımsızın bir birliktelik içerisinde bulunan kişilerden birinin diğeri üzerinde denetim kurma altında ezici bir davranış sergilemesidir. Yakın partner şiddeti evlilik hukuku dışındaki ilişkileri de kapsamaktadır (Direk 2015; Güneş 2018). Flört şiddetinin diğeri şiddet türleri ile benzer özellikleri olsa da kendisine has bazı özellikleri vardır. Kıskançlık, alkol kullanımı, cinsellik, ekonomik sorunlar, sosyal aktivite bozuklukları ve sosyal ilişkilerde yaşanan anlaşmazlıklar da flört şiddeti içerisinde girmektedir (Straus 2004).

Flört şiddeti ilişkide bulunan kişiler fark etmeden başlar ve ilk aşamada kıskançlık sevgi ile karıştırılmaktadır. Karşıdaki kişinin davranışlarını kontrol etme, ne yaptığına ve nereye gittiğine karışma, kıyafetlerine karışma biçiminde başlayan davranış örüntüleri ilerleyen zamanlarda karşı taraf üzerinde hakimiyet ve kontrol kurma amacına dönüşmektedir (Finley 2011). Türkiye İstatistik Kurumunun 2008 yılındaki Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet verilerinde flört ilişkisi içerisinde kontrol edici davranışlar arasında nerede olduğunun her zaman bilinmesi durumunun %68 olduğu ve arkadaşlar ile görüşmenin engellenmesi durumunun %12 olduğu belirtilmiştir (TÜİK, 2008).

Flört şiddeti ile son zamanlarda literatüre giren diğeri şiddet türleri sosyal flört şiddeti ve dijital flört şiddetidir. Sosyal flört şiddeti; ilişkide karşı taraftaki kişinin sosyal ilişkilerini kısıtlama, kişiyi sosyal ortamlardan yalıtma ve yalnızlaştırma, kişinin arkadaşları ile görüşmesini engelleme, karşı cins ile konuşmalarını engelleme, sürekli başkaları ile ilişkilerini denetleme, toplum karşısında kişiyi utandırmak gibi birçok örnekle açıklanabilmektedir. Dijital flört şiddetine ise bireylerin teknolojik araçlar vasıtası ile karşı tarafı tehdit etmesi, sosyal medya hesaplarını isteme ve hesapları kontrol etme, kimler ile arkadaşlık kuracağına karışma, fotoğraf veya video göndermek için zorlamak, telefon veya bilgisayarı karıştırmak, sürekli mesaj veya çağrı yolu ile karşı tarafı sıkıştırmak verilebilecek örneklerdir (Doğan 2018).

Heise flört şiddetinin önemine değindiği çalışmasında flört şiddetinin tüm şiddet türlerinin başlangıcı olduğunu ve şiddeti önlemenin yolunun flört şiddetini önlemekten geçtiğini vurgulamıştır (Heise 2011).

1.1.1.Partner Şiddetinin Yönü

Partnerlik, kavram olarak sevgi ve rızaya dayanan veya zorla gerçekleştirilen aralarında cinsel ilişki olup olmamasına bağlı olmaksızın iki kişi arasında yaşanmakta olan yakın ilişkidir(Güneş2018).Romantik ilişki içirişindeki kişilerpartnerleriyle yaşadıkları çatışmaları çözebilmek amacıyla bazen ilişki içinde şiddet içeren davranışlara başvurmaktadır(Atakay2014). Dünya Sağlık Örgütünün yayımladığı verilerde dünya genelinde kadınların %30'unun yakın ilişki içinde oldukları partnerlerinden fiziksel ya da cinsel şiddet gördüğü belirtilmektedir (WHO 2013).

Kaylı'nın 2016 yılında yapmış olduğu çalışmada tüm kurumlar, cinsiyetler arasındaki hiyerarşik ilişkileri bağlamında kurumsallaşmakta olduğu ve bu sebeple kadınların vaktinin tamamını geçirmek zorunda olduğu ev ortamda emeğin görünmediği ve ücretsiz olduğu belirtilir.Kadının ev ile bağdaştırılması ile hizmet yükünde, eğitimde, kariyer ve meslekte ilerlemede kadınların engellendiği ve böylelikle eşitsizliğin temelini oluşturduğu araştırmada ifade edilmiştir. İş bölümü, toplumsal cinsiyete göre belirlenmesi sebebi ile erkekler daha yüksek statülü ve daha yüksek ücretli işlere yönelmekte, böylece erkeğe bağımlılığı garantilenen kadınlar düşük statü ve düşük ücretle çalışmalarının sağlandığı kaynaklarda geçmektedir. Çalışma hayatında çoğunlukla kadınların düşük ücret ve düşük statüde çalışmaları erkeğin kadın üstündeki ekonomik menfaatini daha da güçlendirmekte olduğu inancı kadın ve erkek arasındaki eşitsizliği göstermektedir.Neoliberal politikaların yapısı, eril merkezli ve güç, iktidar ve hiyerarşik ilişkilerle kurulması sebebi ile kadını güçsüzleştirmektedir(Kaylı 2016).

Yakın partner şiddetinin iki cinsiyete de uygulanabileceği gibi farklı gruplarla gerçekleştirilmiş araştırmaların bulgularında yakın ilişkilerdeki şiddetin daha çok erkekler tarafından kadınlara yönelik olduğu vurgulanmaktadır(Garcia Moreno ve Watts2011; Heise ve ark. 1999; Jewkes 2002; Rozee ve Koss 2001; Bookwala ve ark. 2005; Archer2000; Tjaden ve Thoennes2000; Ceko 2018). İnan Arslan'ın 2002 yılında 277 üniversite öğrencisi ile gerçekleştirdiği çalışmada tüm şiddet türlerini gerçekleştiren kişilerin farklılık gösterdiği ancak erkeklerin kadınlara daha çok cinsel ve fiziksel şiddet uyguladıklarının görüldüğü belirtilmiştir(İnan Arslan 2002).Şiddet ve kadına şiddet üzerindeki sosyal faktörlerin etkilerinin varlığı araştırmalarda görülmektedir. Bu sebeple şiddeti kavramak ve şiddetin neden erkekler tarafından

kadınlara karşı uygulandığının anlaşılması amacı ile toplumsal cinsiyet, ataerkil yapı, erkeklik rolleri ve cinsiyet ayrımcılığının incelenmesi gerekmektedir.

1.1.2.Partner Şiddetinin Nedenleri

Romantik yakın ilişkilerde şiddet önemli toplumsal sorunlardan biri olmaktadır. Büyük oranda yıkıcı etkileri olan bu soruna çok yönlü müdahale edilmesi gerekmektedir. Toplumsal açıdan müdahale edebilmek için şiddetin nasıl bir bağlamda ortaya çıktığını ve nedenlerini kestirebilmek ve yorumlamak önemlidir(Atakay2014).

Partner şiddetini oluşturan etkenler incelendiğinde şiddetin ailevi, toplumsal, hukuksal, ekonomik, geleneksel, siyasal ve eğitimsel yapılardan da kaynaklandığı görülmektedir (İlkkaracan ve Gülçür 1996). Sosyal öğrenme kuramcısı Albert Bandura insanların saldırganlığının doğuştan gelmediğini ve toplumsallaşmanın sonucu oluştuğunu ifade etmektedir. Bireyi saldırganlığa iten güçlerin dışarıdan etkileyen faktörler olduğunu vurgulamaktadırlar. Kişi ve çevrenin etkileşimleri davranışları oluşturmaktadır. Çevre etkileşimleri davranışları, davranışlar da çevreyi etkilemektedir. Eroğlu 2009 yılında yapmış olduğu çalışmada saldırgan davranışların kaynağı çok çeşitli olmakla birlikte geçmiş deneyimlerden ve dışsal etkenlerden etkilenmektedir. Bu nedenle geniş bir açıdan değerlendirilmesi gerektiğini belirtmiştir. Ayrıca saldırganlık nesiller boyunca aktarılmış ve öğrenilmiş bir davranış kalıbıdır. Geçmişteki deneyimler saldırganlığın ne zaman, nasıl, hangi durumlarda, ne sıklıkta ortaya çıkacağını belirlemektedir. Sosyal öğrenme kuramı saldırganlığı değiştirilebilir ve engellenebilir olarak görmektedir. Uygun koşullar sağlandığında saldırganlık davranış önlenabilir veya öğrenilmemesi sağlanabilir (Eroğlu 2009).

Sancar ve Kaufman çalışmalarında erkeklerin uyguladığı şiddetinyalnızca bireysel sebeplerden kaynaklanmadığını ya da kişilerin psikolojik rahatsızlıkları sonucunda sistematikleşmediğini vurgulamaktadır. Güvenlik, eğitim, spor gibi şiddeti meşrulaştıran bazı toplumsal kuruluşların var olduğu devletin egemenlik iddiası piyasaların kazanç sağlaması, evliliğin sürdürülmesi adına kadınların disiplin edilmesi, erkeklerin mutlu edilmesi için kadın ticareti ve kurumlaşmış ilişkilerin şiddeti kaçınılmaz kıldığı belirtilmiştir(Kaufman 2001; Sancar2009).

1.1.2.1.Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliği

Toplumsal cinsiyetin kişilerin sosyalizasyon süreçlerine etki ettiği bilinmekle birlikte yapılan araştırmalar (Foucault 1986;Highleyman 1997;Bhasin 2003) cinsiyet ve toplumsal cinsiyet kavramının farklı olduklarını değerlendirmektedir(Doğan 2018). Toplumsal cinsiyet; kadın ve erkeğin belirlenmiş kişilik özellikleri ve sorumluluklarını ifade etmektedir. Biyolojik farklılıklar değil de toplumun nasıl algıladığı, nasıl düşündüğü, nasıl davranmamız gerektiği konusundaki değerler, yargılar ve rollerdir (Dökmen 2004; Staggenborg 1998). Feminist savunucular kadın ve erkek arasındaki farklılığın asıl nedeninin cinsiyet değil de kültürel şartlanma olduğunu vurgulamaktadır (Güvenç 1974).

Kadına Yönelik Şiddet ve Ev İçi Şiddeti Önleme ve Mücadele Etme Avrupa Konseyi Sözleşmesi'nde toplumsal cinsiyete dayalı şiddetin kadınlara doğrudan doğruya kadın oldukları için uygulanan orantısız güç kullanma olduğu belirtilmektedir. Dökmen'e göre cinsiyet rollerine ilişkin kalıp yargılar, bireylerin kişilik özellikleri, düşünüş biçimleri, hisleri, rolleri toplum tarafından benimsendiği ve tanımlandığı için sosyolojik kökenlidir. Kişilerin üstlendiği roller ve toplumun kendisinden beklentileri ile uyuma sağlandığında denge sağlanmış olur, aksi takdirde çatışma yaşanmaktadır. Çatışmalar birçok sorun yaratmaktadır. Cinsiyet rolleri, soyun devam etmesinde kadın ve erkeğe düşen görev ve sorumluluklara göre biçimlenmektedir. Yani kişilerin kadın ve erkek cinsiyetine göre toplumun kendisinden beklediği davranışları göstermesine toplumsal cinsiyet rolü kavramı açıklaması yapılmaktadır. Bu bahsedilen rollerin kaynağı, biyolojiden değil de toplumsal süreçlerden gelmektedir. Kişilere yüklenmiş olan bu roller her iki cinsiyet arasındaki ilişkileri belirlemektedir. Her toplum içerisinde bulundukları kültür vesilesi ile kadın ve erkeklerin davranışlarının neler olması gerektiğini şekillendirmektedir (Dökmen 2004).

Toplumsal cinsiyete dayalı uygulanan şiddetin daha çok kadınlar üzerindeki etkilerine odaklanılmaktadır. Ancak kadına uygulanan şiddet, kadına olduğu kadar çocuklara ve topluma zarar vermektedir. Kadınlarda utangaçlık, öfke, yalnızlık, başarısızlık ev yetersizlik hissi,güven sorunu, düşük benlik saygısı gibi etkilere sebep olurken toplumsal etkileri ise; yaşam kalitesinde azalma, intihar, cinayet, taciz ve tecavüzün artması,verimliliğin azalması, toplumsal gelişimin duraklaması, demokrasiye katılımın azalması, şiddetin kuşaktan kuşağa aktarılmasıdır(Kadın Dayanışma Vakfı 2008).

Bhasin tarafından şiddet konusunda gerçekleştirilen araştırmalarda cinsiyet ile toplumsal cinsiyet arasında ayırım ortaya konmuştur. Bu ayırım kadınların erkeklere göre ikincil konumda olmasının anatomiye dayandırılmasına karşı konulmuştur. Yıllar boyunca kadınlar ve erkekler arasındaki ayırımın biyolojik özelliklerden kaynaklandığı ve bunların hiçbir zaman değiştirilemeyeceğine inanılmıştır(Bhasin 2003).

Toplumsal cinsiyet ve cinsiyet birbirine karıştırılmamalıdır. Kamla Bhasin bu farkı şu şekilde özetlemiştir: Bir kadının yemek yapması onun fiziksel özelliklerine bağlı değildir. Eğer kadın yemek yapıyorsa erkekler de yapabilir; çünkü yemek yapmak için bir rahmin olması gerekmez. Kadınlar ve erkeklerin gerçekleştirdiği başarıları arasında fark olması; kişilerin biyolojik özelliklerinden değil, toplumsal cinsiyetin onlara attığı anlama göre değişmektedir(Bhasin 2003).

Kadın ve erkek arasındaki farkın biyolojik temellere dayandırıldığı birçok araştırmayı inceleyen Fine doğumdan önce fetüsün testosteron seviyesi ile daha sonradan kazanılmış olan cinsiyet davranışları arasında herhangi bir ilgi olmadığına ve kadınlar ile erkekler arasında da herhangi bir ayırım olmadığına, bu ayırımın çocukların sosyalleşmesi yolu ile oluştuğu kanısına varmıştır(Fine 2017).

Leeb ve Rejskind'ın 2004 yılında bebekler ile yaptığı deneyde katılımcılara bebeklerin cinsiyetlerini belirleyici kıyafet giydirmemeleri ve cinsiyeti bilmemeleri gerektiği konusunda bilgi verilmiş, kimlik bilgilerinin üzeri kapatılmış ve herhangi bir ipucu olmaması için de annenin odasından farklı bir odada deney gerçekleştirilmiştir. Araştırmada yeni doğan bebeklerin bakışlarının nesneler üzerine olan etkisi incelenmiştir. Araştırmanın sonucunda bebekler arasında herhangi bir fark gözlemlenmemiş ve toplumsal cinsiyet farkı bulunamamıştır. Ancak daha sonra tekrar edilen incelemeler sonucunda bir farklılığa rastlamışlardır. Bu da aslında bebeklerin toplumsal cinsiyet davranışlarının doğuştan gelmediği, erken bebeklik döneminde öğrenilen örüntülerden kaynaklanabileceği ihtimalini göstermiştir(Leeb ve Rejskind 2004).

Biyolojik faktörlerin araştırılmasında maymunların gözlemlenmesi sonucunda farklı türlerin farklı davranışları sergilediği (bazen anne rolü, bazen baba rolü) gözlemlenmiştir. Tüm türlerde aynı hormonlar varken aynı türden davranışlar sergilememektedirler. Hormonların, yani biyolojik faktörlerin cinsiyet rollerini etkilediğini varsayarsak tüm türlerin aynı davranış örüntüleri sergilemesi gerekmektedir(Burton 1977).Cinsiyet üzerinde biyolojik etkenlerin araştırıldığı

Çalışmalarda karşımıza çıkan iki sonuç bulunmaktadır; beyin faaliyetlerin nerede görüldüğü ve ne kadar görüldüğü. Ancak çıkan sonuçlar cinsiyet farklılıklarının nedenleri konusunda herhangi bir bilgi vermemektedir. Aynı şekilde psikoloji ve nöro bilim benzerlikler yerine farklılıklar üzerine odaklanmıştır. Ancak erkek ve kadın beyinleri benzerdir. Bu benzerlikten ziyade erkek beyni de kadın beyni de kendine hastr.Fine 2017 yılındayayınladığı Toplumsal Cinsiyet Yanılsaması "Zihnimiz, Toplum ve Nrocinsiyetilik Nasıl Fark Yaratıyor? isimli kitabında kız ve erkek çocukların beyinlerindeki bu farklılıklardan dolayı ayrı ayrı eğitime tabi olmaları gerektiğini savunanlar karşısında bu konuyu şu şekilde özetlemiş ve farklılıklar yerine benzer özellikleri üzerine araştırmalar yapılsaydı kız ve erkek çocukların eğitimlerinin benzer olması gerektiği sonucuna ulaşılacağını vurgulamıştır(Fine 2017).

Bireyler doğar doğmaz toplum tarafından cinsiyetlerine göre yetiştirilmeye başlanmaktadır. Bireyler arasındaki farklılık toplumsal cinsiyet üzerindeki ayrımdan kaynaklanmaktadır ve bu farklılığı toplum oluşturmuştur. Toplumsal cinsiyet kültüre göre farklılık göstermektedir ve zamana göre, farklı topluluklara göre değişme göstermektedir. Mesela modern topluluğa ait olmayan herhangi bir kabilede yetişmiş kız ocuğ ağlara tırmanabilir; modern toplumda yetişmiş bir kız ocuğ da eğitime önem vermiş olabilir. İkiisi arasındaki farklılık cinsiyetleri aynı olmasına rağmen farklı kültürlerde yetişmelerine bağlı olmaktadır(Bhasin 2003).

Toplumsal cinsiyete bağlı roller, cinsiyet ile açıklanamaz. Yalnızca biyolojik farklılıklar rolleri belirleseydi; tüm kadınların yemek yapması, ev işlerini yapması gerekmektedir. Aynı zamanda aşçılık, terzilik ve bu gibi birçok mesleği erkekler profesyonel olarak yapmaktadır.

Bhasin kadın ve erkeklere göre bazı özellikler sıralamıştır. Kadına ait özellikler doğ, duygu, özne ve özel iken; erkeğe ait özellikler kültür, mantık, nesne ve kamusaldır. Bu zellikler birbirinden zıt kavramlardır, aynı zamanda bir hiyerarşiye bağlıdır(Bhasin 2003).

Jost ve arkadaşlarının ebeveynlerin isim seçmeleri üzerine yaptıkları çalışmalar; erkek çocuklarına babaların ilk harfi ile başlayan isimler verildiğini, kızlara ise anne ve babanın harflerinin eşit derecede olduğu isimler verildiğini göstermiştir(Jost ve 2002). Yani aslında bilinçsiz de olsa insanlar çocukları doğar doğmaz farklı cinsiyet nitelikleri için çocuklarına farklı değerler vermektedir(Fine 2017).rtk çağrışımlar üzerine araştırma yapan dşnrlr çocukları iki gruba ayırmış ve her iki gruba da

ten renkleri farklı (etnik köken) iki kişinin sohbeti izlettirilmiştir. Bir gruba karşıdaki kişiye olumlu mesajlar veren ancak konuşurken sıkılan, yanına oturmaktan kaçınan, konuşmasının yavaş olduğu sohbet şekli; diğer gruba ise sıradan günlük sohbet tarzı ancak samimi bir dili olan, yanına oturan, elini sıkı bir konuşma şekli izlettirilmiştir. Sonunda da çocuklara karşıdaki kişi ile kim iletişim kurmak ister sorusu sorulmuştur. Aslında olumlu mesaj vermesine rağmen vücut dile rahatsız olduğunu belirten videoyu izleyen çocuklar bu davranıştan kaçınmış; herhangi bir olumlu mesaj içermemesine rağmen yakınlık kurulan videoyu izleyen çocuklarda arkadaş olabiliriz cevabı alınmıştır(Castelli ve ark. 2008).Gelişim psikologları kreşlerde araştırma yapmış ve çocukların oyun davranışlarını gözlemlemişlerdir. Çocukların toplumsal cinsiyet kurallarına uymayan şekilde oynayan diğer çocuklara sert tepkiler verdiklerini gözlemlemişlerdir. Çocuklar arasında bu öğrendiklerini geribildirim yolu ile akranlarıyla paylaşımları toplumsal cinsiyet ayrımını daha da tipikleştirmektedir (Lamb ve ark.1979; Lamb ve ark. 1980; Fagot 1985).

Fine çocukların arkadaşlarından olduğu kadar medya üzerinden de toplumsal cinsiyet kavramı ile ilgili örüntüler öğrendiğini öne sürmektedir. Aslında çocuklar için üretilen medya faaliyetleri çocuklara toplumsal cinsiyet ile sınırlandırmaya devam etmektedir. Örneğin Rudman ve Glick 2008 yılındaki makalesinde “Jetgiller” Çizgidiziden bahsetmiştir. Çizgidizi gelecekteki yaşamdan bahsetmesine rağmen baba rolündeki George uçan arabası ile seyahat eder ama ailenin geçimi için kendisi çalışmaktadır. Anne rolündeki Jane ise nükleer fırın ile yemek yaparken evde kalır ya da alışverişe gider, bir ev hanımıdır. Bu açıdan tasarımcılar teknolojik aletler konusunda yaratıcı fakat aile örüntüleri bakımından toplumsal cinsiyet sınırını atamamışlardır(Rudman ve Glick 2008). Yapılan tüm araştırmalar çocukların okul çağına gelene kadar toplumsal cinsiyet örüntüleri ile eğitilmekte olduğunu ve “öteki” kavramını öğrendiğini göstermektedir (Fine 2017).

Mekanlar da aynı insanlarda olduğu gibi bazı cinsiyete dayalı farklılıklar göstermektedir. Örneğin stadyum, kahvehane vs... erkeklere ait ortamlar olarak görülmekte ve kadınların kullanması durumunda tepkiler ile karşılaşmasına neden olmaktadır. Aynı şekilde hane içerisinde bile erkeklere ayrılan genelde sessiz, rahatsız edilmeyen ve geniş odalar, onlara ayrılan koltuklar, özel bardaklar dikkat çekmektedir. Türkiye’de erkek egemenliğini inşa eden erkeklerin sıkıntılarından kaçıp kendi aralarında mahremiyet inşa ettikleri cinsiyetlendirilmiş mekanların başında pavyon, meyhane, yatılı erkek okulları, asker koğuşları sayılabilir. Bu

mekanlar erkekleri egemen erkeklik kavramına uyum sağlamalarına destek olmaktadır. Genelde erkeklerin kullandıkları kelimeler de kadınlara göre farklıdır. Bhasin 2003 yılındaki araştırmasında erkeklerin kadınlara oranla daha sık cinsel içerikleri olan kelimeler kullandığını ancak kadınların bu kelimeleri kullandığında doğru karşılanmadığını belirtmektedir. Hatta bazı atasözleri ve deyimlerin de kadınların erkeklerden daha düşük statüye sahip olduğunu doğrular nitelikte olduğunu vurgulamaktadır. Örneğin; hemşire, sekreter, anaokulu öğretmeni dendiğinde bu meslekleri yalnızca kadınların yaptığı düşünüldüğünü ve bazı kelimelerin de karşılığında yalnızca akla kadınların geldiğini belirtmektedir (Bhasin 2003).

Fine'in 2017 yılında yapmış olduğu çalışmada toplumdaki tüm iş türlerinin kategorize edildiği ve üçe ayrıldığı yazmaktadır. Bunlar üreme, üretim ve kamusal ilişkilerdir. Toplumsal cinsiyete dayalı iş bölümlerden ilki olan üretim; fabrika, tarla, büro gibi tüm alanlarda gerçekleşen işleri ifade etmektedir. Erkekler üretim aşamasında ücreti kadınlara göre daha yüksek işlerde çalışmaktadır. Kadınların üretim faaliyetlerinde çalışması ise ev işlerine ait işlerin devamı olarak görüldüğünden ekonomik açıdan değer görmemektedir. Ataerkil sisteme göre evin reisinin erkek olması; erkeklerin istihdam edilmesinin kadınlara oranla daha önemli olmasına neden olmaktadır (Bhasin 2003). Aynı şekilde erkekler kendileri için önemi olmayan ve daha çok kadınsı diye tanımlanan meslekleri seçtiğinde bile kadınlara göre daha fazla ücret almakta ve pozisyon kademelerini kolaylıkla geçmektedir (Fine 2017).

İkinci iş bölümü olan üreme; toplumsal açıdan insanın yaşamını devam ettirebilmesidir. Çocuk bakımı, yemek yapma, hasta bakıcılığı, temizlik gibi işler insanın yaşamını devam ettirebilmesi için gerekli olmasına rağmen önemli olarak görülmemektedir. Yeniden üretim işlerine dahil olan bu işler genellikle ekonomik açıdan değersiz sayıldığından kadınlar tarafından gerçekleştirilmektedir. Kamusal işler; toplumsal yaşamın idare edilmesini, sosyal hizmetler, sağlık, eğitim gibi tüm halka ait işleri kapsamaktadır. Kadınlar ve erkekler kendilerine ait belirlenen toplumsal rollerine göre bu işleri üstlenmektedir.

Özel alan ve kamusal alan ayrımı sanayi devrimine kadar olan süreçte belirgin değildir. Kadınlar ve erkekler eşit iş gücüne sahiptir. Ancak sanayi devriminden sonra insanlar arası farklılıkları ortaya çıkarmıştır. Üretmek yaşamın sürdürülmesini sağlamaktan ziyade kâr amaçlı olmaya başlamıştır. Bu sayede üretim ev içerisinde

büyük fabrikalara ve doğadan piyasaya taşınmıştır. Bu süreçle birlikte erkekler dışarıya, üretime; kadınlar ise eve ve ev hayatına yönelmişlerdir (Bhasin 2003).

Sinclair, Hardin ve Lowerly 2006 yılında üniversite öğrencileri cinsiyet farklılığına dayanan bir araştırma gerçekleştirilmiştir. Çalışmada erkeklerin matematik alanında ve kızların da sözel alanda daha başarılı olduğu gibi cinsiyetsel bir fark olduğu varsayılmaktadır. Kadınlar cinsiyetlerini işaretlediklerinde matematik yeteneklerine güvenleri azalmış ve sözel alanda daha başarılı olmuşlardır; ancak cinsiyetlerini işaretlemediklerinde matematik alanında daha başarılı olduklarının görüldüğü belirtilmiştir (Sinclair ve ark. 2006).Inzlicht ve Been-Zeev tarafından gerçekleştirilen bir matematik becerilerinin test edildiği araştırmada kadınların erkeklerle dolu bir odada test çözdüğünde matematik becerilerinin düştüğü gözlemlenmiştir. Blackweel ve diğerlerinin gerçekleştirmiş olduğu araştırmada ise öğrencilerin matematik becerisinin artırılması yönünde teşvik edildiklerinde matematik becerilerinin arttığı ve aradaki toplumsal cinsiyete dair farkların azaldığı ifade edilmiştir(Blackwell ve ark. 2007; Good ve ark. 2003).İşletme Bölümü Lisans Programı kadın öğrencilere iki makale verilmiştir. Bu makalelerden ilki girişimcilerin cömert, yaratıcı, bilgili olarak tanımlamış ve kadın-erkek oranların eşit olduğuna dair atıflarda bulunmuştur. Diğer makalede ise girişimcilerin risk alan kişiler olduklarından bahsedilmiştir. Bu makaleleri okuyan öğrencilere iş yeri açmak ile ilgili soru sorulduğunda işletme öğrencilerinden girişimcilerin eril karaktere ait özelliklerinin anlatıldığı makaleyi okuyanların girişimcilikten kaçınma eğilimi içerisine girdikleri gözlemlenmiştir (Gupta ve Bhawe 2007).

Kadınlar ve erkekler arasındaki bu mevcut güç ayrılığını ve toplumsal cinsiyet eşitsizliğini sonlandırmak, kadınların konumlarının iyileştirilmesi için toplumda var olan kurallar yeniden düşünülmelidir (Bhasin 2003).Bu anlamda toplumsal cinsiyet kadınların erkeklere üstün gelme çabası veya kadın ve erkek arasında herhangi bir savaş başlatma meselesi değildir. Arada eşitlik olmasını isteyen inançlar bütünüdür. Aynı şekilde toplumda var olan değişimin yanı sıra ekonomik ve siyasi değişimler de olmak zorundadır. Tüm toplumda; iş birliği, sosyal adalet, korumacılık, gelişim kavramlarında gelişme gerekmektedir. Değerler sistemi, tüm bu alanların yanında olmalı ve temelini oluşturmalıdır. Toplum bütünüyle düşünme ve kavrama inancına ihtiyaç duyulmaktadır (Bhasin 2003).

Kimmel'e göre iki cinsiyet toplumsal örüntüler ortadan kalktığında eşittir. Sevgi, şefkat, bakım; aynı zamanda hırs, rekabet de insana ait özelliklerdir ve her insanda

mevcuttur. Hem kadınlar hem erkekler bu özelliklere sahiptir ve sahip olmalıdır (Kimmel 2008). Ancak bugün toplumsal cinsiyet eşitsizlikleri ve kurulan tipik kavramlar insanların beyninde eşitsizliği devam ettirecek şekilde etkileşimdedir (Fine 2017).

Rosenbalt 1967 yılındaki çalışmasında erkek sıçanların bebek sıçanla aynı kafese bulunduğu dişi sıçanlarda olduğu gibi bakımını sağladığından bahsetmiştir (Rosenbalt 1967). Cordelia Fine; Montemurri'nin 2009'da yayınlanan makalesinde erkeklerin de kadınlar gibi bir birey ve ebeveyn olduğu, erkeklerin hane içerisinde kadınlar ile eşit olarak iş bölümü yapıp, statüleri eşitlenene kadar, kadınların hiçbir zaman evin dışarısında da eşit olamayacağından bahsettiğini belirtmiştir. Yine Fine; kadınların sorumlulukları olarak, her başarılı akademisyen erkeğin arkasında kadın olduğunu ancak başarılı bir akademisyen kadının arkasında ise ev işleri ve bakılması gereken bir çocuk olduğundan bahseder ve aynı iş içinde kadınlar erkeklerden daha fazla sorumluluğa sahip olduğunu ve daha çok fedakarlık yapmaları gerektiğini söylemiştir (Fine 2017).

Cordelia Fine; zihnimizin toplum ile aralarında fark yarattığını ve toplumsal cinsiyet devrelerine dönüştürdüğünü ama devrelerin sert olmadığını, yumuşak olduğunu düşünmektedir. Yani esnektir ve değiştirilebilirler. Fine eğer insanlar inanırsa cinsiyet ayrımının çözüleceğine değinmiştir. (Fine 2017).

1.1.2.2. Erkeklik ve kadınlık rolleri

Cinsel roller arasında var olan ayrım kültürel öğelerle beslenir ve kadın ve erkekler için farklı deneyimler ortaya çıkarmaktadır. Cinsel kimliğin oluşturulması sürecinde devlet ve din kurumlarının öğretmiş olduğu davranış kalıpları kadın ve erkek cinsine bazı yükümlülükler vermektedir. Cinsel kimliğin oluşumunda öğrenilen bu roller erkeklerde saldırgan davranışlara neden olurken kadınların daha çok sakin ve içe kapanık kişilik yapısına sahip olmasına neden olmaktadır. Ataerkil toplum içerisinde öğretilmekte olan bu davranış kalıpları kültürün bir parçası olarak erkekler tarafından biçimlendirilerek onlar tarafından öğretilmeye devam edilmiştir. Erkeklerin gösterdikleri bu yolda düşünmeyi öğrenen kadınlar cinsel kimlikleri ile baş başa bırakılmışlardır (Millet 2000).

Erkeklerin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin bakış açısı kadının statüsünü etkilemektedir. Erkeklerin günümüzde de geleneksel bakış açısının etkisi altında

bulunmasından dolayı kadınlar hala istenilen statüye ulaşamamış ve erkeklerin gerisinde kalmıştır (Vefikuluçay ve ark. 2007).

Cinsiyetçilik; cinsiyet temelli ayrımcılık yapmak ve bir cinsiyeti diğerinden üstün tutmaktır (Ecevit ve Karkıner 2011). Ataerkillik; sosyal ilişkilerde kadınların erkeklerden daha düşük statüde tutulmasıdır. Erkeklerin egemenliğini besleyen toplumlarda normlar ve değerler güç kaynakları olarak kullanılmakta ve haklara dayalı bir ayrımcılık gerçekleşmektedir. Kadın ve erkekler kutuplaştırılmaktadır (Alptekin 2014).

Türkiye; farklı toplumsallaşma süreçlerinin yaşandığı gelişmekte olan bir ülkedir. Kızlar erkeklere göre daha çok ev içerisinde zaman geçirmekte ve evle ilgili sorumluluklar almakta, erkekler de özgür olmaya cesaretlendirilmektedir. Kızlar daha çok bağımlı ve geleneksel, erkekler de daha bağımsız ve saldırgan olmaktadır (Güneri ve ark. 1999; Atak ve Taştan 2012). Bu toplumsallaşma türleri bireylerin yaşadıkları romantik ilişkileri de şekillendirmektedir. Ülkemizdeki geleneksel tutum ve töre, namus kavramlarına bakıldığında erkeğin daha girişken ve ilişki başlatıcı olarak görülmesi olağandır (Eryılmaz ve Ercan 2010).

Çalışma yaşamı; işin yapılışında herhangi bir etki olmamasına karşın kadınlar cinsiyetlerinden dolayı çalışma hayatında dışlanmaktadır. İş doyumu ve gelir düzeyleri açısından erkeklerden daha az bir pay almaktadırlar. İşten çıkarılma açısından bakıldığında da yine erkeklerin evin reisi olduğu fikrinden yola çıkarak ilk vazgeçilen taraf her zaman kadınlar olmaktadır. Yine aynı şekilde kadınlar iş yerlerinde istenmediklerinden dolayı ve sadece kadın olmaları nedeniyle mobbinge maruz kalma ihtimalleri çok yüksektir (TMMOB 2013).

1.1.2.3. Ataerkil yapı

Ataerkillik Yunanca'da baba anlamına gelmektedir. Arkeologlar tarafından bu ilkenin temelinin ne zaman ortaya atıldığı tam bilinmemekte ve bu örgütlenmenin tarih öncesine kadar dayandığı belirtilmektedir (Arayıcı2019). Partner şiddetinin var olmasının ve varlığını sürdürmesinin en temel nedenlerinden biri olan ataerkil yapı erkeklerin hükümdarlığından beslenmekte ve erkeklerin üstün olduğu anlayışını ileri sürmektedir. Ataerkil işleyiş toplum sürecinde inşa edilmekte ve toplumsal yaşamın düzenlenmesi toplumsal cinsiyet rolleri ile oluşmaktadır. Yaşamın pek çok alanında kadın erkek eşitsizliği kendini göstermektedir. Eğitim alanında kız çocuklarının; hane giderlerine ortak olması için ücretli tarım işçisi yapılması, ücretsiz olarak hane

üretimine katkı sağlanmasının beklenmesi, kendisinden küçük kardeşlerinin bakımını sağlamalarının beklenmesi, özellikle kırsal kesimlerde okula devam ettirilmemeleri ve ergenlik döneminde okuldan alınmaları, erken yaşta evlendirilmeleri gibi cinsiyet eşitsizliğine maruz kalmaktadırlar. Sağlık alanında; kadınlar henüz doğmadan sağlık konusunda ayrımcılığa maruz kalmaktadırlar. Cinsiyet belli olduktan sonra cinsiyete dayalı kürtaj, annenin yeterli beslenememesi, doğum sonrası gerekli ve yeterli sağlık hizmetini alamama, yoksul ailelerde ve kırsal kesimlerde kız çocuklarının sağlığına ve beslenmesine daha az önem verilmesi, anne ölümleri, kadın sünneti gibi cinsiyet temelli eşitsizliğin sağlık alanına yansımaları örneklendirilmektedir. Çalışma alanında; kadınların çalışma hayatından uzak tutularak ekonomik güçten mahrum bırakılmaları, çalışma alanının 'ev' olarak belirlenmesi ve böylelikle ücretsiz işgücünün oluşması, eşit işe eşit ücretin verilmemesi, temizlik, çocuk, yaşlı ve hasta bakımı gibi toplumsal cinsiyet rolleriyle bağlantılı işlerde sigortasız çalıştırılmaları, beceri ve teknik bilgi gerektiren işlere uygun görülmemeleri, yönetici konumunda işyerlerinde çoğunlukla erkek çalışanların olması, yaptıkları ev işlerini yani ev içi emeğin zaten doğası gereği görevi olarak adlandırılarak emeğin görülmemesi ve evin ekonomisine katkı vermeyen kişi olarak görülmesi kadının çalışma ve ücretli çalışma yaşamında cinsiyet temelli ayrımcılığa örnek gösterilebilmektedir.

Erkek egemen toplumlarda iktidarın erkeklerin denetiminde olduğu ve toplumu onların temsil ettiği toplumsal yapılanma şeklindedir. Erkek egemen değerlerinin toplumun merkezinde olduğu, kadınlık konumunun bu değer tarafından denetim altında olduğu iktidar düzenidir. Erkek egemen toplumlarda erkekler statüleri ne olursa olsun erkeklik değerlerini sürdürme konusunda iş birliği yapılmaktadır. Egemen erkeklik değerleri aile reisliği, namus koruma, çok eşlilik, fuhuş gibi meşru görülen ayrıcalıklar olarak kurumlaşmakta ve yasalar tarafından hoş görülen davranışlardır. Bu davranışlar eril iktidar yapıları ile bütünleşmiştir. Erkek egemen toplum kavramı eril iktidarın öznelere olan ekonomi, devlet, aile gibi kurumların erkekleri ayrıcalıklı yapan işleyişlerin yapılanmasını desteklemektedir. Bu kurumların yanında gündelik yaşam ve eğlence kurumları, medya, spor erkek egemenliğini yeniden üreten ilişkilere sahiptir.

Erkekler özellikle Türk toplumu gibi ataerkil yapıya bağlı topluluklarda kızlara göre daha özgür yetişmektedirler. Bu nedenle kızlara göre davranışlarını sergilerken daha rahat davranmaktadırlar. Kızlar da bu sebepten davranışlarını sınırlandırmayı tercih etmektedir. Erkekler saldırganlık davranışını bu toplumlarda güç gösterisi ve

erkeklik göstergesi olarak kullanılmaktadır (Bjorkqvist 1994). Bütün bu özellikler neticesinde erkekler kızlara oranla daha fazla saldırganlık davranışı göstermektedir.

Şiddetin erkekten kadına yönelmesindeki bir diğer neden; siyasi karar verebilme noktasında kadının etkin görülmemesidir. Ataerkil yapıdan kaynaklanan toplumsal cinsiyet rollerinin içselleştirilmesinden dolayı erkekler karar verme ve belirleme görevini kendinde bulmakta ve kadını bu alandan dışlamaktadır.

Hegel'e göre kamusal alan ile özel alan arasında ayrımın temelinde kadın olmak yatmaktadır. Kadınların vatandaş olarak görülmediklerini ve bu nedenle de kadınların kamusal alanda yerinin olmadığını ve özel alanın kadınlara ait olduğunu iddia etmektedir. Erkekler yaşamlarına müdahale etmeden aile içi ilişkilere kendi tekil varlığı ile yaklaşabilmektedir. Ancak kadınlar erkekler gibi tek bir birey olarak yaşamlarına devam edememektedirler. Kadınlar eşlerine ve kocalarına ne kadar yakın olursa o kadar varlığını sürdürebilmektedir. Kadınlara sahip oldukları bedenler üzerinden tüm dış kapılar kapatılmıştır ve baskı altında tutulmaktadır. Tüm bu nedenlerle özel alan; kadınların kapalı kutuda tutulduğu, diğer cinsiyetten eksiklikleri göz önüne alınan ve sürekli bu eksikliklerle düzenlenen, yaratılan bu düzende de hayatlarına devam etmelerinin beklendiği kadınlara özel bir farklı dünyadır (Kaylı 2009: 26).

Şiddet temelinde asıl kaynağı olan toplumsal cinsiyet eşitsizliği, toplumdaki ataerkil yapıdan kaynaklanan kadın ve erkek arasındaki eşit olmayan güç ilişkileri yatmaktadır. De Beauvoir kadınların erkekler tarafından dışlanmalarının ve ezilmelerinin nedeninin temeli olarak kadınların dünyayı ve toplumu erkek gözünden tanımları ve bu şekilde yaşamlarına yön vermeleri olarak görmektedir. Kadınlar en başından beri yaşamın her alanında sessiz kalmaya mahkûm bırakılmışlardır. Çocukluk çağından itibaren erkeklerin yüceltildiği ve övüldüğü masallar, ninniler, tekerlemeler ile büyümüşlerdir. Ayrıca tüm bunları erkeklerin gözünden okumaktadır (Beauvoir 1970).

1.1.2.4. Cinsiyet ayrımcılığı

TDK'ya göre cinsiyet kavramını kadın ve erkek yaradılış özelliklerinden dolayı farklı olmasına bağlı olarak, üremede ayrı rol üstlenmeleridir (TDK). Cinsiyet kadın ve erkeğe toplum tarafından verilmiş konum ve statüdür. Biyolojik yönden cinsiyet kadın ve erkeğin farklı yaradılışından doğan özelliklerdir.

Avrupa Topluluk Mahkemesi ayrımcılığı eşitlere farklı davranılması şeklinde tanımlamaktadır. Toplum tarafından ayrımcılık kavramı örf, adet ve toplumsal değer yargılarına bağlı olarak erkeğin kadından üstün görülmesidir. Özet olarak cinsiyet ayrımcılığı bir kadının cinsiyetinden dolayı erkeklerden daha olumsuz tavırlara maruz kalmasıdır. Kadınlar temel hizmetlerden maruz bırakılması, çalışma hayatı ve siyasette sınırlı olarak yer alması, eğitim hakkından yoksun bırakılması gibi olumsuz deneyimler tecrübe etmektedirler (Dolmacı ve Şalvarcı Türeli2012).

Cinsiyete dayalı ayrımcılık çocukluktan itibaren ebeveynlerin, akrabaların, çevrenin kız ve erkek çocuklarına farklı davranmaları ile başlamaktadır. Kız çocuklarına oyun oynamasından kıyafetlerine kadar karışılarak farklı şekilde yetişmesi yönünde baskılar söz konusu olmaktadır. Erkek çocukların cinsel organlarına saygı duyulur ve yüceltilir. Erkeklerin ağlamaları kadınlar kadar kabul görmez ve onların sert olmaları, giderek sertleşmeleri beklenmektedir. Kız çocukları daha çocukken kucağına oyuncak bebekler verilerek anne olmaya hazırlanmaktadır. Oyuncaklarının tümü ev işlerinde kullanılan minyatürlerdir. Örneğin tencere, fincan takımı, ütü...vs. gibi oyuncaklara sahiptirler. Erkeklerin başarısızlıkları da kadınlar kadar hoş karşılanmamaktadır. Çünkü “başarı” kavramı erkeklere özgüdür ve erkeklerin tüm hayatı boyunca başı çekmesi beklenmektedir. De Beauvoir’e göre toplumun temelinde yatan bu ayrıcalığın hâkimi erkeğe ait olan cinsel organ değil topluma hâkim olan ve yönetimden sorumlu olan belirleyici erkek yetkileridir (Beauvoir 1970; Kaylı 2009). Toplumun kadınlardan ve erkeklerden beklediği roller farklıdır. Kadınlardan çocuk doğurmaları, ev işi yapmaları, hasta ve yaşlılara bakmaları beklenmekte; erkeklerden evin geçimini sağlamaları, dışarıda ailesini temsil etmesi, ailesini tehlikelere karşı koruması beklenmektedir. Bireylerin eğitim alacakları bölümleri ve çalışacakları meslekleri seçmeleri de yine toplumsal yapıya göre belirlenmektedir. Kadınlar daha çok hemşirelik, öğretmenlik, büro personeli gibi alanlara aktif katılım sağlarken erkekler mühendislik, veterinerlik, doktorluk gibi mesleklere yönelmektedir. Özel sektörde çalışan kadınların daha çok tarıma veya vasıfsız işlere yöneldiği görülmektedir (Kılınç2019).

Cinsiyet ayrımcılığı yaşamın her alanında ve her konuda kadın ve arasındaki farklılıklara bağlı olarak görülmektedir. İki farklı türde cinsiyet ayrımcılığı bulunmaktadır. Doğrudan(açık) ayrımcılık, bir kadına cinsiyetinden dolayı farklı davranılması, analık, hamilelik gibi cinsiyetine özgü nedenlerle eşit davranılmaması; dolaylı(örtülü) ayrımcılık eşit gibi görünen davranışın kadın üzerinde olumsuz etkiler

bırakmasıdır (Acar Savran 2013).Kadınların işe alınmaması, farklı ücret ödenmesi, hamilelik sebebi ile işten çıkarılmaları, çocuk izni nedeni ile işten çıkarılmaları, farklı koşullarda çalıştırılmaları, işyerinde tacize uğramaları açık ayrımcılığa örnektir. Aynı çalışma ortamında kadınların erkeklerden daha az oranda işi gerçekleştirebileceğinin düşünülmesi ve bu durumun cinsiyet özelliklerine dayandırılması örtülü ayrımcılığa girmektedir (Kılınç 2019). Okullarda okutulmakta olan ders kitapları da dolaylı cinsiyet ayrımcılığına ilişkin örnekler içermektedir. Kitapların içeriğindeki, konular, kurulan cümleler, görseller, sayılar aracılığı ile çocuklar toplumsallaşmaktadır (Gümüšoğlu 2016). Ancak içeriğe dikkat edilmediğinde, örneklerde görüldüğü üzere çocuklar yanlış örnekler ile toplumsallaşmalarını gerçekleştirecek ve bilinçaltında çözölemeyecek düğümler oluşacaktır. Kitaplar birçok dil ve anlatım yanlış ile doludur, aynı zamanda neden-sonuç ilişkileri kurmalarında engeller vardır, ezberciliği öven içeriklerle doludur. 2012 yılı Sosyal Bilgiler Kitabında babanın ifadeleri şöyledir (Koyuncu ve ark. 2012): *“Ben bir bankada memurum ve eşim ilkököl öğretmeni. Akşam eve geldiğimizde eşim ve çocuklarımla yemek hazırlıyoruz. Yemek yerken sohbet ediyoruz. Sohbetin ardından eşim mutfaktaki musluğun bozuk olduğunu söyledi. Çocukların yardımı ile musluğu tamir ettim. Birbirimize yardımcı oluruz ve herkes sorumluluklarını yerine getirir.”* Örnekte aile içi iş bölümü oldukça güzel görünmektedir. Ancak mutfaktan yalnızca annenin sorumlu olduğu, musluğu onun fark etmesi gizlice bize bunu aşılamaktadır. Babanın da tamir işini gerçekleştirmesi yine güç gerektiren işlerde, tamir tadilat işlerinin erkeğe ait olduğunu aşılamaktadır. Aynı yıllarda Türkçe ders kitabında para biriktirmek ve tasarruftan bahsedilmektedir. Ancak görselde erkek resimleri bulunmaktadır (Aslan A. 2011). Çocukların olumlu davranış öğrenirken cinsiyetlere ait görevleri yanlış öğrenmeleri kaçınılmaz. Erkek görselleri kullanılarak para işleri, ekonomi, aileyi geçindirme, alışveriş yapma işleri erkeklere ait olan görevler olarak belirtilmektedir.

Kadının Statüsü Genel Müdürlüğünün 2014 yılında sağlık alanında gerçekleştirmiş olduğu çalışmada kadın yöneticilerin %55’i, hemşirelerin %59’u, kadın doktorların %54’ü cinsiyete dayalı ayrımcılığın yapıldığını düşündüğü belirtilmiştir (www.kadininstatusu.ailegov.tr 2018).

1.2.PARTNER ŞİDDETİNİN BOYUTLARI

Bu bölümde toplumsal cinsiyet ve cinsiyet üzerinden şiddetin varlığının kanıtlarına değinilecek ve yapılan araştırmalar, Dünya ve Türkiye üzerindeki örnekler incelenecektir.

1.2.1.Dünya’da Partner Şiddeti

Birleşmiş Milletler tarafından kadına karşı uygulanan partner şiddeti kadının fiziksel, cinsel veya psikolojik zarar görmesiyle sonuçlanması muhtemel olan, özgürlüğün keyfi engellenmesini de içeren, cinsiyete dayalı her türlü şiddet olarak tanımlamaktadır (BM 1994). Şiddet dünya üzerinde halk sağlığını ve toplumsal yaşamı ilgilendiren en önemli sorunlardan biri olmakla birlikte sürekli artmaya devam etmektedir. Arkeologlar tarafından gerçekleştirilen araştırmalarda kadınlara karşı uygulanan şiddetin kökenlerinin 3000 yıl öncesine dayandığı ifade edilmiştir. Bulunan kanıtlara göre erkek mumyaların kemiklerinde %9-20 kırığa rastlanmış ve kadınlarda %30-50 kırık vardır. Bunun nedeni olarak da erkeklerin oyunlara katıldıkları, zina yaptıkları için eşlerini cezalandırma ve öldürme hakkına sahip oldukları gösterilmiştir (Aslan D. 1998).

Levinson’un 90 ayrı toplumda yapmış olduğu bir araştırmaya göre kadınların %85’inin kocalarının şiddetine maruz kaldığı bulunmuştur (Levinson 1989). Bu da kadına yönelik şiddetin daha çok partnerler tarafından gerçekleştirildiği ve bu durumun gözden kaçırıldığını göstermektedir. Dünya Sağlık Örgütü’nün 2002 yılındaki raporuna göre kadınların %10-69’unun eşleri veya partnerleri tarafından en az bir kez şiddete uğradıkları bulunmuştur (Krug ve ark. 2002). Aynı şekilde bir başka araştırmada en sık görülen şiddetin kadının birlikte olduğu kişi tarafından uygulandığı bulunmuştur (Meit ve ark. 2007). Campbell ve arkadaşlarının zorla cinsel ilişki ve samimi partner şiddetinin kadın sağlığı üzerindeki etkilerini inceledikleri çalışmada fiziksel şiddete uğrayan kadınların %33-46’sının partnerleri tarafından cinsel ilişkiye zorlandıkları bulunmuştur (Campbell ve Soeken 1999). Heisse ve arkadaşlarının yaptığı çalışmada %33 kadının tanıdıkları tarafından şiddet gördükleri, sekse zorlandıkları, tacize uğradıkları belirtilmiştir (Heise ve ark. 1999). Dünya Sağlık Örgütü’nün raporuna göre kadınların %47’sinin ilk cinsel ilişkilerinin zorla olduğu ve %70’inin erkek partnerleri tarafından öldürüldüğü belirtilmiştir (Krug E. 2002).

AB Ülkelerinin içerisinde yer aldığı 42.000 kadınla gerçekleştirilen anket çalışması 2012 yılında dünyada yapılmış en kapsamlı çalışma kabul edilmiştir.

Araştırma sonucunda kadınların en çok eşlerinden şiddet gördüğü ülke *Danimarka* olmuştur. En düşük olduğu ülke ise *Polonya* olmuştur. Tüm AB ülkelerine bakıldığında ise ortalama %33 kadın eşinden şiddet görmektedir (Çalışkan ve Çevik 2018). İngiltere’ye bakıldığında her yıl 3 milyon kadın şiddete uğramaktadır. Aynı zamanda 13-17 yaş arasındaki kız çocuklarının %33’ü cinsel şiddete maruz kalmaktadır. 2009 senesinde ‘‘Zorla Evlilik Birimi’’ ne yapılan başvuruların %86’sı kadınlar olmuştur(TBMM 2013).2005 yılında Farmarzi ve arkadaşları tarafından İran’da şiddete uğrayan kadınların tutumlarını ölçmek amacı ile yapılan araştırmada erkek egemenliğini yadırgamayan kadınların daha fazla şiddete uğradıkları belirlenmiştir (Faramarzi ve ark. 2005).Avustralya’da Grech ve Burgess tarafından 2011 yılında yapılan araştırmada şiddet mağduru kadınların yarısından daha az kısmının durumu polise bildirdiği tespit edilmiştir (Grech ve Burgess 2011).Hong Kong’da yapılan araştırmada her 5 kadından birinin çocuk yaşlardan itibaren şiddete uğradığı tespit edilmiştir. Ayrıca cinsel şiddet türünün en yaygın olduğu belirlenmiştir. Araştırmacılara göre Hong Kong diğer ülkelere göre şiddet oranı en düşük ülkelerden biridir (Bouhours ve Broadhurst 2015). Amerika Birleşik Devletleri’nde yapılan araştırmada psikolojik şiddetin %31 oranında en çok uygulanan şiddet türü olduğu tespit edilmiştir (Montgomery ve ark. 2015). Bazı araştırmacıların 2017 yılında Etiyopya’da yaptığı araştırmada 15-49 yaş aralığındaki kadınlardan %24’ünün eşinden gördüğü fiziksel şiddete karşı gelmediği belirlenmiştir (Wensheko ve Tadesse 2017).

1.2.2.Türkiye’de Partner Şiddeti

Ülkemizde şiddet üzerine gerçekleştirilen araştırmaların veri toplamada yaşanan zorluklar nedeni ile sınırlı olmasına karşın son yıllarda hayati önem taşımakta olan bir gerçektir. Güler ve arkadaşlarının 2005 yılında gerçekleştirdiği çalışmada 162 kadının %59’unun fiziksel şiddete, %47’sinin sözel şiddete uğradığı belirtilmiştir. Bu araştırmada şiddete uğrayan kadınların %91’inin eşleri tarafından şiddete uğradığı ifade edilmiştir (Güler ve ark. 2005). 2007 yılında Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından verilen raporda aile fertlerine kötü muamele olaylarının sayısı 17.064 iken bu sayının 6.788’i kadınlara karşı gerçekleşmiştir (EGM 2007). 25-49 yaş arasında İzmir İli Konak İlçesinde yaşamakta olan kadınların maruz kaldığı şiddet ile ilgili yapılan araştırmada psikolojik şiddete maruz kalan kadınların daha çok ortaokul ve üzeri öğrenim seviyesine sahip kadınlar olduğu tespit edilmiştir. Her 3 erkekten biri

eşine fiziksel ve ekonomik şiddet uygulamaktadır (Dönmez ve ark. 2012).2019 TUIK istatistiksel verilerine göre kadınlar ve erkeklerin hane halkı gelir durumlarına göre erkeklerin kazancı 29.742 TL iken kadınların kazancı 24.003 TL'dir. Bu durum kadınların ekonomik şiddet altında olduklarının ve ekonomik alanda sömürüldüklerinin göstergesidir (TUIK 2019). Kadın Danışma Merkezinin yapmış olduğu çalışmada; kadınların %50 sözel şiddet, %47 fiziksel şiddet, %18 cinsel şiddete maruz kaldıkları bulunmuştur (Ayaz ve ark. 2007). Kadınların şiddet nedeniyle birçok haklarından maruz kalmaları yine aynı şekilde haklarını kullanamaması ve tekrar şiddete maruz kalmalarına neden olmaktadır. Yani bu durum kısır bir döngü halinde tekrarlanmaktadır (Dişsiz ve Şahin 2008). Susran tarafından üniversite öğrencilerinin sosyo-ekonomik özelliklerine göre incelendiği araştırmada fiziksel saldırganlık, sözel saldırganlık, öfke, düşmanlık davranışlarının alt sosyo-ekonomik düzeydeki öğrencilerde daha fazla olduğu bulunmuştur. Yine sosyo-ekonomik açıdan incelenen bir değişken de dolaylı saldırganlıktır. Dolaylı saldırganlık en fazla sosyo-ekonomik açıdan üst tabakada yer alan öğrencilerde daha fazla görülmektedir. Yetişkinlik döneminde cinsiyetler arasındaki farklar azaldığından erkekler çocukluk ve ergenlik dönemine göre daha fazla dolaylı saldırganlık sergilemektedir. Üniversite erkek öğrencileri de üniversite kız öğrencilerine kıyasla daha fazla sözel saldırganlık ve öfke sergilemektedirler (Eroğlu 2009).2016 yılındaki veriler incelendiğinde 2016'nın ilk on ayında 245 kişi eşi veya partneri veya bir yakını tarafından öldürülmüştür(Haber 2016). 2019 yılı TUIK istatistiksel verilere göre ise 2018 yılında 181 kadın öldürülmüştür (TUIK 2019).

1.3.ÜNİVERSİTE GENÇLİĞİ VE PARTNER ŞİDDETİ

İnsanlar gelişimleri süresince şiddet içeren davranışlar gösterebilmekte veya bu davranışlara maruz kalabilmektedir. Genç yetişkinlik dönemi de bu dönemlerden biridir(Karabacak ve Kodan Çetinkaya 2015).Araştırmalar üniversite son sınıfta okuyan öğrencilerde gençlerin şiddete maruz kaldıklarını, eğitim düzeyi yüksek grupta bile şiddetin var olduğunu göstermektedir. Bu durum şiddet sorunun ne kadar ciddi bir boyutta olduğunu desteklemektedir. Üniversite öğrencileri arasında her iki cinsin de flört şiddetine maruz kalabileceği görülmekte, ancak flört şiddeti oranlarının kadınlarda daha yüksek olduğu belirtilmektedir(Dikmen ve ark. 2018).

1.3.1.Üniversitelerde Yaşanan İlişkilerin Boyutları

Cinsiyetler arasında bir duygu ve ilişki biçimi olarak görülmekte olan flört gençler arasında yaşanabilmekte dolayısı ile evlilik sürecine adım atma aşamasında flört etmekte olan üniversite öğrencilerinde de şiddet görülebilmektedir. Ayrıca Aslan ve arkadaşlarının gerçekleştirdiği çalışmanın da desteklediği flört şiddetine 16-25 yaşları arasında en sık rastlandığı bulgusu üniversite öğrencilerinin bu durumda en riskli grup olduğunu göstermektedir (Aslan ve ark. 2008).

Kişiler arası ilişkileri inceleyen bir araştırmada üniversite öğrencilerinin en çok destek aldıkları ilişkinin karşı cinsle olan ilişkiler olduğu belirtilmiştir (Furman ve Buhrmester 1992). Üniversite yıllarında bireyler önemli bilişsel, duygusal değişim ve gelişimler göstermektedir. Bu sebeple üniversite yıllarında yaşanan romantik ilişkiler bireyin gelişmesi için önemli bir role sahiptir. İleri ergenlik dönemi olan bu dönemdeki karşı cinsle olan ilişkiler davranışları şekillendirerek yetişkin yaşamına uyum sağlamaya yönelik beceriler geliştirecektir (Kılınçer ve Dost 2013). Genç yetişkinler kurdukları bu romantik ilişkiler sayesinde üç temel gelişim görevlerini yerine getirmektedirler. Üç temel görevin birincisi kimlik oluşturmak, ikincisi ilişki becerilerini geliştirmek ve karşı tarafla yakınlık kurmak, üçüncüsü ise cinsel istek ve dürtüleri sağlıklı bir şekilde kullanabilmektir (Erikson 1968; Feldman ve Gonen 1998).

Çeşitli araştırmalarda ergenliğin son dönemlerinde görülmüştür ki kızlar erkeklere göre daha fazla negatif yaşam olayları ile karşılaşmaktadır. Bu nedenle başlangıçta yaşanan duygu durumunu daha yoğun yaşamaktadırlar. Kızlar bilişsel olarak da daha fazla incinebilirlik özelliği taşıdığından negatif durumlarda incinebilirlikleri artmaktadır (Hankin ve Abramson 2001).

İlk yaşanan ilişkilerinde erkekler karşı tarafa karşı güç kullanıyor ve kadınlar da buna karşı kabullenmeyi sergiliyorsa bundan sonraki ilişkilerinde de aynı davranış örüntülerini sergilemektedirler. Aynı şekilde bu nedenle olması gereken ilişkilerin de bu yönde gelişmesi gerektiğini düşünmektedirler (Kepir ve ark. 2014).Ergenlik döneminde yaşanan ilişkiler eğlence amacıyla kurulduğundan kısa sürmektedir, yetişkinliğe geçiş döneminde ise daha ciddileşmektedir (Feiring 1996; Montgomery 2005). Bu nedenle üniversite döneminde yaşanan ilişkiler ciddiye alınmakta ve genç yetişkinlik dönemindeki ilişkilere temel oluşturmaktadır (Davies 2006; O'sullivan ve ark. 2007; Furman 2002). Üniversite öğrencilerinin en uygun evlenme yaşı ile ilgili görüşleri incelendiğinde; %52'si 26-29 yaşı, %37'si de 22-25 yaşı uygun gördüğü

belirtilmiştir(Ondaş 2007). Ondaş'ın yapmış olduğu çalışmada üniversite öğrencilerinin erken yaşta evlilik beklentisi içerisinde girmiş olmaları iletişim becerileri ve beklentilerin farkında olmadan yürüttükleri sağlıklı ilişkiler ile ilerde kurulacak olan evlilik birliğinin bozulmasına ve mutsuz olmalarına neden olmaktadır (Hamamcı ve Çoban 2010).

Sonuç olarak üniversite öğrencilerinin yaşadıkları bu ilişkiler evlilik gerçekleştirmeye ve aile kurmaya daha yakın yaşlarda olmaları nedeniyle daha değerlidir ve daha ciddiye alınmaktadır. Üniversite öğrencilerinde yaşanan partner şiddetinin araştırılması bu yönden önemli bir yere sahiptir.

Bireylerin en önemli psikososyal gelişimleri arasında yer alan karşı cinsle olan ilişkiler sağlıklı yetişkinlik becerileri kazanmanın yanı sıra bazen istismar içerebilmektedir (Etcheverry ve ark. 2008). Üniversite öğrencilerinin yaşadıkları çatışmalar içerisinde üniversitelerin psikolojik ve danışma merkezlerine en çok karşı cinsle olan ilişkilerindeki problemler nedeniyle başvurdukları gözlemlenmiştir (Creasey ve Ladd 2004). Yerin Güneri tarafından gerçekleştirilen araştırmada üniversite öğrencilerinin en çok başvurdukları üç konuyu iletişim, üniversiteye uyum ve karşı cinsle olan ilişkiler oluşturmaktadır (Yerin Güneri 2006). Kızların %33 ve erkek öğrencilerin de %38'i karşı cinsle ilgili ilişkilerde problem yaşamaktadırlar (Türküm ve ark. 2004). Collins tarafından gerçekleştirilen araştırmada ortaya çıkan sonuca göre üniversite öğrencilerinin %65'i en az bir kere romantik bir ilişki yaşamaktadır (Collins 2003). Hatipoğlu'nun 2010 yılında gerçekleştirdiği çalışmada 400 öğrencinin flört ilişkisi içerisinde bulunanların %94'ünün daha önceki ilişkilerinde şiddete uğradıkları %100'ünün ise şu anki ilişkilerinde şiddete maruz kaldıkları belirtilmiştir. Ancak buna rağmen yapılan araştırmalar genelde evli çiftler üzerine odaklanmıştır ve üniversite öğrencilerinin işlevsel olmayan ilişkilerine yönelik çalışmalar oldukça sınırlıdır (Küçükarslan 2011).

Kişiler arası ilişkilerle ilgili yapılan bir araştırmada ilişkilerinde problem yaşayanların genellikle daha incinebilir kişiler oldukları bulunmuştur. Bu bireyler depresif belirtiler sergilemekte, hayal kırıklığı ve çaresizlik hissetmektedir. Sullivan(1953) kişiler arası ilişkiler teorisinde, kişiler arası ilişkilerde yaşanan problemleri odak noktası olarak görmektedir. Bowlby(1969, 1973, 1980) bağlanma kuramına göre ise sosyal bağlar arasındaki kopma kişiyi depresyona yönlendirmektedir. Ayrıca bozulan ilişkiler uyum bozucu kişilik özellikleri geliştirmeye neden olabilmektedir (Zuroff ve Duncan 1999).

Kişilerde kaygı yaşanması içinde bulunulan gelişim dönemi ve yaşam olaylarına göre farklılık göstermektedir. Ergenlik ve gençlik dönemi de kaygının çok fazla olduğu gelişim dönemidir ve aynı şekilde üniversite öğrencilerinde kaygılarının oldukça yüksek olduğu bilinmektedir (Sübaşı 2007; Bozkurt 2004). Dolayısıyla öğrencilerin yaşadıkları depresyon nedeniyle davranış değişiklikleri ortaya çıkmaktadır. Bu davranış değişiklikleri ve aynı zamanda duygu durum bozukluğu ilişkiyi anlamlandırmada problemlere neden olmaktadır. Özellikle agresiflik olarak ortaya çıkan tepkiler oluşacak ve kişiler karşı tarafı suçlamaya yönelecektir.

İlişki yaşayan bir çiftin doyuma ulaşmaları için baş etmeleri gereken üç gelişimsel değişiklik vardır. Bunlardan ilki olan bağıllık, bireyin eşinin onun birincil eşi olduğuna dair algısıdır. Güç, taraflardan her birinin diğeri üzerinde kontrol kurma çabasıdır. Yakınlık ise ilişkiden karşılıklı doyum sağlayabilmektedir (Gazioğlu 2011). Flört döneminde gelişimsel krizler henüz atlatılamamış durumdadır. Çiftler bu dönemde partnerlerine karşı yakınlık ve bağıllık hissedememektedir. Bu dönemde bireylerin birbirlerini tanıma çabası içerisinde olması, ilişkiyle nasıl baş edebilecekleri konusunda tam olarak ayırım yapamamaları nedeniyle ilişki doyumları olumsuz etkilenmiş olabilmektedir (Saraç ve ark. 2015).

Aysel tarafından üniversite öğrencilerinin umutsuzluk, kaygı ve ilişkilerle ilgili bilişsel çarpıtmalarının incelendiği araştırmada kızların 26 yaş ve üstünde, erkeklerin ise 21-25 yaş arasında motivasyon kaybını daha fazla yaşadıklarını ortaya koyulmuştur (Çoban ve Karaman 2013). Yani; erkekler kızlara göre bilişsel çarpıtmaları daha fazla kullanmaktadır. Romantik ilişkilerin olduğu bu dönemde özellikle beklentilerin artması ve bu beklentilerin de gerçeğe bağdaşmama olasılığı yüksektir. Gerçekle bağdaşmayan beklentiler ilişkileri her zaman olumsuz etkilemektedir. Karşı taraftan beklenen ilgi ve çaba gelmediği takdirde sorumluluk karşı tarafa yüklenmekte ve suçlamalarla birlikte çatışmalar ortaya çıkmaktadır.

Karşı cinsle olan ilişkilerde işlevsel olmayan inançlar ve beklentiler arttıkça ilişkide meydana gelen tüm olumsuz özellikler karşı tarafa atfedilmektedir. Bu durum sürekli hayal kırıklıklarına ve çatışmalara yol açmaktadır (Medora ve ark. 2002; James ve ark. 2002; Metts ve Cupach 1990).

Erkeklerin işlevsel olmayan inançlarına bakıldığında temelinde kıskançlık yattığı düşünülebilir. Kıskançlık, değer verilen bir ilişkide ortaya çıkabilecek bir olumsuz durum ve tehdit durumunda gösterilen tepkidir (Knox ve ark. 1999). Üniversite öğrencilerinin bilişsel durumlardan ötürü henüz bağlanma ve yakınlık kuramamaları

nedeniyle de ilişkilerde terk edilecekleri endişesini daha yoğun olarak yaşamakta ve bu durum kıskançlık olarak ortaya çıkmaktadır (Hansen 1985). Yani duygusal destek ihtiyacını romantik ilişkilerinden karşılamaya çalışan erkek öğrenciler eşini kaybetme korkusuyla daha saldırgan bir tavır sergilemektedir (Gizir 2013).

Erkek öğrencilerin şiddeti kabul düzeyleri kızlara göre fazladır (Kepir ve ark. 2014). Aynı şekilde kız öğrenciler de öncelikli amacı yakın ilişkiyi sürdürmek olduğunda daha fazla uyum sağlamak ve çatışmaları görmezden gelip şiddeti kabul edebilmektedir (Macke 2010). Yakın ilişkilerde şiddeti kabul etme eğilimi olması, erkeklerin de uzun yıllardır şiddet içeren davranışlarla içselleştirilmesi ve toplumdaki ataerkil düzenin devam ediyor olması erkeğin şiddet göstermesini desteklemektedir (Kepir ve ark. 2014). Toplumsal cinsiyet rollerinin güç kazandığı ergenlik döneminde de dolayısıyla erkeklerin kız öğrencilere karşı sahip oldukları gücü kullandıkları ve şiddet uyguladıkları görülmektedir (Harmon 2006). Kepir ve arkadaşları tarafından yapılan bir araştırmada ilişki süresi ile şiddeti kabul düzeyi arasında bir ilişki olduğu bulunmuştur. Yani ilişkinin süresi arttıkça şiddeti kabul düzeyi azalmaktadır. Üniversite öğrencilerinin de ilişki dönemlerinin başında oldukları düşünülürse şiddeti kabul düzeyleri fazladır (Kepir ve ark. 2014).

Kişiler ilişkilerinde deneme yanılma yolunu kullanmaktadırlar. Yani geçmişteki bilgilerini kullanarak geleceğe yönelik davranışlarını şekillendirmektedir. Bunun sonucunda üniversite öğrencileriyle yapılan araştırmalarda dördüncü sınıfta olan öğrencilerin daha gerçekçi değerlendirmelere sahip oldukları gözlemlenmiştir. İlişkide yaşanan deneyimler arttıkça gerçekçi inançların varlığı artmakta ve çatışmaları azaltmaya yönelik uzlaşmacı tutum sergilendiği görülmüştür (Küçükarslan ve Gizir 2014).

Üniversite öğrencilerinin akademik başarıları ile ilgili yapılan araştırmada kız öğrencilerin olumsuzluklardan daha fazla etkilendikleri ve akademik başarılarının etkilendiği bulunmuştur (Brendgen ve ark. 2002). Yine başka bir araştırmada ilişkisi olan öğrencilerin akademik başarı ve motivasyonlarının düşük, depresyon oranlarının yüksek olduğu bulunmuştur (Quatman ve ark. 2001).

Öğrenciler yaşadıkları problemleri bir başkasına anlatmak yerine kendileri çözme sessiz kalma eğiliminde bulunmaktadırlar. Ancak bunun dışında kendilerine yetemedikleri durumlarda enformel (aile, arkadaş...) ve formel (danışman, psikolog...) kaynaklardan yararlanmaktadırlar (Nadler 1990; Offer ve Schonert-Reichl 1992; Rickwood 1995). Bireylerin psikolojik sağlıklarının tehlikede olması, istenmeyen

durumların yoğun yaşanması, gerekli sosyal desteğin olmaması profesyonel yardım arama ihtiyacını ortaya çıkarmaktadır (Phillips ve Murrell 1994). Erkan ve arkadaşlarının araştırmasına göre kız öğrencilerin yardım arama istekleri erkek öğrencilerden daha fazladır. Bu da erkek öğrencilerin ilişkilerinde daha fazla sorun yaşamalarına ve daha saldırgan olma eğiliminde olmalarına neden olmaktadır (Erkan ve ark. 2012).

Aslan ve arkadaşlarının üniversite öğrencileriyle gerçekleştirdikleri bir araştırmanın sonucuna göre öğrencilerin %29'u flört şiddetine maruz kalmıştır (Aslan ve ark. 2008). Özellikle kız öğrencilerin 16-24 yaş aralığında yaşadıkları yakın ilişkilerde şiddet görme ihtimalleri açısından risk altında oldukları ve erkeklerin şiddet davranışlarını kabul eden tavır takındıkları görülmektedir (Işıloğlu 2006; Macke 2010; Downey ve ark. 2000; Özgür ve ark. 2011).

Güneş'in üniversite öğrencilerinde partner şiddetini incelediği araştırmada kadın öğrencilerin tamamının sosyal medya üzerinden baskılara maruz kaldığı ve kısıtlandıkları vurgulanmıştır. Aynı araştırmada üniversiteli kadın ve erkek öğrencilerin sevgilileri tarafından rahatsız edici içerikli mesajlara maruz kalıp kalmadıkları sorulmuş ve kadın öğrencilerin yarısının "evet" cevabını verdiği ifade edilmiştir. Aynı sorunun devamında ise kadın öğrencilerin cinsel tacize uğrama durumlarının öğrenilmesi açısından sorulan soruda kadınların tamamının bu soruya "evet" yanıtını verdiği vurgulanmıştır. Gelir getiren işlerde çalışma durumlarına göre kadın öğrencilerin ne kadar kısıtlandıklarının öğrenilmesi adına sorulan soruda kadınların çoğunun kiminle çalışacağına bağlı olarak sevgilileri tarafından kısıtlanacaklarını ifade ettikleri vurgulanmıştır (Güneş 2018).

1.3.2.Üniversitelerde Flört Şiddeti ve Sosyal Hizmet

Üniversite öğrencileri gelecekteki toplumu oluşturan birer parça olmaktadır. Bu nedenle üniversite öğrencilerinin eğitim sürecinde gerçekleştirdikleri sosyalizasyonları ile toplumu oluşturmaktadırlar.

Üniversite ortamlarında toplumun her kesiminden farklı ailelere sahip ve yaşam tarzları farklı birçok öğrenci bulunmaktadır. Bu nedenle de her yaş kesiminden öğrenci eğitimlerine etki eden birçok olumsuz durumla karşılaşmaktadır (Özbesler ve Duyan 2009).

Okullar çocukların ve gençlerin refahını sağlamayan toplumsal bir yapıdır. Okulların yönetimleri politika ve program yapan toplumun temsilcileridir. Okullar

hayata bireylerin katılımlarının sağlanmadan önce yetiştikleri yer olmaları ile toplumsal bir öneme sahiptir. Gençlere deneyim kazanmasında yardımcı olmaktadır (Jarolmen 2017).

Çocuklar ve gençler okul içerisi ve dışındaki her türlü sorunla karşı karşıya kalmakta ve depresyon ve şiddet konusu bu bağlamda öne çıkmaktadır. Öğrencilerin akademik başarılarına odaklanılan bir sistemde arka planda psikososyal sorunlar kalmaktadır (Aktan 2018).

Sosyal hizmet; eşitlik ve adalet ilkelerini temel almaktadır. İnsanların sosyal değişim süreçlerini desteklemekte ve iyilik hallerinin geliştirilmesi ve sürdürülmesi amacı ile sorun çözümü ve güçlendirmeye dayanan yaklaşımları ile insan davranışları ve sosyal destek sistemleri üzerine kurulmuş teorilerden faydalanarak insana ve insanın etkileşim halinde olduğu çevre ile ilişkilerine müdahale eden bir disiplindir.

Sosyal hizmetin dört temel amacı vardır:

1. Sosyal işlevselliğin sağlanması, korunması ve geliştirilmesi, kaynakları kullanmada kişilere yardımcı olmak,
2. Sosyal politika, hizmet ve kaynakların insani gereksinimleri karşılmasına yardımcı olmak ve kapasitenin desteklenmesini sağlamak, bunu yaparken planlama ve yürütmeyi sağlamak,
3. Risk altındaki grupları (çocuk, kadın, engelli, yaşlı...vs.) güçlendirmek, eşitlik ve adalet için sorumluluk almak, politika ve programları takip etmek,
4. Bu amaçlara uygun mesleki bilgi ve becerileri kazanıp geliştirmek (Sheafor & Horejsi 2003).

Sosyal hizmet; insanların yaşam koşullarını geliştirerek işlevselliklerinin etkili seviyeye ulaşmalarında sosyal değişimleri gerçekleştirip insanlara yardımcı olan bir meslek dalıdır. Birçok farklı tanımın ortak özelliğine göre sosyal hizmet; işlev bozukluklarını gidererek kişilerin işlevsellik düzeylerini artırarak kendi kendilerine yetebilir düzeye gelmelerine yardımcı olur, dezavantajlı kişilerin sosyal içermelerini teşvik ederek özgürleşmelerini ve toplum hayatına katılımlarını sağlar, insanların toplumda var olan kaynak, sistem ve programları bulmasına ve kullanmasına yardımcı olur, çalışmalarında eşitlik, insan hakları ve adaleti temel alır, insan ilişkilerinde sorun çözmeye ve güçlendirmeye dayanır, insanların yaşam kalitelerini artırır.

Okul sosyal hizmeti dediğimiz kavram sosyal hizmet disiplinin bir alt uygulama alanıdır. Dünyada birçok kesimde uygulamasına rastlanan okul sosyal hizmeti

Türkiye’de henüz gelişim göstermekte geri planda kalmıştır. Çocukların ve gençlerin iyilik halinin sağlanması ve devamlılığının korunması amacına hizmet etmekte olan sosyal servisin eksik kalan kısmı okullarda sosyal hizmet uygulamasıdır. Okul sosyal hizmeti; çocuklar ve gençlerin gelişim dönemlerinin, bulundukları yaşam koşullarının, aile yapılarının göz önünde bulundurularak ortaya çıkan farklı sorunların çözümünün sağlanmasında ve ihtiyaç duyulan hizmetlere ulaşmalarında destek olmaya, bu şekilde eğitim hayatlarını ve toplum içerisindeki konumunu sağlıklı olarak sürdürmelerindeki birçok hizmet ve mesleki etkinlikleri kapsamaktadır (Aktan 2018).

Massat, Constable ve Kelly okul sosyal hizmeti değerleri ve sosyal hizmet değerleri arasındaki paralelliği şu şekilde özetlemişlerdir (Massat ve ark. 2016):

Sosyal Hizmetin Değerleri=	Okul Sosyal Hizmeti
Her bireyin değeri ve onurunun farkında olmak	Her öğrenci biriciktir.
Kendini gerçekleştirme hakkı	Her öğrenci öğrenim sürecinde kendi paylaşımlarını göstermelidir.
Bireyin potansiyelinin farkında olmak	Müdahaleler öğrencilerin potansiyelleri ölçüsünde gerçekleştirilmelidir.
Her bireyin farklılığına saygı duymak	Her öğrenci ırk, sosyoekonomik durum, cinsiyet gibi ayrım gözetmeksizin eşit haklara sahiptir.

Üniversite ortamlarında toplumun her kesiminden farklı ailelere sahip ve yaşam tarzları farklı birçok öğrenci bulunmaktadır. Bu nedenle de her yaş kesiminden öğrenci eğitimlerine etki eden birçok olumsuz durumla karşılaşmaktadır (Özbesler ve Duyan 2009).

Şiddet, akranlar arası iletişimsizlik ve siber zorbalık okullarda görülmekte olan önemli bir sorunu teşkil etmektedir. Ayrıca teknolojinin yaygın kullanımı ve bu kullanımın artışı ile gelen bağımlılık ve beraberinde getirdiği teknoloji zorbalığı günümüz toplumundaki en önemli sorunlardandır (Aktan 2018). Okullarda var olan şiddet geçmişte şaşırtıcı karşılanırken günümüzde durum epey değişmiş ve artık aşına olduğumuz bir sorun haline gelmiştir. Şiddet günümüzde kültür halini almış

durumdadır. Çocuklar ve gençler sürekli ölüm ve tehdide maruz kalmaktadır. Okullar yaşadığımız toplumun küçük bir örneğidir ve kültüre katkıda bulunmaktadır. Bu katkı olumlu veya olumsuz olarak gerçekleşebilmektedir. Bu nedenle toplumda ve temelde okullarda var olan bu sorunlara karşı politikalar oluşturulmalı ve etkinli danışmanlık hizmeti uygulanmalıdır (Jarolmen 2017).

Sosyal hizmet koruyucu önleyici, rehabilite edici fonksiyonları kullanmaktadır. Bu fonksiyonlar okul sosyal hizmeti alanında da uygulanmaktadır. Gençlerin öğrenim hayatlarında zorbalık, cinsel taciz ve depresyon gibi problemler yaşamaktadır (Aktan 2018). Okul sosyal hizmeti bu uygulamalar ile öğrencilerin problemleri en az hasarla atlatmasına destek olmaktadır. Öğrencilerin gelişim dönemleri, aile hayatı ve yaşam standartları nedeniyle yaşadıkları sorunlarda gereksinim duydukları hizmetlerin sağlanmasına ve eğitim-öğretim yaşamını sağlıklı bir şekilde devam etmeleri sağlanmaya çalışılmaktadır (Duman 2000).

Uyum güçlüğü olan, özel gereksinimleri olan, ekonomik nedenlerle okula devam edemeyen, riski aile ortamında büyüyen, travmalara maruz kalan öğrenciler, aileler, akrabaları ve toplumla çalışmaktadır (Barth 1988; Turner 2005). Sosyal hizmet uzmanının risk altında olan öğrenci ve ailesi için savunuculuk rolü üstlenmek, onları güçlendirmek, iletişim ve iş birliğini işlevsel hale getirmek, ailelerin çocukların gelişimsel özelliklerini tanınması ve gereksinimleri anlamasına yardımcı olmak, öğrencinin yaşam koşulları hakkında öğretmenleri bilgilendirmek, gerekli kurumlara yönlendirme yapmak gibi görevleri bulunmaktadır (Duyan ve ark. 2008). Sorunların çözümünde ailenin katılımının sağlanması, öğrencilerin desteklenmesi, kriz durumlarını çözebilmeye yönelik çalışmalar yürütmektedirler (Barth 1988; Hare 1988; Lynn ve McKay 2001). Çocuklarda öğrenme problemlerinde ve duygusal gereksinimlerde, sosyal beceri geliştirme çalışmaları gibi destekleyen çalışmalar yürütmektedirler (Özbesler ve Duyan 2009).

ABD ve İngiltere'nin başı çektiği okul sosyal hizmeti uygulamasının yürütülmesinde belli bir teorik çerçeve kullanılmaktadır. Bu temeli oluşturan sistem kuramı ve ekolojik kuram uygulamaların alt yapısıdır. Okul dinamikleri göz önüne alındığında okul alt sistemlerden oluşan bir yapıdır. Alt sistemlerin birinde meydana gelen bir aksaklık tüm sistemi etkilemektedir. Bu açıdan sistem kuramı içerisinde tüm okulun işlevselliği değerlendirilmektedir (Aktan 2018). Sosyal hizmet uzmanları diğer bir yaklaşım olarak ekolojik çerçeveyi kullanmaktadır. Aynı şekilde her okulun kendi çevresine göre farklı özellikleri olduğunu, eğitim ihtiyaçlarının farklılaştığını,

destek sistemlerinin farklılaştığını bilmektedir (Dupper 2013). Okul ve aile iş birliği ile sorunların daha hızlı çözülebileceğinin önemi ile çalışmalarını yürütürken ailesini ve çevresini de işin içine katmaktadır (Gökgöz 2014). Sosyal hizmet uzmanları, ayrıca okullarda; sınıf aktiviteleri, okul temelli önleme programları, bireysel ya da grup danışmanlığı gibi hizmetleri de yürütebilmektedir (Dupper 2013).

Ülkemizde okul sosyal hizmetine dair bazı çabalar gerçekleştirilmiş ve 1961'de İstanbul Üniversitesi'nde öğrencilerin akademik ve kişisel gelişimlerini etkileyen sorunları ile ilgilenilmesi gerektiği düşünülerek bir medikososyal merkezi kurulmuştur. 1966'da bir psikiyatri uzmanı görevlendirilmiş ve öğrencilerin ruh sağlıkları ile ilgilenilmiştir. Daha sonra psikolog ve sosyal hizmet uzmanları da burada görevlendirilerek kapsamı genişletilmiştir (Tan 2000). 1983'te Beşinci Beş Yıllık Kalkınma Planı Özel İhtisas Komisyonu tarafından hazırlanan raporda okullarda rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinin okul sosyal hizmeti altında yürütülmesi, psikolog, hekim, rehberlik ve psikolojik danışman ve sosyal hizmeti uzmanlarının görevlendirilmesi yönünde hazırlıktan bahsedilmiştir (Duman 2000). 2001 yılında rehberlik araştırma merkezlerinde sosyal hizmet uzmanlarının görevlendirilmesi ile ilgili bir düzenleme yapılmıştır (Özbesler ve Duyan 2009).

Literatürde sosyal hizmet uzmanlarının üniversitelerdeki görevleri yedi başlık altında toplanabilmektedir.

1) Öğrencinin Gereksinimlerini Değerlendirme: Çocukların gelişim dönemlerinin özellikleri göz önüne alınarak öğrencinin gereksinimleri değerlendirilir. Öğrencinin öğrenmesinde bir güçlük varsa akademik başarısına etki eden sosyal ve duygusal gereksinimleri değerlendirmektedir (Hare 1988; Kurtz 1988; Jonson-Reid ve ark. 2004).

2) Program Planlama ve Değerlendirme: Öğrencilere, ailelerine ve okuldaki personele yönelik olan eğitim programlarını planlar, değerlendirir ve uygularlar (Hare 1988).

3) Direkt uygulama: Normal gelişimdeki çocuklar ve özel gereksinimi olan öğrencilere yönelik doğrudan uygulamaları kapsamaktadır. Yürütülen ekip çalışmaları ile önleyici ve koruyucu programlar oluşturulmasına katkı sağlanmaktadır (Barth 1988).

4) Savunuculuk: Öğrencilerin yasalar, kurallar, düzenlemelere uyumunun sağlanması, uyumun sağlanmadığı durumlarda gereksinimlerin neler olduğunun tespiti ve bu aşamada öğrenci ve ailesinin diğer kurum ve kuruluşlarla uyumunu

sağlamaya yönelik iş birliği gerçekleştirilen hak arama uygulamalarında destek vermektedirler (Altshuler ve Kopels 2003; Duyan ve ark. 2008).

5) Konsültasyon: Müdahale ve önleme sürecinde gerçekleştirilen faaliyetlerde gerekirse psikolog, hekim, hemşire, öğretmen gibi diğer profesyonellerle birlikte danışmanlık ve planlama yapmak durumunda ekip çalışması yürütüp ve görüş alışverişinde bulunmaktadır (Barth 1988; Kurtz 1988).

6) Koordinasyon ve İş birliği: Ev – okul – toplum arasındaki ilişkileri sağlamaya yönelik çalışmalar yürütmektedirler (Costin 1982; Hare 1988; Barth 1988).

7) Yönetim ve Organizasyon: Sorumluluğun paylaşılması, vaka kayıtlarının düzenlenmesi, zaman ve kaynak dengesinin sağlanması durumlarında organize edilmesine yönelik çalışmaktadırlar (Özbesler ve Duyan 2009).

Okul sosyal hizmeti öğrencilerin geçmişte ve şu anda ayrıca sonraki yaşantısında ne olduğunu ve ne olacağını, tüm bunların da öğrencinin davranışları ve ruhsal iyilik halinin etkilerini incelemektedir. Eğitim sürecindeki incinebilir grupla beraber çalışmakta ve öğretmenler, aileler ve öğrencilerle içinde bulundukları durumları ve ihtiyaçlarını tespit etmektedir. Sosyal hizmet gençler ve onların çevreleri ile kapasite ve potansiyellerini keşfetmeleri ve bu yollarla problemlerini çözmelerinde yardımcı olmaktadır. Bu bağlamda bir nevi eğitim sürecinin de kişiler açısından işlerlik kazanması konusunda çalışmaktadır.

Toplumsal gelişmenin kaynağı eğitim hayatıdır. Öğrencilerin iyilik halinin korunması açısından sistemdeki aksaklıkların ve problemlerin çözülememesi öğrencileri olumsuz etkilemektedir. Yaşanan aksaklıklar çözülmediğinde daha karmaşık problemlere neden olmaktadır. Yaşanan bireysel ve sosyal problemler birbirleri ile etkileşim halinde ve karmaşık sorunlardır (Aktan 2018). Bu nedenle okul sosyal hizmeti gençler adına koruyucu önleyici çalışmaları ile problemler karmaşık hale gelmeden müdahale etmekte ve öğrencilerin iyilik halinin devamlılığını sağlamaktadır.

1.3.3.Şiddetin Mevzuattaki Yeri ve Türkiye'nin Süreç İçerisindeki Yolculuğu

Şiddet konusunda Dünyada birçok gelişme yaşanmıştır. Dünyadaki gelişmelerin en başında imzalanan *Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi* Türkiye'nin ilk adımı sayılmaktadır. 1949 yılında imzalanmış olan bu belge insan hakları konusundaki en temel belgedir. Bu belgede her insanın eşit doğduğu ve eşit haklara sahip olduğu, özgürlüğün herkesin hakkı olduğu, hiç kimseye işkence

edilemeyeceği ve onur kırıcı davranışlarda bulunulamayacağı ifade edilmiştir. Aynı yıl bu sözleşme ile Avrupa Konseyi kurulmuş ve insan hakları ve kadın hakları konusunda çalışmalarda bulunmuştur ve bulunmaya da devam etmektedir. 1975 yılında ise *Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi (CEDAW)* imzalanmıştır. Bu sözleşmede kadınlara uygulanan şiddet geniş yer tutmakta ve şiddet ayrımcılık olarak tanımlanmaktadır. Günümüzde de bu sözleşmede belirlenen maddeler çerçevesinde mevzuat şekil almaktadır. 1993 yılına kadar olan sürede CEDAW tarafından birçok gelişme yaşanmıştır ancak 1993 yılında uluslararası insan hakları kapsamında ilk kez kadına karşı şiddet kavramı tanımlanmıştır. Aynı zamanda kadınlar özel gruplara ayrılmış ve göçmen kadınlar, yerli kadınlar, bakıma muhtaç kadınlar, yaşlı kadınlar, silahlı çatışma altında olan kadınlar... gibi birçok gruptan bahsedilmiştir. Daha yakın bir zaman olan 2011 yılında ise kadına karşı şiddet konusunda daha önemli bir adım olan *İstanbul Sözleşmesi* imzalanmış ve ilk ve tek bağlayıcılığı olan Sözleşmeye adım atılmıştır. Türkiye’de yaşanan gelişmeler diğer ülkelerdeki gelişmelerle paralellik göstermemektedir. Bu anlamda Türkiye ilk adımını 1998 tarihinde atmıştır ki bu adım *6320 Sayılı Ailenin Korunmasına Dair Kanun*’dur. Kanunun yürürlüğe girmesinden 6 yıl sonra Türkiye Cumhuriyeti Anayasası’na ekleme yapılmıştır. Anayasanın 10. Maddesine ve 90. Maddesine yapılan eklemeler ile kadın ev erkeklerin eşit olduğu, temel hak ve özgürlükler konusunda uluslararası sözleşmeler esas alınır hükümleri getirilmiştir. Bu maddeler ile imzalanmış olan İstanbul Sözleşmesi geçerliliği artırılmıştır. Uygulamalarda bağlayıcılık kazanmıştır. 2005 yılında kadın ve çocukların haklarına verilen değer artmış ve *5393 Sayılı Belediyeler Kanunu* ile kadın konukevleri açılması hakkında düzenlemeler yapılmıştır. Aynı yıl içerisinde konukevleri ile töre ve namus cinayetleri ilgiyi toplamış ve araştırılması konusunda karar kılınmıştır. Araştırmaların yapılması ve gerekli önlemlerin de alınması konusunda komisyonlar kurulmuştur. Türkiye Büyük Millet Meclisinde bu amaçla Meclis Araştırma Komisyonu kurulmuştur. 2011 yılında imzalanan İstanbul Sözleşmesi’nden sonra 2012 yılında *Alo 183 Sosyal Destek Hattı* kurulmuştur. Bu hat tüm şiddete uğrayan veya uğrama riski taşıyan kişilerin 7/24 esasına dayalı olarak ulaşabileceği şekilde kurulmuştur. Personelin acil olarak yönlendirildiği bu hat aynı zamanda danışmanlık hattı olarak kullanılmaktadır. İnsanların her zaman her yerde arayıp danışabileceği ve psikolojik, hukuki, ekonomik her türlü danışmanlık alabileceği ücretsiz bir mekanizmadır. Aynı yıl Alo 183 Hattı ile birlikte *6284 Sayılı Ailenin Korunması ve*

Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun uygulamaya konulmuştur. Bu kanunda şiddet, ev içi şiddet tanımlanmış olup şiddet karşısında uygulanabilecek tedbirlerden bahsedilmiştir. Aynı zamanda kanunda Şiddet Önleme İzleme Merkezlerinin (ŞÖNİM) kurulması öngörüsü getirilmiştir.6284 Sayılı Kanun'daki öngörü neticesinde 2013 yılında 14 pilot ilde uygulanmak üzere Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri kurulmuş ve çalışmaya başlamıştır. 2016 yılında ise Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri Hakkında Yönetmelik ile bu merkezlerin yaygınlaştırılması çalışmaları başlatılmıştır. Günümüzde de yaygınlaştırma çalışmaları hala devam etmektedir. Ülkemizde toplam 79 ilde hizmet vermeye devam etmektedir. Süreç içerisinde eş zamanlı *Kalkınma Planları* ile birlikte Türkiye konu üzerinde etkinliği artırmaya devam etmiştir. Kalkınma Planlarında kadın erkek eşitliğine değinilmiş aynı zamanda toplum içerisinde etkinliği artırmak amacı ile eğitim, sağlık gibi alanlarda yoğunlaşma yaşanmıştır. Yapılan bu Eylem Planlarının içeriğinde aile içi şiddet ve istismarı önlemek, ŞÖNİM'lerin etkinliğini artırmak da yer almıştır. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın – eski adı ile Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı – yayınlamış olduğu *Stratejik Planda* 2013-2017 yılları arasında şiddete yönelik çalışmalara değinilmiştir. Plan doğrultusunda; toplumsal şiddeti azaltmak, toplumsal refahı artırmak, toplumsal istismarı önlemek, toplumsal bilinci yükseltmek, rehabilitasyon hizmetlerini artırmak, kadınların gelişimlerinin sağlanması, kadınların istihdamlarını artırmak, yeni kuruluşların açılmasını sağlamak gibi birçok amaç ve çalışmaya yer verilmiştir(TÜEB).

Yaygın bilinen şiddet türlerinin dışında kadına yönelik şiddet günümüzde farklı biçimler halinde güçlenmektedir. Bu türlerden biri ısrarlı takip mağdurluğudur. Tüm bu gelişmelerin yanında yeni bir kavram olan “İsrarlı Takip Mağdurluğu” kavramı yasalara girmiş ve herhangi biri tarafından baskı altında tutularak korku ve çaresizlik hissetmenin de şiddet sayıldığı ve suç unsuru olduğu kararına varılmıştır. Birçok insanın hatta genelde ergenlik çağındaki kız çocukları ve üniversite öğrencisi genç kızların da neredeyse her gün yaşamış olduğu ismi konmayan bu zorbalık artık cezalandırılacaktır.

1.3.3.1.İsrarlı takip mağdurluğu

6284 Sayılı Ailenin Korunmasına ve Şiddetin Önlenmesine Dair Kanunun Uygulanmasına yönelik olan yönetmelikteki tanıma göre: “*Tek taraflı ısrarlı takip: Aralarında aile bağı veya ilişki bulunup bulunmadığına bakılmaksızın, şiddet*

uygulayanın, şiddet mağduruna yönelik olarak, güvenliğinden endişe edecek şekilde fiziki veya psikolojik açıdan korku ve çaresizlik duygularına sebep olacak biçimde, içeriği ne olursa olsun fîli, sözlü, yazılı olarak ya da her türlü iletişim aracını kullanarak ve baskı altında tutacak her türlü tutum ve davranışı ifade eder.”(T.C. Resmi Gazete, 12 Eylül 2010, sayı: 25611). Kadınların kendi güvenliğinden korku duymasına neden olacak şekilde sürekli telefon ile aranması, mesaj veya posta göndermek, sosyal medya yolu ile takip etmek, istenmeyen zaman ve mekanlarda kişiyi takip etmek, istenmediği halde hediye göndermek ...vs. gibi davranışlar ısrarlı takip kavramına örnektir (Ceco 2018). 2012 yılında yürürlüğe giren Özgürlüklere Karşı Korunma Kanununda değişikliğe gidilerek ısrarlı takip ile ilgili iki ayrı durum suç olarak tanımlanmıştır. Mağdurda şiddete uğrama konusunda endişe ve korku yaratan hallerde para cezası veya altı aylık hapsi ve ciddi bir şekilde korku yarattığı hallerde 5 yıllık hapis veya para cezası verilebilmektedir. İsrarlı takip suçlarının %70-80’inin önceden aralarında duygusal veya kişisel bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Aynı şekilde bu yüzdelik kısım mağdurun eski eşi, arkadaşı veya sevgilisi olmaktadır. Bu kavramın Türk yasalarında ele alınışı yeni olmakla birlikte üniversite öğrencilerinin sıklıkla karşılaştıkları bir durumdur. Yeni bir kavram olduğu için öğrencilerin birçoğu ve hatta kadınların çoğu bu konuya yabancı durumdadır. Bu konunun bir suç olduğu ve bu konuda nasıl bir yol izlemeleri gerektiği konusunda bilgi sahibi olmamaktadırlar.

Kurulan birçok dernek kadına yönelik şiddetle ilgili güzel çalışmalara imza atmıştır. Son yıllarda genç yaşta yaşanan flört şiddetine değinen bazı dernekler bulunmaktadır. Bu derneklerden bir tanesi olan Cinsel Şiddetle Mücadele Derneği bir broşür hazırlamış ve gençlerimize yönelik başarılı bir çalışmada bulunmuştur (Öztürk 2017). Gençler Arası İlişkilerde Flört Şiddeti (Sevgi var, baskı yok.) broşürü şiddet tanımlamaları açıklayıcı bir şekilde dile getirmiş ve gençlerin kendi aralarında kullandıkları dilden bazı ifadelerde bulunarak anlatımı güzelleştirmiştir. Bu broşürde tanımlardan ziyade gençlerin yaşadıkları ilişkideki farkındalıklarını artırmakta ve ilişkilerine bir kontrol mekanizması olmaktadır. Güvenli olup olmadığını ve değer görüp görmediklerini anlamalarını sağlayacak olan bu broşür gençlere verdiği bazı tavsiyeler ile güvenli hissetmedikleri zaman kişilerle ilişkilerini zarar görmeden nasıl bitirecekleri konusunda bazı tavsiyeler de vermektedir.

1.4.SOSYAL HİZMET DİSİPLİNİ İÇİNDE PARTNER ŞİDDETİNİ AÇIKLAYAN KURAMLAR

Sosyal hizmet; eşitlik ve adalet ilkelerini temel almaktadır. İnsanların sosyal değişim süreçlerini desteklemekte ve iyilik hallerinin geliştirilmesi ve sürdürülmesi amacı ile sorun çözümü ve güçlendirmeye dayanan yaklaşımları ile insan davranışları ve sosyal destek sistemleri üzerine kurulmuş teorilerden faydalanarak insana ve insanın etkileşim halinde olduğu çevre ile ilişkilerine müdahale eden bir disiplindir.

Sosyal hizmet; insanların yaşam koşullarını geliştirerek işlevselliklerinin etkili seviyeye ulaşmalarında sosyal değişimleri gerçekleştirip insanlara yardımcı olan bir meslek dalıdır. Birçok farklı tanımın ortak özelliğine göre sosyal hizmet; işlev bozukluklarını gidererek kişilerin işlevsellik düzeylerini artırarak kendi kendilerine yetebilir düzeye gelmelerine yardımcı olur, dezavantajlı kişilerin sosyal içermelerini teşvik ederek özgürleşmelerini ve toplum hayatına katılımlarını sağlar, insanların toplumda var olan kaynak, sistem ve programları bulmasına ve kullanmasına yardımcı olur, çalışmalarında eşitlik, insan hakları ve adaleti temel alır, insan ilişkilerinde sorun çözmeye ve güçlendirmeye dayanır, insanların yaşam kalitelerini artırır. Kadına yönelen şiddet kadınların işlevselliğini yerine getirememesine, toplum içerisindeki haklarını yeterince kullanamamasına, temel ihtiyaçlarını karşılamakta zorlanmasına, kendini gerçekleştirememesine neden olmaktadır. Bu nedenle sosyal hizmet insanların eşitlik ve adalet ilkesi temelinde tüm haklardan faydalanması ve sosyal işlevselliklerinin yerine getirilmesinde aktif rol oynamaktadır.

1.4.1.Baskı Karşıtı Kuram ve Feminist Sosyal Hizmet

Sosyal hizmet eşitlik ve adalet ilkesini temel alırken ekolojik yaklaşım, sistem kuramı, sosyal öğrenme kuramı gibi kuramlar ile çalışmalarını yürütse de şiddet konusunda kaynağını feminist sosyal hizmetten almaktadır. Feminizm kadın çalışmaları ve şiddet konusunda sosyal hizmetin temelinde yer almaktadır. Feminist sosyal hizmet uygulaması temel kavramlar olan toplumsal cinsiyet, ataerkillik, kamusal/özel alan ayrımı gibi kavramlar kullanmaktadır. Geleneksel toplumsal cinsiyet rolleri ve ataerkilliğe karşı durmak feminist uygulamanın temelidir. Kadınların sorunlarıyla ilişkili farkındalıkların yükseltilmesi ve güçlendirilmesi odağı ile geleneksel sosyal hizmet uygulamasına alternatif bir yaklaşımdır (Buz 2009).

Sosyal hizmet disiplini, sosyal adaleti gerçekleştirmek, eşitsizlikle mücadele etmek, değişimi sağlamak gibi rollere sahiptir. Kadınların deneyimlerini başlangıç

noktası olarak kabul eden feminist sosyal hizmet kadınların deneyimledikleri sorunları etkileyen yapısal nedenlere dikkat çekmekte ve kadınların bu sorunlarla mücadele etmesine yardımcı olmaktadır.

Feminizm genel olarak cinslerin eşitliğine değinen kadın ve erkek eşitliğini savunan bir akımdır. Einsteine feminizmi erkek üstünlüğünü sona erdirmeye mücadelesi olarak değil baskınlığı kökten kazıma mücadelesi olarak tanımlamaktadır. Baskınlık erkek üstünlüğünü içermektedir. Feministler ataerkil ideolojinin aile özelinde deneyimlenmesi konusunda kadının ailenin yeniden üretimindeki rolünü tartışmışlardır. Kadınların kamusal alana aktif katılımı ve toplum içerisindeki konumlarını iyileştirme çalışmalarını üstlenmişlerdir (Buz 2009).

Feminizmin sosyal hizmet uygulaması içerisinde kuramın cinsiyet ayrımına dayalı bir süreç olarak yapılandırılması ortaya koyarak sosyal hizmet uygulamasının kadınlarla çalışma olarak düşünülmesinin önüne geçmiştir. Dominelli'ye göre feminist sosyal hizmet dünyadaki kadın deneyimi analizinde kadının toplum içerisindeki konumu, kişilerarası ilişkilere odaklanan, ihtiyaçlara yanıt veren, müracaatçı uzman etkileşiminde eşitlikçi ilişkiler yaratan ve yapısal eşitsizliklere değinen sosyal hizmet türüdür (Dominelli2002).

Kadınların özel ihtiyaçlarını karşılamak, sorunlarla baş etmelerini sağlamak feminist sosyal hizmetin temelidir. Feminist sosyal hizmet kadınların diğer insanlarla etkileşimlerinde ihtiyaçlarına değinen sosyal ilişkilerine odaklanmaktadır.

Dominelli (2002: 62) feminist sosyal hizmet uygulamasını biçimlendiren birtakım ilkelerden bahsetmektedir. Bu ilkeler; kadınların farklılıklarını tanımak, kadınların güçlerini değerli kılmak, farklı kadın grupları arasında farklılığın eşitsiz ilişkiler için bir temel olmasını önleme konusunda ayrıcalıkları ortadan kaldırmak, birey olarak kadınların sosyal koşullar içerisindeki yerini belirleme ve birimler arasındaki karşılıklı bağlantıyı onaylamak, kadınlara kendi ihtiyaç ve problemlerine buldukları çözümleri ifade edecekleri bir alan sağlamak, bireysel güçlük ve sıkıntıları yeniden tanımlamak, kadınların ihtiyaçlarını yaşamlarının her alanında diğerleri ile etkileşimlerde bulunan tüm insanlar gibi ele almak, insan ilişkilerinin bağımsız doğasını teşhis etmek, kadınların bireysel problemlerinin sosyal nedenleri olduğunu teşhis etmek ve her müdahalede bu iki düzeyi ele almak, bireysel problemlere yönelik ortak çözümler bulmaya çalışmaktır. Bu ilkeler feminist sosyal hizmet kuram ve uygulamasının bütünleştirilmesi için bir çerçeve çizmektedir.

Thompson (2001: 61) sosyal hizmet müdahalesinin amacının güçlenme olduğu, belli kalıpları içeren varsayımlardan kaçınmak gerektiği, aile ideolojisinin cinsiyetçiliği güçlendirdiği ve sosyal hizmetin aileye ilişkin dengeli bir görüşü temel alması gerektiği, sosyal hizmetin kadınların duygu, düşünce ve işlerini değerli kılması gerektiği, cinsiyetçilik karşıtı uygulamanın ayrımcı tutum ve değerlere meydan okuması gerektiği gibi temel bileşenlere dayandığını ileri sürmektedir.

Lee feminist sosyal hizmet uygulamasının gerçeği bütüncül olarak ele alması gerektiğini, ataerkilliği sona erdirmesi, güçlendirme çalışmaları yapması, dayanışmanın önemi ile bilinç artırmaya yönelik çalışmalar yapması gerektiğinin temel çalışmaları olduğunu ifade etmiştir (Lee2001). Feminist sosyal hizmet toplumsal cinsiyet baskısının kadınların özel durumları üzerindeki etkisini incelerken bireylerin kendi kararlarını verme kapasitesi ve aktif olmalarını vurgulamaktadır (Dominelli2002). Feministlere göre sosyal hizmet uzmanları problemleri kadınların ailede karşılaştıkları sorunlar ile değil de toplumdaki güç eşitsizlikleri ile uğraşmaktadır (Buz 2009).

Thompson feminist sosyal hizmet uygulamalarında dikkat edilmesi gereken bazı öneriler ileri sürmektedir. Bu öneriler; değerlendirme esnasında sosyodemografik bilgilere dikkat edilmesi, kalıp yargılara karşı dikkatli olmak, erkek ve kadınlar arasında ayrımcı roller yapmamak, farklılıklara saygı duymak, ayrımcı davranışları engellemek şeklinde sıralanmaktadır (Thompson 2005). Dietz feminist sosyal çalışmacıların makro düzeyde kararları etkileme çalışması yaparak müracaatçıları, diğer uzmanları ve diğer müdahale üyelerini etkileyebileceğini ve örgütleyebileceğini ifade etmektedir(Dietz 2000).

Türkiye’de feminist sosyal çalışmaya Toplum Merkezleri örnek verilebilmektedir. Toplum Merkezlerinde Kadın İnsan Hakları Eğitimi Programı uygulanmakta ve bu programda kadınların kendi yasal haklarını öğrenmeleri, ayrımın sebep olduğu sorunları fark etmeleri, kendilerine olan bakışlarının değişmesi ve özgüven kazanmaları, bu yol ile kadına karşı şiddetin önlenmesi amaçlanmıştır (Buz2009).

Feminist sosyal hizmet kısacası tüm mesleki uygulamalarda kullanılan araçların yanında müracaatçı ile daha eşitlikçi olması ve bireysel sorunlara odaklanmak yerine sosyal olayları odaklanması yönü ile müracaatçıların güçlü yanlarının ortaya çıkarılmasında kadınların yaşamlarına ve sorunlarına daha özel yaklaşımda bulunmaktadır (Buz2009).

2.GEREÇ VE YÖNTEM

2.1.ARAŞTIRMANIN AMACI

Dünya Sağlık Örgütü'nün raporuna göre kadınların %47'sinin ilk cinsel ilişkilerinin zorla olduğu ve %70'inin erkek partnerleri tarafından öldürüldüğü belirtilmiştir (Krug E. 2002). Şiddet her yaş grubunda var olmakla birlikte Dünya Sağlık Örgütü tarafından ergenler ve gençlerin şiddete daha çok uğradığı kabul edilmektedir. Bu yaş gruplarında görülen şiddet türlerinden biri de flört şiddetidir. Partner şiddetinin üniversite öğrencileri üzerinde olumsuz etkilerinin olduğu ve üniversite öğrencilerinin partner şiddeti konusunda yeterli bilgiye sahip olmadıkları yapılan literatür taramasında tespit edilmiştir. Bu kapsamda şiddet ve flört şiddetinin cinsiyet temelli nasıl farklılaştığını saptamak amacı ile araştırma Manisa Celal Bayar Üniversitesinin Fen Edebiyat Fakültesi, İşletme Fakültesi, Tıp Fakültesi, Spor Bilimleri Fakültesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Mühendislik Fakültesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi ve Uygulamalı Bilimler Fakültesinde gerçekleştirilmiştir.

2.2.ARAŞTIRMANIN YERİ VE ZAMANI

Araştırma Manisa Celal Bayar Üniversitesinin Manisa İli Merkez ilçesinde yer almakta olan Fen Edebiyat Fakültesi, İşletme Fakültesi, Tıp Fakültesi, Spor Bilimleri Fakültesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Mühendislik Fakültesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi ve Uygulamalı Bilimler Fakültesinde yer alan rastgele seçilen öğrencilerle gerçekleştirilmiştir. Araştırma 2019 yılı Ocak-Nisan ayı içerisinde tamamlanmıştır.

2.3.ARAŞTIRMANIN EVREN VE ÖRNEKLEMİ

Araştırma Manisa Celal Bayar Üniversitesinin Fen Edebiyat Fakültesi, İşletme Fakültesi, Tıp Fakültesi, Spor Bilimleri Fakültesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Mühendislik Fakültesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi ve Uygulamalı Bilimler Fakültesinde birinci ve dördüncü sınıf aralığındaki öğrencilerle yapılmıştır. Öğrencilerin bölümlerine bakılmaksızın rastgele seçilen sınıflardan rastgele seçilen 378 öğrenciye uygulanmıştır.

2.4.ARAŞTIRMANIN VERİ TOPLAMA ARAÇLARI

Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği, Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği, İlişki Değerlendirme Ölçeği ve literatür taranarak oluşturulan sosyodemografik soru formu veri toplamak için kullanılmıştır.

Form: Araştırmacı tarafından hazırlanan form 30 sorudan oluşmaktadır. Formun ilk bölümünde öğrencilerin sosyodemografik bilgileri ile ilgili sorular yer almaktadır. İkinci bölümde öğrencilerin flört ilişkisi içerisinde olup olmadıkları ve bu ilişkileri ile ilgili sorular yer almaktadır. Son bölümde ise öğrencilerin flört şiddeti, ısrarlı takip mağdurluğu ve sosyal hizmet uzmanları hakkında bilgilerinin var olup olmadığını öğrenmeye yönelik sorular bulunmaktadır.

İlişki Değerlendirme Ölçeği: Ölçekte romantik ilişkilerden sağlanan doyuma ilişkin 7 ifade bulunmaktadır. Katılımcılardan duygu ve düşüncelerinin rakam ile değerlendirilmesi ve kendilerine en yakın gelen rakamın işaretlenmesi istenmiştir. Ölçekte yüksek puan almak, daha yüksek düzeyde ilişki doyumunu göstermektedir. Hiç böyle bir ilişki yaşamamış olanlardan, bu ilişkilerin olduğunu varsayarak maddelere cevap vermeleri istenmiştir.

Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği: Ölçek 25 sorudan oluşmakta ve katılımcıların toplumsal cinsiyet algıları üzerine bazı ifadeler bulunmaktadır. Beşli Likert şeklinde oluşturulan ölçekte Maddelerde belirtilen düşünceye, bireylerden “tamamen katılıyorum (5), katılıyorum (4), kararsızım (3), katılmıyorum (2), tamamen katılmıyorum (1) olmak üzere beş derecede görüş bildirmeleri istenmektedir. Ölçekten alınabilecek puanlar 25-125 aralığında olup, yüksek puanlar toplumsal cinsiyet algısının olumlu olduğunu ifade etmektedir.

Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği: Flört ilişkilerinde yaşanan psikolojik ve fiziksel şiddete yönelik üniversite öğrencilerinin tutumlarını ölçmek için geliştirilmiş, 3 boyuttan (İstismar-8 madde, Kontrol-5 madde ve şiddet-4 madde) ve 17 maddeden oluşan bir kendini değerlendirme ölçeğidir. Ölçek, tutumları 1 = Kesinlikle Katılmıyorum’dan 5 = Kesinlikle Katılıyorum’a doğru derecelendirilmiş, 5’li Likert tipi ölçek ile ölçmektedir. Ölçekten alınan yüksek puanlar, psikolojik ve fiziksel saldırganlığa yönelik tutumların da arttığını ifade etmektedir.

2.5.ARAŞTIRMANIN VERİ TOPLAMA YÖNTEMİ

Araştırma okul saatleri içerisinde öğrencilerle karşılıklı iletişim kurarak öğrencilerden anket formu ve ölçekleri doldurması istenmiştir. Öğrenciler kendi iradeleri ile formları doldurmuştur.

2.6.ARAŞTIRMANIN VERİLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Araştırmanın %95 geçerlik güvenirliği sağlanması amacı ile 378 öğrenciyle araştırma gerçekleştirilmiştir. Toplanan verilerin analiz edilmesinde SPSS 15.0 uygulaması kullanılmıştır. Verilerin normal dağılım göstermesi yönünde tek yönlü varyans analizi yapılmış ve normal dağılım göstermeyen verilerin analizinde Kruskal Wallis testi uygulanmıştır. Analiz yapılırken P değeri üzerinden anlamlı bir farklılık olup olmadığı incelenmiştir. Verilerin normal dağılmadığında yapılan Kruskal Wallis testi ile Post-Hoc değerleri verilmiştir.

2.7.ARAŞTIRMANIN ETİK YÖNÜ

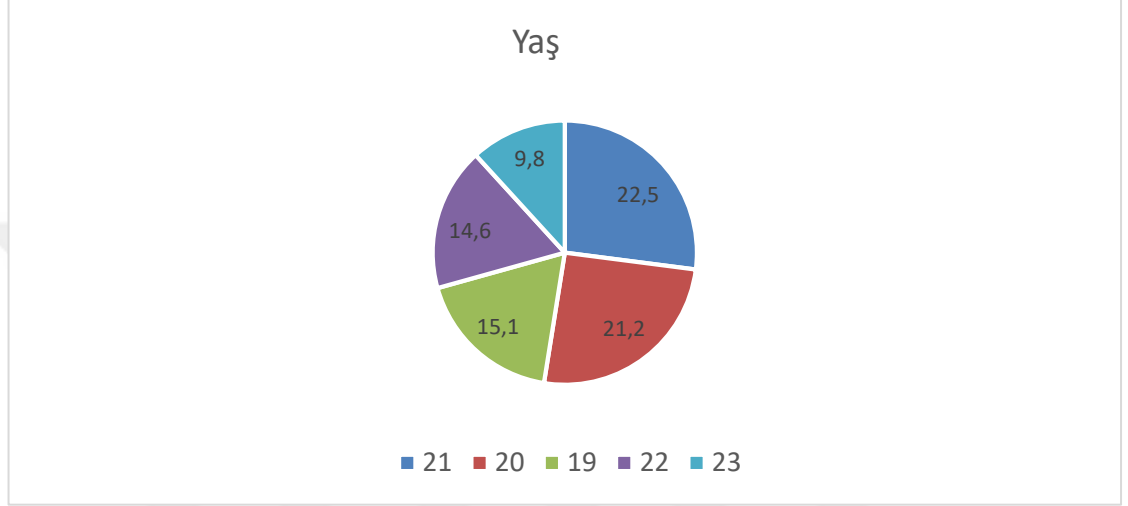
Araştırmaya başlamadan önce Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Etik Kurulu'nun 19.01.2018 tarih ve 36 sayılı etik onayı ile Fakültelerin 15.02.2019 tarihli uygulama onayı ile gerekli izinler alınmıştır.

3.BULGULAR

Manisa Celal Bayar Üniversitesi hazırlık sınıfı, 1.sınıf ve 4.sınıf aralığındaki tüm fakülte öğrencilerinden oluşan araştırma toplamda 378 öğrenciye uygulanmıştır. 378 kişinin 189'u kız ve 189'u erkek olarak seçilmiş ve cinsiyet açısından eşitlik sağlanmıştır.

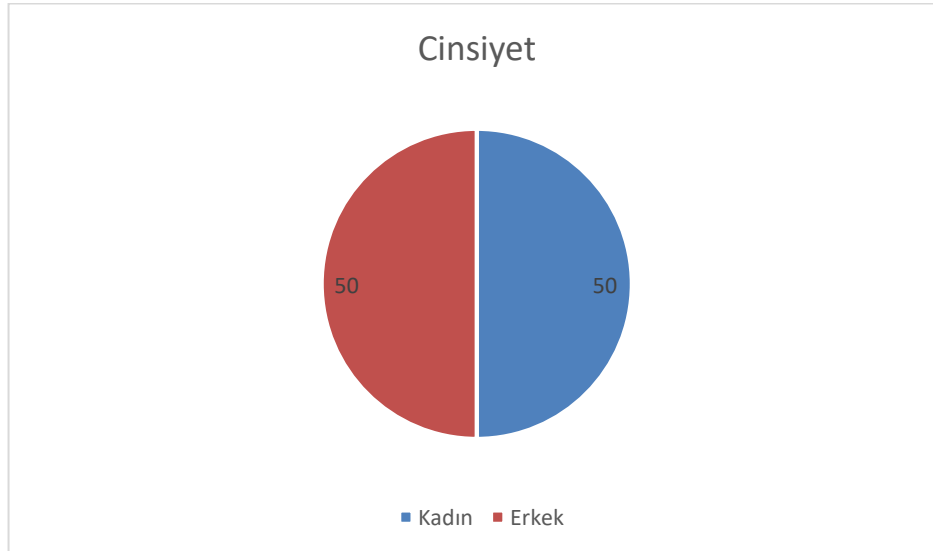
3.1.BETİMSSEL BULGULAR

Şekil 1: Katılımcıların Yaşları

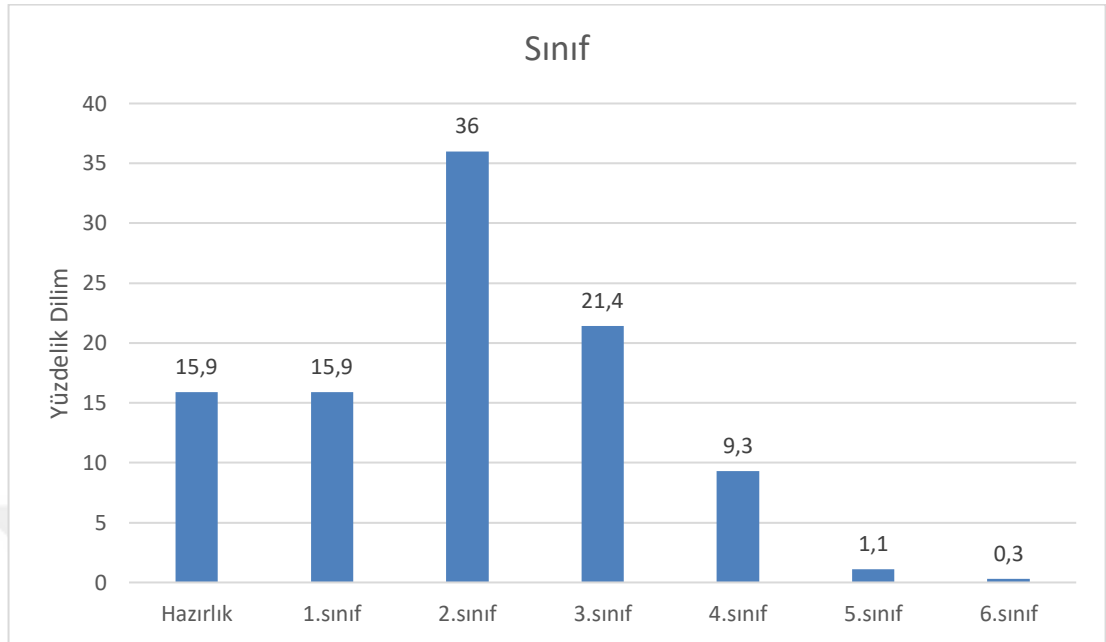
Araştırmaya katılan kişilerin ortalama yaşı 21,5 ve katılımcıların en çok 21 yaşında olduğu, en az da 23 yaşında olduğu görülmüştür.

Şekil 2: Katılımcıların Cinsiyetleri

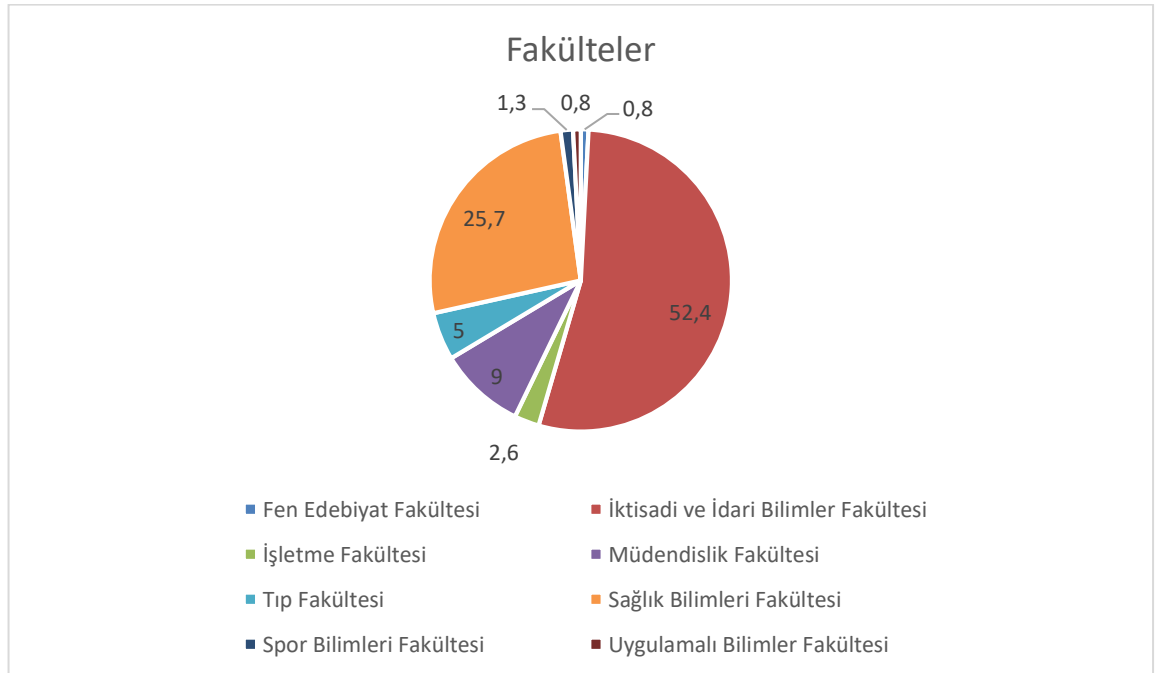
Araştırmaya katılan 378 öğrencinin n=189'u kadın ve n=189'u erkektir. Öğrencilerin cinsiyet dağılımları %50 olarak yarı yarıya belirlenmiş ve cinsiyetler arasında eşitlik sağlanmıştır.

Şekil 3: Öğrencilerin Mevcut Sınıfları

Araştırmaya katılan öğrencilerin n=60'ı hazırlık sınıfında olduğunu ve n=60 kişisi de 1.sınıfta olduğunu ifade etmiştir. Araştırmaya katılanların (n=136) %36'sı 2.sınıf öğrencisidir. Araştırmaya katılan 6.sınıf öğrencileri n=1 kişi ile en az kesimi oluşturan sınıf grubu olmuştur.

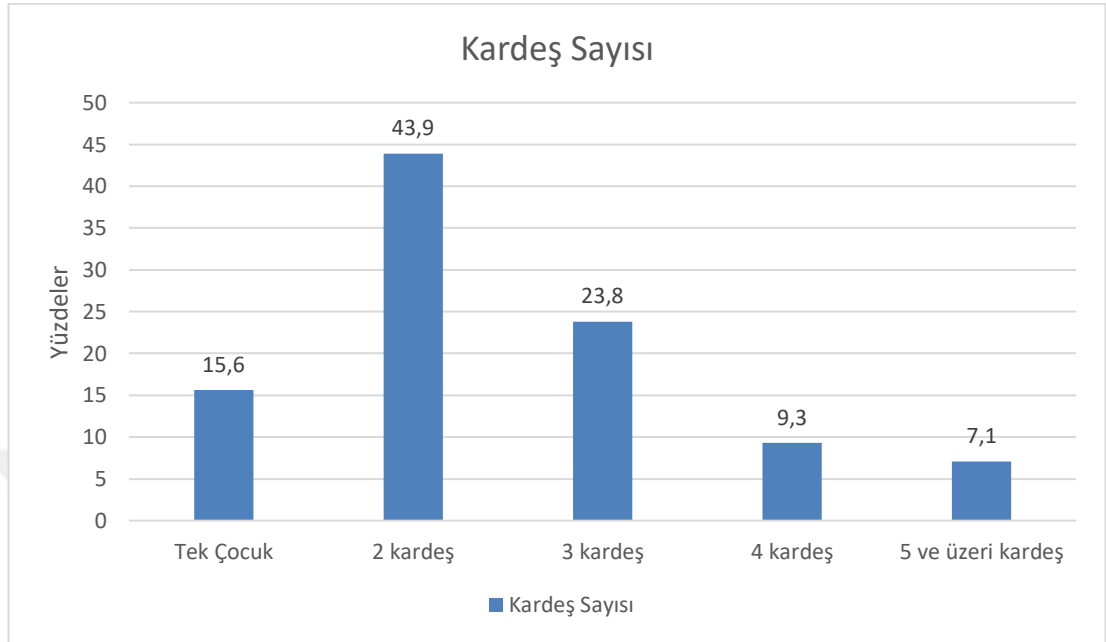
Şekil 4: Öğrencilerin Bağlı Bulundukları Fakülteler

Araştırmaya katılanlar en çok n=198 kişi ile İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinden olmuştur. Bunu n=97 kişi ile Sağlık Bilimleri Fakültesi takip etmiştir.

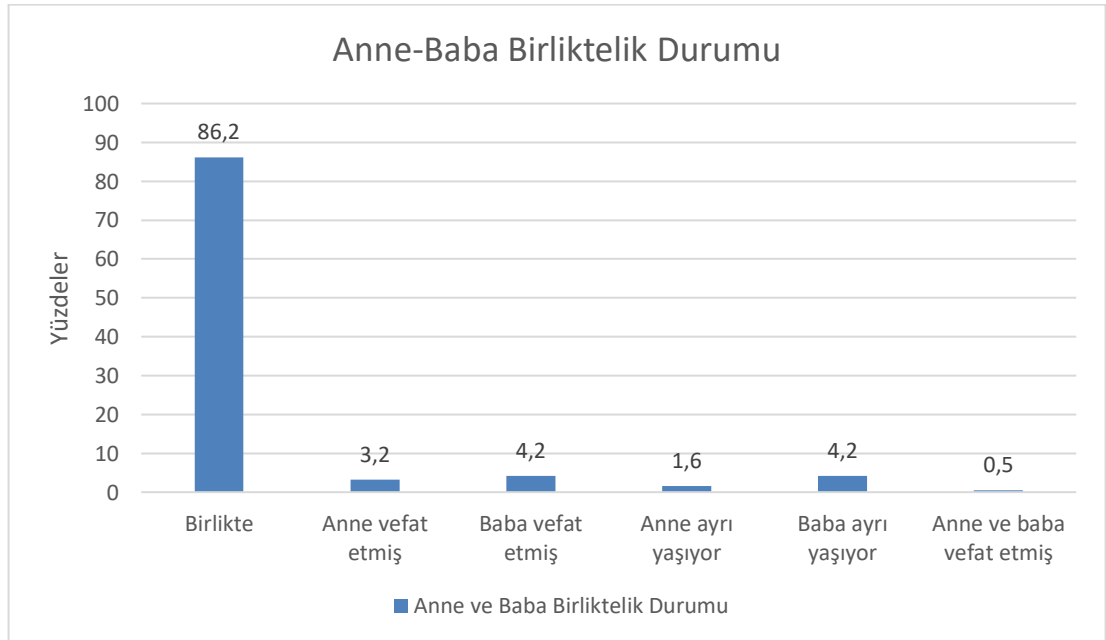
Araştırmaya katılımın en az olduğu fakülteler ise %0,8'lik dilimle Uygulamalı Bilimler ve Fen Edebiyat Fakülteleri olmuştur.

Şekil 5: Öğrencilerin Kardeş Sayıları

Araştırmacılar %43,9 ile en çok 2 kardeş olduklarını ifade etmiştir. Sırası ile n=90 kişi 3 kardeş olduğunu ve n=59 kişi tek çocuk olduğunu ifade etmiştir. En az n=27 kişi 5 ve üzerinde kardeş olduklarını ifade etmiştir.

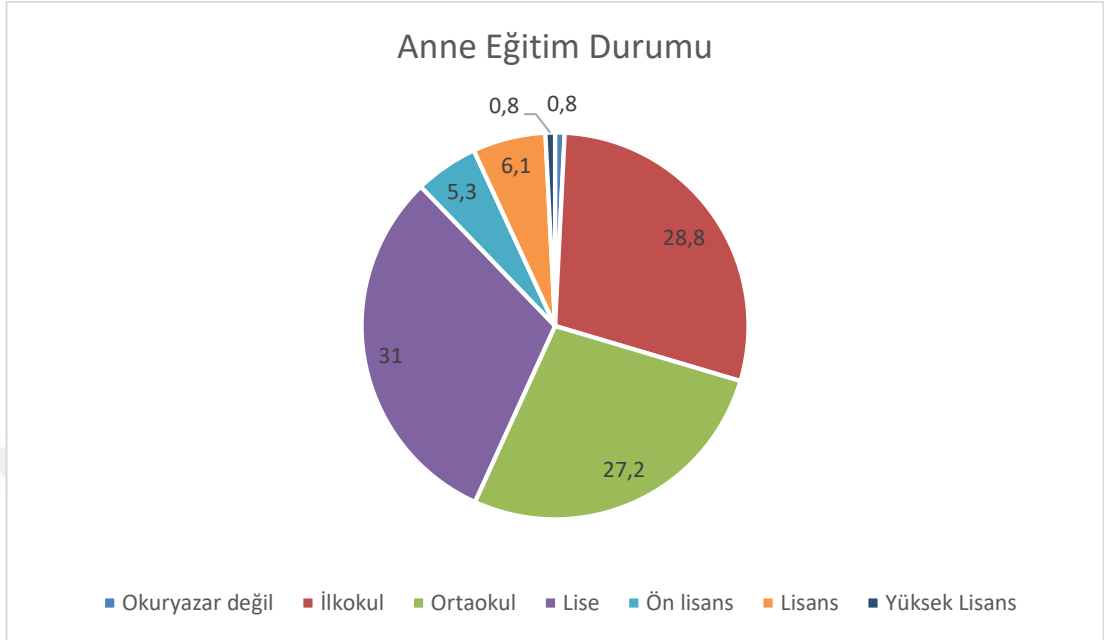
Şekil 6: Öğrencilerinin Anne ve Babalarının Birliktelik Durumları

Öğrencilerin anne ve babalarının birliktelik durumları incelendiğinde ise n=326 kişi anne ve babasının birlikte olduğunu, %4,2'si babasının vefat ettiğini veya

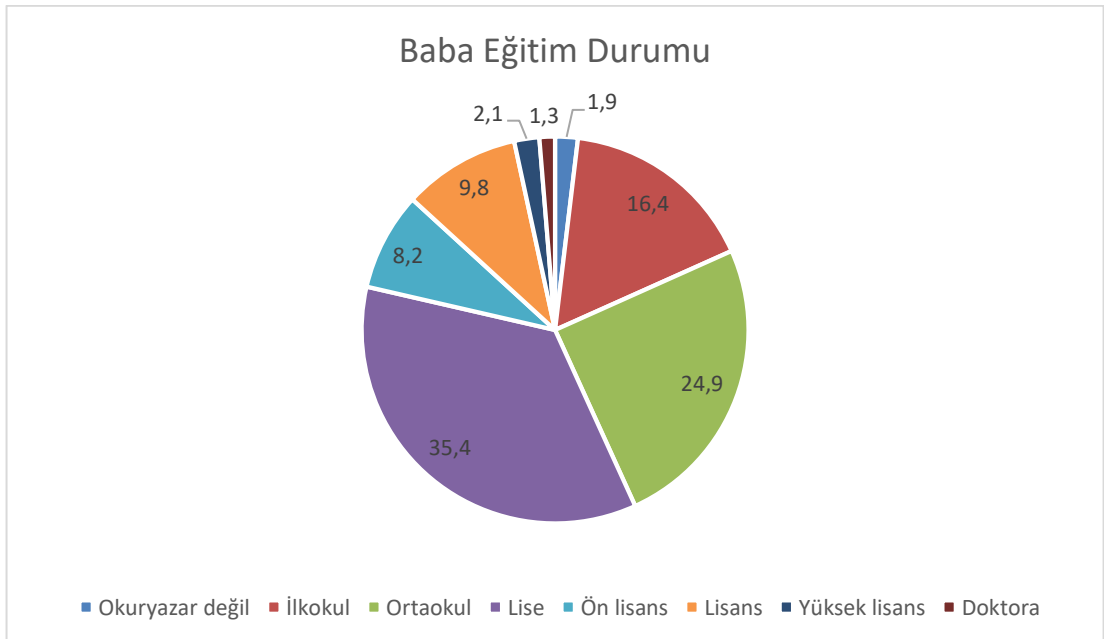
babasının ayrı yaşadığını ifade etmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin (n=2) %0,5'i en az anne ve babasının vefat ettiğini ifade etmiştir

Şekil 7: Öğrencilerinin Annelerinin Eğitim Durumları

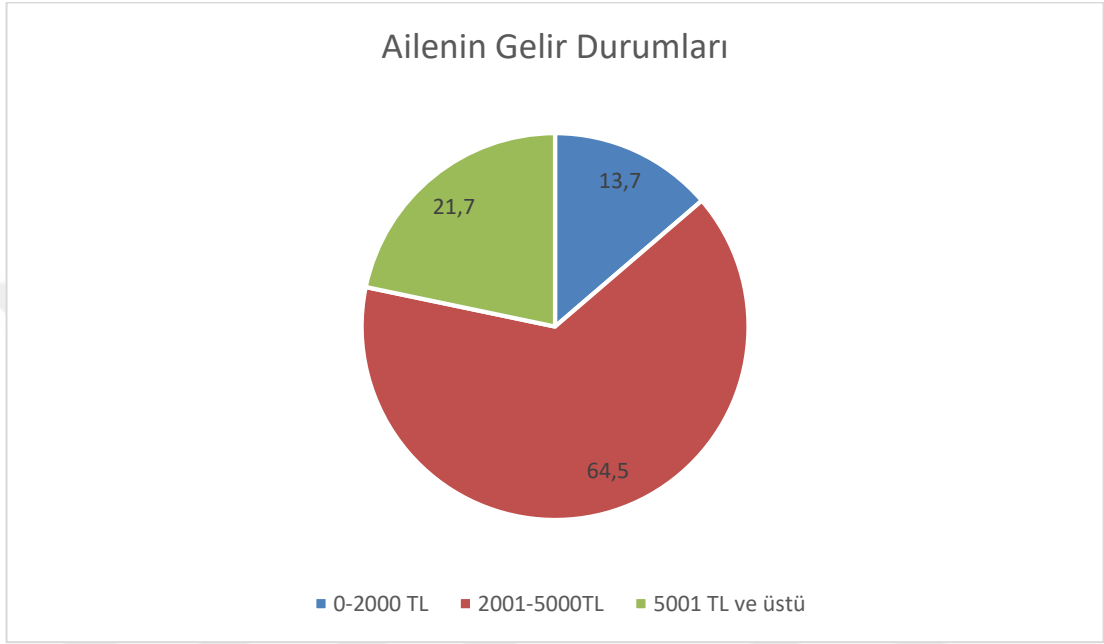
Annelerin eğitim durumlarına bakıldığında n=117 katılımcı ile en çok lise mezunu oldukları tespit edilmiştir. Sonrasında ise öğrencilerin n=109'u annesinin ilkokul mezunu olduğunu ifade etmiştir. Öğrencilerin en azı %0,8'lik dilimle annesinin okuryazar olmadığını veya yüksek lisans mezunu olduğunu ifade etmiştir.

Şekil 8: Öğrencilerinin Babalarının Eğitim Durumları

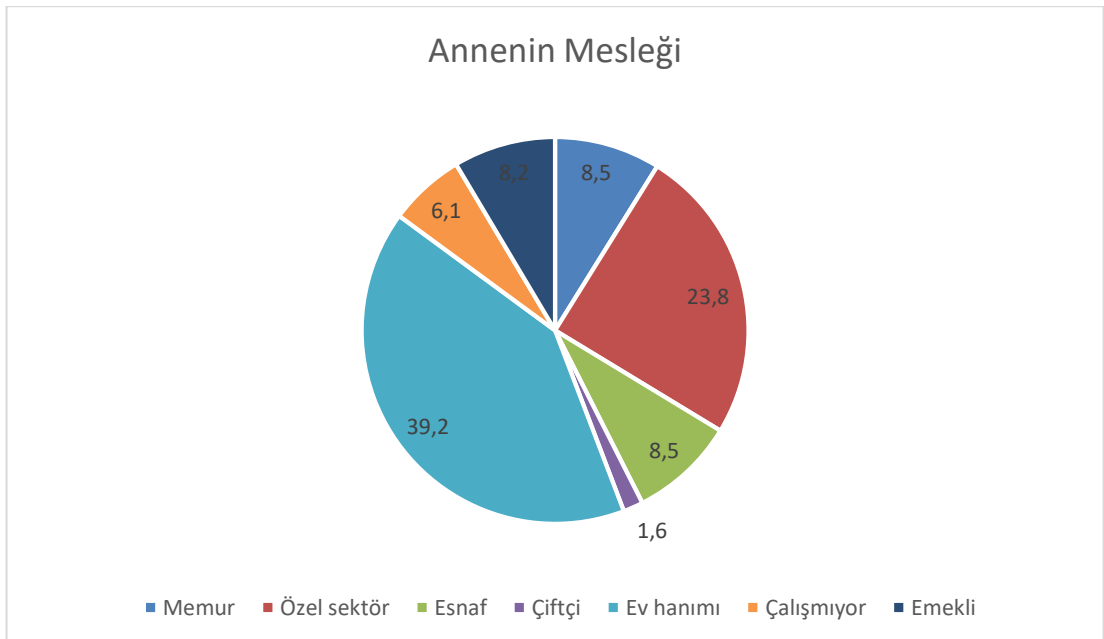
Babalarının eğitim durumlarında en çok (n=134) %33,4'ü lise mezunu olduğunu ifade etmiştir. Öğrencilerin n=5'i en az oranda babalarının doktora mezunu olduğunu ifade etmiştir. Ayrıca eğitim durumlarında toplumsal cinsiyet yansımaları gözlemlenmiş ve babaların az da olsa doktora mezunu olduğu ifade edilmişken annelerin eğitim durumlarında doktora mezununun olmadığı ifade edilmiştir.

Şekil 9: Öğrencilerin Ailelerinin Gelir Durumları

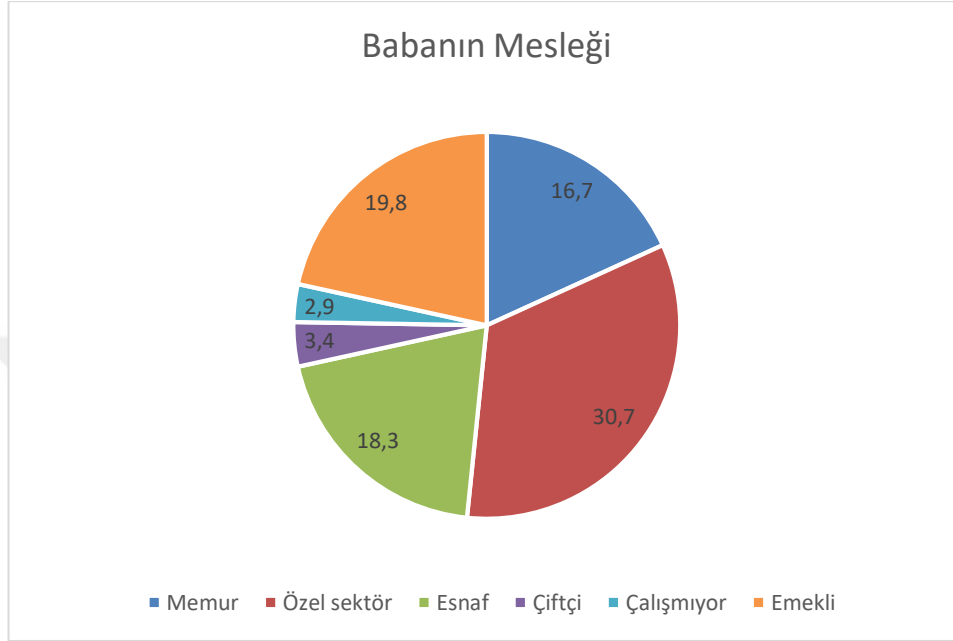
Araştırmaya katılanlarının çoğunluğunu oluşturan %64,5'i gelir durumlarının 2001 – 5000 TL civarında olduğunu ifade etmiştir. Öğrencilerin (n=82) %13,7'si en az oranda 5001 TL üzerinde gelirleri olduğunu ifade etmiştir.

Şekil 10: Öğrencilerin Annelerinin Meslek Durumları

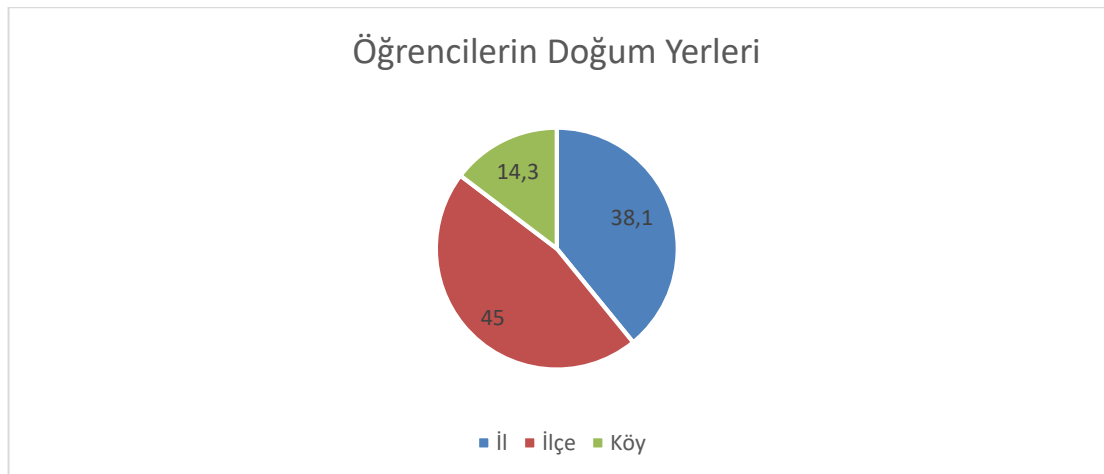
Katılımcıların n=148'i annelerin ev hanımı olduğunu, n=90'ı ise özel sektörde çalıştığını ifade etmiştir. Bunu sırası ile n=32 kişi ile memur ve esnaf takip etmiştir. Ayrıca araştırmaya katılan öğrencilerin %6,1'i annelerinin çalışmadıklarını ifade etmiştir. En az ise n=6 kişi annesinin çiftçi olduğunu ifade etmiştir.

Şekil 11: Öğrencilerin Babalarının Meslek Durumları

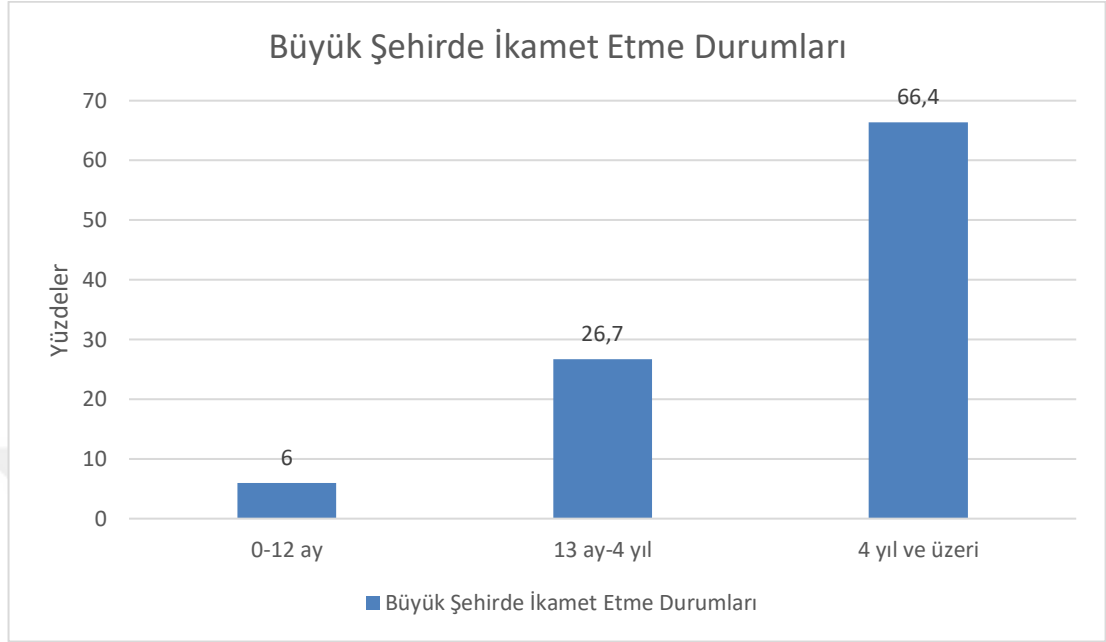
Babaların meslekleri incelendiğinde katılımcıların n=116'sı ile en çok özel sektörde çalıştığı ifade edilmiştir. Sonrasında n=75 kişi ile en çok emekli oldukları ifade edilmiştir. Babaların en az %2,9'unun çalışmadığı ifade edilmiştir. Annelerin ev hanımı olmaları ve çalışmama oranlarının yüksek olmasına rağmen babaların çalıştıkları ve en az kişinin çalışmadığını beyan ettiği görülmüştür. Bu durum iş hayatına erkeklerin katılım oranlarının daha yüksek olduğunu ve kadınların ekonomik alanda daha az faaliyetinin bulunduğunu göstermektedir.

Şekil 12: Öğrencilerin Doğum Yerleri

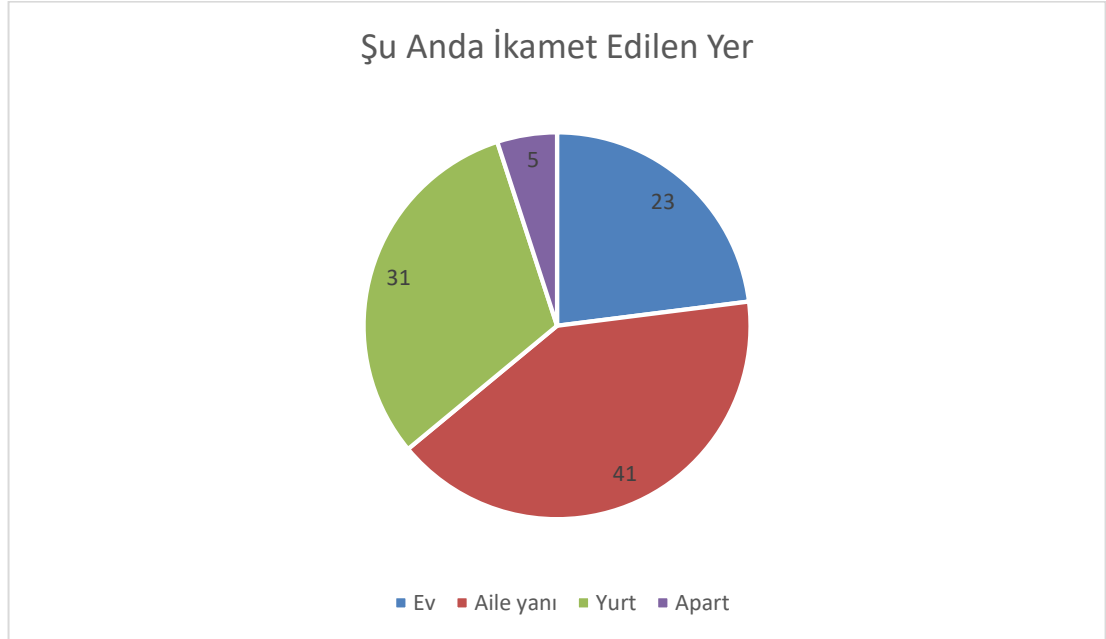
Araştırmaya katılan öğrencilerin %45’i ile en çok İlçe’de doğdukları tespit edilmiştir. Öğrencilerin en azının %14,3’ünün köyde doğdukları ifade edilmiştir.

Şekil 13: Öğrencilerin Büyük Şehirde İkamet Etme Durumları

Katılımcıların %68’i 4 yıldan fazla süredir Büyükşehirde ikamet ettiklerini ifade etmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin (n=23) %6’sı en az 1 yıla kadar Büyükşehirde ikamet ettiklerini ifade etmiştir.

Şekil 14: Öğrencilerin İkamet Ettikleri Yer

Öğrencilerin %41'i şu anda ailesinin yanında kaldığını, %31'i ise yurttta kaldığını, %23 ile evde kaldığını ifade etmiştir. Öğrencilerin %5'i ile en azı ise apartta kaldığını ifade etmiştir.

3.2.ÖĞRENCİLERİN PARTNERLERİ İLE BİRLİKTELİK DURUMLARI

Araştırmacıların birliktelik durumları incelenmiş ve birlikte olduğu biri olduğunu ifade eden kişi sayısı n=138, birlikte olduğu herhangi biri olmadığını ifade eden kişi sayısı da n=235'tir. Birliktelik durumu olan katılımcılara bu konu hakkında sorular sorulmuş ve bunlar incelenmiştir.

Tablo 1: Partnerlerin Birliktelik Durumları

SORULAR	SAYI (n)	YÜZDE (%)
Partnerlerin birlikte oldukları süre		
0 – 2 yıl	93	24,6
2 – 4 yıl	23	6,1
4 yıl üzeri	26	6,9
Partnerlerin birlikte vakit geçirme durumları		
Her gün	25	6,6
İki günde bir	14	3,7
Sıklıkla	52	13,8
Haftada bir	20	5,3
Ayda bir	14	3,7
Nadiren	3	0,8
Senede bir	4	1,1
Telefonla iletişim kuruyoruz.	8	2,1
Partnerlerin birlikte zaman geçirmekten hoşlanma durumları		
Hiç hoşlanmam	2	0,5
Kısmen hoşlanırım	11	2,9
Hoşlanırım	121	32

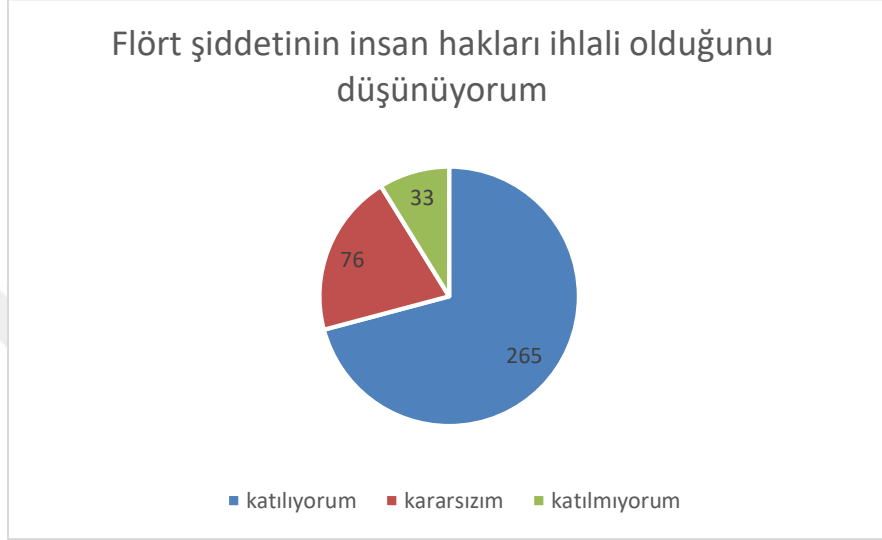
Tablo 1'in Devamı		
Ben severim ama o sevmez	4	1,1
Öğrencilerin geçmiş flört ilişkileri		
Daha önce hiç ilişkim olmadı.	23	6,1
Daha önce bir ilişkim oldu.	36	9,5
Daha önce birden fazla ilişkim oldu.	77	20,4
Partnerlerin şu anki ilişkileri hakkında düşünceleri		
Evleneceğiz.	71	18,8
Ciddi düşünmüyoruz.	9	2,4
Bitecek, ben ayrılmak istiyorum.	5	1,3
Bitecek, o ayrılmak istiyor.	3	0,8
Bir fikrim yok, kararsızım.	50	13,2

Araştırmaya bir birliktelik içerisinde olduğunu ifade eden n=138 kişiden %24,6'sı 2 yıla kadar birlikteliklerinin olduğunu, %6,9'u 4 yıldan fazla süredir bir ilişkisi olduğunu beyan etmiştir. Katılımcıların %13,8'i flörtleri ile sıklıkla görüştiklerini, %32'si de birlikte vakit geçirmekten hoşlandıklarını ifade etmiştir. Katılımcıların n=77'si daha önce birden fazla ilişkisinin olduğunu, n=71'i birlikte oldukları kişi ile evleneceklerini ve n=50'si ilişkilerinde hakkında kararsız olduğunu ifade etmiştir. Katılımcıların n=50'sinin ilişkileri hakkında kararsız olmaları birlikte oldukları kişileri yeterince tanımadığını ve ilişkilerinde belli başlı problemler yaşadıklarını gösterebilir.

3.3.ÖĞRENCİLERİN FLÖRT ŞİDDETİ HAKKINDAKİ DÜŞÜNCELERİ

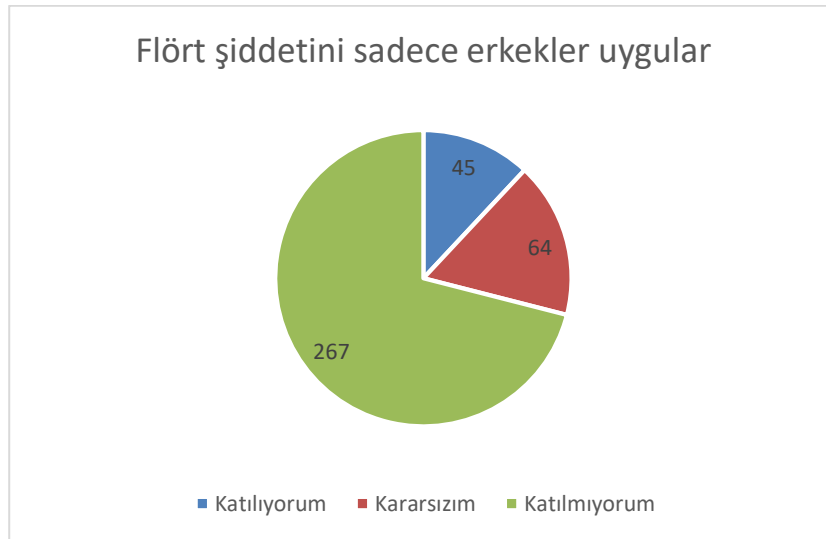
Araştırmaya katılan öğrencilere flört şiddeti konusunda farkındalıklarının olup olmadığının ve Israrlı Takip Mağdurluğu hakkında bilgilerinin olup olmadığının tespiti konusunda sorular sorulmuştur.

Şekil 15: ‘Flört Şiddetinin İnsan Hakları İhlali Olduğunu Düşünüyorum’

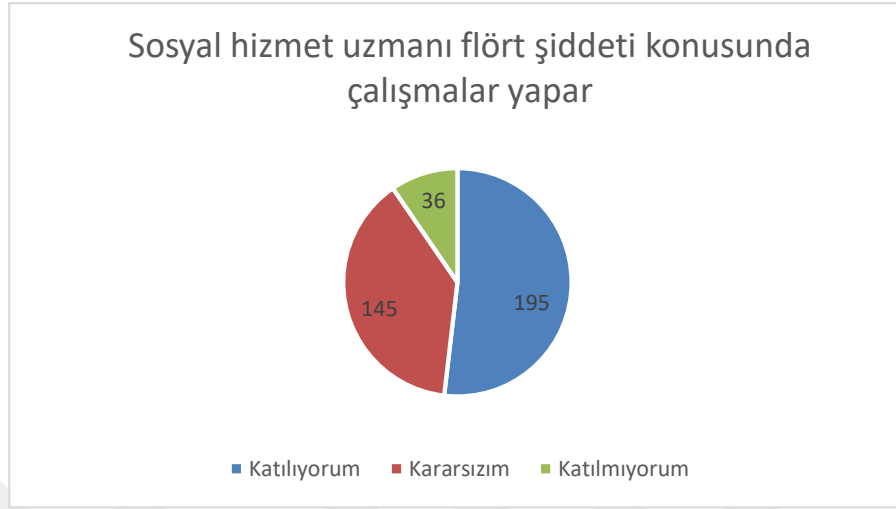
Araştırmaya katılan öğrencilerin n=265'i flört şiddetinden haberdar ve bunun bir insan hakları ihlali olduğunu düşünmektedir. Ancak n=33 kişi bu ifadeye katılmadığını ifade etmiş ve flört şiddetinin insan hakları ihlali olduğunu düşünmemektedirler.

Şekil 16: ‘Flört Şiddetini Sadece Erkekler Uygular’

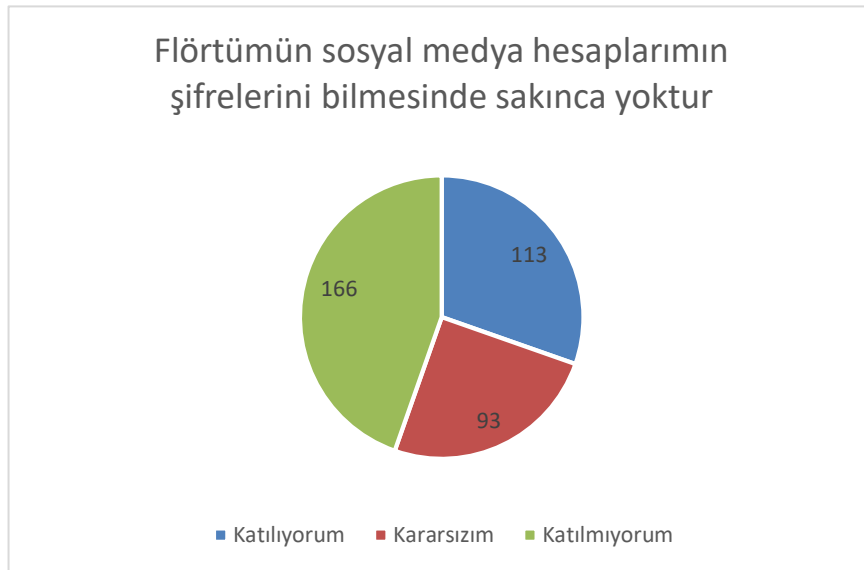
Flört şiddetini sadece erkeklerin uygulamadığını düşünen kişi sayısı n=267 ile katılımcıların %70,6'sını oluşturmaktadır.

Şekil 17: ‘Sosyal Hizmet Uzmanı Flört Şiddeti Konusunda Çalışmalar Yapar’

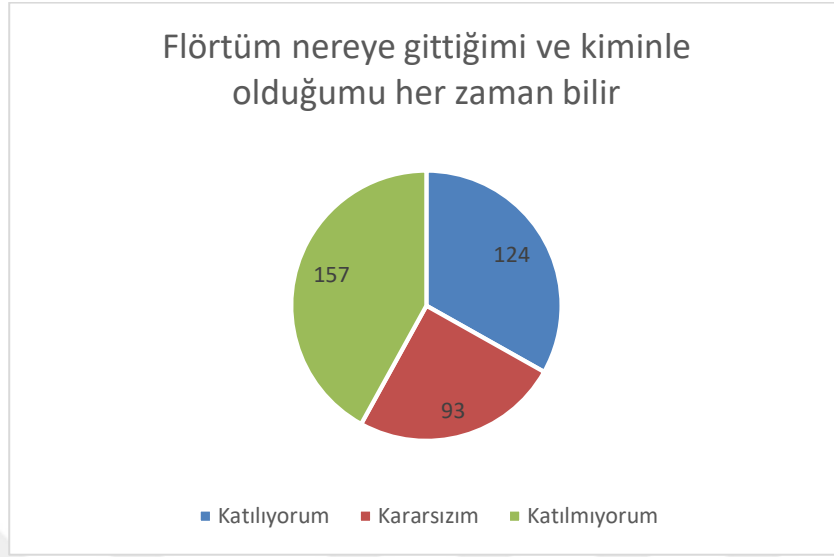
Sosyal hizmet uzmanının çalışmalarından ve flört şiddeti konusunda çalışmalar yaptığından haberdar olan kişi sayısı n=195 ile katılımcıların yarısından biraz fazlasını ifade etmektedir. Ancak bu soruya ‘Katılıyorum’ cevabını veren kişilerin sosyal hizmet bölümü öğrencileri olduğu tespit edilmiştir. Bu durumda kalan n=119 katılımcı sosyal hizmet uzmanlarının çalışmaları konusunda bilgiye sahiptir ve n=145 kişi bu konuda kararsız olduğunu ifade etmiştir.

Şekil 18: ‘Flörtümün Sosyal Medya Hesaplarımın Şifrelerini Bilmesinde Sakınca Yoktur’

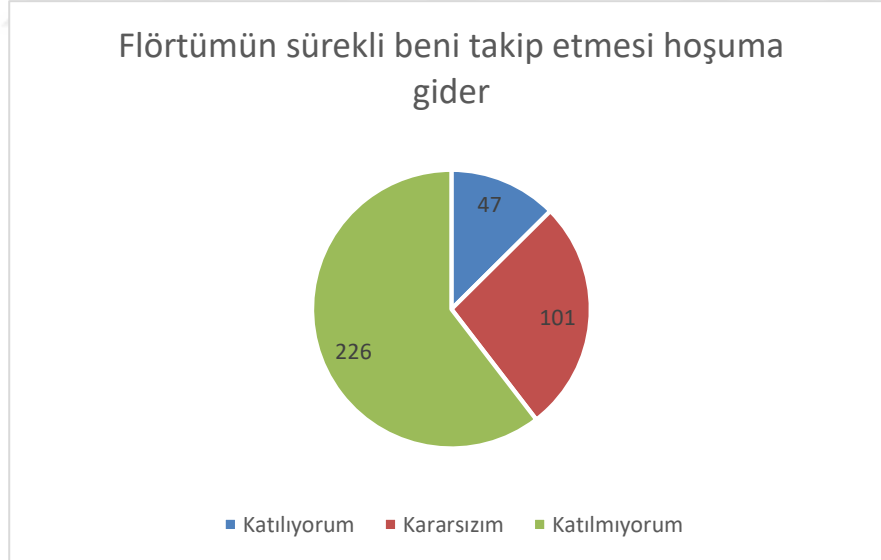
Flörtünün sosyal medya hesaplarını bilmesinde sakınca duyan kişi sayısı n=166 olmasında rağmen bu konuda herhangi bir sakınca görmeyen kişi sayısı n=113 ile azımsanamayacak kadardır.

Şekil 19: “Flörtüm Nereye Gittiğimi ve Kiminle Olduğumu Her Zaman Bilir”

Sosyal medya hesapları şifrelerinin bilinmesinde sakınca yoktur ifadesi ile aynı şekilde flörtünün nerede ve kiminle olduğunu bilen kişi sayısı benzer özellikler taşımaktadır. Bu ifadeye katılmayan kişi sayısı katılımcıların %41,5’ini temsil etmekte iken %32,8’i bu ifadeye katılmıştır.

Şekil 20: “Flörtümün Sürekli Beni Takip Etmesi Hoşuma Gider”

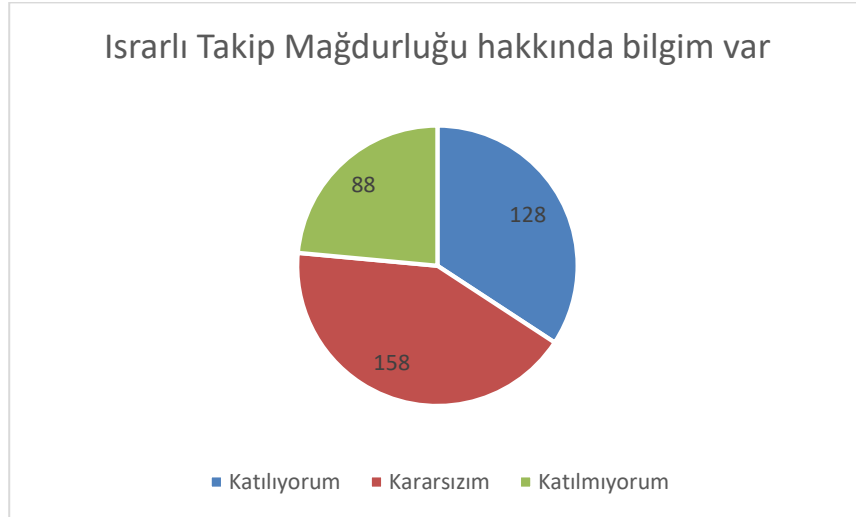
Flörtünün sürekli kendisini takip etmesinden hoşlanmayan kişi sayısı n=226 ile %59,8’i temsil etmekte iken n=47 kişi bu durumdan hoşlandığını ifade etmiştir.

Şekil 21: “Görüşmek İstemediğim Kişilerin Sürekli Karşıma Çıkıp Israrcı Olmasından Hoşlanmam”

Görüşmek istemediği kişi tarafından rahatsız edilmekten hoşlanmayan kişi sayısı n=276 olmasına karşın bu ifadeye katılmıyorum diyerek bu durumdan rahatsız olmayan kişi sayısı n=27’dir. Üniversite öğrencileri arasında bu soruya cevap veren n=376 kişi arasından n=27 kişinin bu durumdan rahatsız olmaması azımsanmamalıdır.

Şekil 22: “Israrlı Takip Mağdurluğu Hakkında Bilgim Var”

Israrlı Takip Mağdurluğu hakkında bilgisi olanlarının n=128 kişi ile %33,9’unu temsil etmektedir. Katılımcıların n=88’i bu konuda bir bilgisi olmadığını ifade etmiş, kalan n=158 kişi ile katılımcıların büyük çoğunluğunu oluşturan %41,8’i bu konu hakkında kararsız olduğunu ifade etmiştir.

3.4.İLİŞKİSEL ANALİZ:

3.4.1.İlişki Değerlendirme Ölçeği:

Tablo 2: İlişki Değerlendirme Ölçeği Ortalama Puan

	korelasyon	N	ortalama	St. Sapma	t	p
İlişki Değerlendirme Ölçeği	,30	377	26,03	8,94	56,57	0,00

Ölçeklere katılan öğrencilerin ortalama puanları incelendiğinde İlişki Değerlendirme Ölçeğinde ortalama puanı 26,03 olarak tespit edilmiştir. Yani katılımcıların partnerleri ile olan ilişkilerinden aldıkları doyum azdır.

Tablo 3:İlişki Değerlendirme Ölçeği ve Cinsiyetler Arası İlişki

cinsiyet	N	ortalama	st.Sapma	df	t	p
erkek	189	25,94	9,69	375	-0,20	0,84
kadın	188	26,12	8,13			

Cinsiyete göre İlişki Değerlendirme Ölçeği arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını görmek amacı ile yapılan t testi sonucunda $0,84 > 0,05$ olduğundan cinsiyete göre katılımcıların yanıtlarında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Tablo 4:İlişki Değerlendirme Ölçeği ve Fakülteler Arası İlişki

	SS	df	MS	F	p
Gruplar arası	2396,87	8	299,61	3,99	0,00

Farklı fakültelerden öğrencilerin İlişki Değerlendirme Ölçeğine göre verilen yanıtların aralarında herhangi bir farklılık olup olmadığını anlamak amacı ile yapılan varyans analizi sonucunda öğrencilerin ortalamaları arasında $0,00 < 0,05$ olduğundan herhangi bir farklılık bulunmuştur. Fakültelerin ortalamalarının farklılığının sebebini incelemek üzere yapılan post hoc testi tukey sonuçları incelendiğinde ilişki değerlendirme ölçeğinde anlamlı çıkan farkların İşletme Bölümünün Mühendislik öğrencilerine göre 12,24 puan farkla düşük olduğu Sağlık Bilimleri Fakültesi öğrencilerine göre 11.55 puan düşük olduğu; İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinin ise Sağlık Bilimleri Fakültesine göre 3.99 puan daha düşük olduğu bulunmuştur.

Yani bu fakültelerdeki öğrencilerin ilişkilerden aldıkları doyum diğerlerine oranla daha azdır.

Tablo 5:İlişki Değerlendirme Ölçeği ve Bölümler Arası İlişki

	SS	df	MS	F	p
Gruplar arası	6666,30	31	215,04	3,18	0,00

Öğrencilerin eğitim aldıkları bölümlerin ölçek puanları arasındaki ilişkisinin incelenmesi amacı ile gerçekleştirilen analizde $0,00 < 0,05$ olduğundan ortalamalar arasında anlamlı bir fark tespit edilmiştir. Bu fark Bankacılık ve Finans bölümünden kaynaklanmaktadır. Bu bölümdeki öğrencilerin ortalama puanları daha yüksek bulunmuş ve ilişkilerinden aldıkları doyumun daha fazla olduğu anlaşılmıştır.

Tablo 6: İlişki Değerlendirme Ölçeği ve Anne-Baba Birliktelik Durumları Arası İlişki

	SS	df	MS	F	p
Gruplar arası	1095,10	5	219,02	2,81	0,02

Anne ve babalarının birliktelik durumlarının değişmesinin öğrencilerin İlişki Değerlendirme Ölçeğine göre verilen yanıtların aralarında herhangi bir farklılık olup olmadığını anlamak amacı ile yapılan varyans analizi sonucunda $0,02 < 0,05$ öğrencilerin cevapları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Farklılığın hangi gruplar arasında olduğunun tespit edilmesi amacı ile yapılan Tukey çoklu karşılaştırma testi sonucunda anne veya babanın vefat etmesi, anne ve babanın vefat etmesi arasında diğer durumlara göre anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Anne veya babası vefat etmiş öğrencilerin ölçek puanları daha yüksek olarak bulunmuştur. Yani bu öğrencilerin ilişkilerinden aldıkları doyumların diğerlerine oranla daha yüksek olduğu bulunmuştur.

Tablo 7: İlişki Değerlendirme Ölçeği ve Ailelerin Gelir Durumları Arası İlişki

	N	P
0-500	5	0,54
501-1000	1	
1001-2000	44	
2001-3000	123	
3001-4000	53	
4001-5000	68	
5000+	81	

Öğrencilerin ailelerinin gelir durumları ve ölçek puanları üzerinde bir farklılık olup olmadığını öğrenmek amacı ile yapılan Kruskal Wallis-H testi sonucunda $0,54 > 0,05$ olduğundan puanlar arasında herhangi bir farklılık tespit edilmemiştir.

Tablo 8: İlişki Değerlendirme Ölçeği ve Annelerin Eğitim Durumları Arası İlişki

	SS	df	MS	F	p
Gruplar arası	579,56	6	96,59	1,21	0,30

Öğrencilerin annelerinin eğitim durumları ve ölçek puanları üzerinde bir farklılık olup olmadığını öğrenmek amacı ile yapılan Kruskal Wallis-H testi sonucunda $0,30 > 0,05$ olduğundan puanlar arasında herhangi bir farklılık tespit edilmemiştir.

Tablo 9: İlişki Değerlendirme Ölçeği ve Babaların Eğitim Durumları Arası İlişki

	SS	df	MS	F	p
Gruplar arası	1121,05	7	160,15	2,04	0,05

Öğrencilerin babaların eğitim durumları ve ölçek puanları üzerinde bir farklılık olup olmadığını öğrenmek amacı ile yapılan Kruskal Wallis-H testi sonucunda $0,05 = 0,05$ olduğundan puanlar arasında herhangi bir farklılık tespit edilmemiştir.

Tablo 10: İlişki Değerlendirme Ölçeği ve “Flört şiddetinin bir insan hakları ihlali olduğunu düşünüyorum” İfadesi Arası İlişki

	SS	df	MS	F	p
Gruplar arası	438,58	3	146,19	1,84	0,14

“Flört şiddetinin bir insan hakları ihlali olduğunu düşünüyorum” ifadesi ile İlişki Değerlendirme Ölçeği arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını görmek amacı ile yapılan t testi sonucunda $0,14 > 0,05$ olduğundan bu yanıtı veren katılımcıların yanıtlarında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Tablo 11: İlişki Değerlendirme Ölçeği ve “Flört şiddetini sadece erkekler uygular” İfadesi Arası İlişki

	SS	df	MS	F	p
Gruplar arası	185,04	2	92,52	1,16	0,31

“Flört şiddetini sadece erkekler uygular” ifadesi ile İlişki Değerlendirme Ölçeği arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını görmek amacı ile yapılan t testi sonucunda $0,31 > 0,05$ olduğundan bu yanıtı veren katılımcıların yanıtlarında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Tablo 12: İlişki Değerlendirme Ölçeği ve “Sosyal hizmet uzmanı flört şiddeti konusunda çalışmalar yapar” İfadesi Arası İlişki

	SS	df	MS	F	p
Gruplar arası	185,04	2	92,52	1,16	0,31

“Sosyal hizmet uzmanı flört şiddeti konusunda çalışmalar yapar” ifadesi ile İlişki Değerlendirme Ölçeği arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını görmek amacı ile yapılan t testi sonucunda $0,31 > 0,05$ olduğundan bu yanıtı veren katılımcıların yanıtlarında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Tablo 13: İlişki Değerlendirme Ölçeği ve “Flörtümün sosyal medya hesaplarımın şifrelerini bilmesinde bir sakınca yoktur” İfadesi Arası İlişki

	SS	df	MS	F	p
Gruplar arası	1253,43	2	626,72	8,15	0,00

“Flörtümün sosyal medya hesaplarımın şifrelerini bilmesinde bir sakınca yoktur” ifadesi ile İlişki Değerlendirme Ölçeği arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını görmek amacı ile yapılan t testi sonucunda $0,00 < 0,05$ olduğundan bu yanıtı veren katılımcıların yanıtlarında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Farklılığın “kararsızım” yanıtını verenlerden kaynaklandığı tespit edilmiştir. Öğrencilerden “kararsızım” yanıtını verenlerin puan ortalamaları daha yüksek olarak bulunmuştur. Yani bu öğrencilerin ilişkilerinden aldıkları doyum diğerlerine göre daha fazladır.

Tablo 14: İlişki Değerlendirme Ölçeği ve “Flörtümün istediklerini sorgulamadan yaparım” İfadesi Arası İlişki

	SS	df	MS	F	p
Gruplar arası	82,31	2	41,15	0,51	0,60

“Flörtümün istediklerini sorgulamadan yaparım” ifadesi ile İlişki Değerlendirme Ölçeği arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını görmek amacı ile yapılan t testi sonucunda $0,60 > 0,05$ olduğundan bu yanıtı veren katılımcıların yanıtlarında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Tablo 15: İlişki Değerlendirme Ölçeği ve “Flörtüm nereye gittiğimi ve kiminle olduğumu her zaman bilir” Yanıtı Arası İlişki

	SS	df	MS	F	p
Gruplar arası	132,95	2	66,47	0,83	0,44

“Flörtüm nereye gittiğimi ve kiminle olduğumu her zaman bilir” ifadesi ile İlişki Değerlendirme Ölçeği arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını görmek amacı ile yapılan t testi sonucunda $0,44 > 0,05$ olduğundan bu yanıtı veren katılımcıların yanıtlarında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Tablo 16: İlişki Değerlendirme Ölçeği ve “Flörtümün sürekli beni takip etmesi hoşuma gider” İfadesi Arası İlişki

	SS	df	MS	F	p
Gruplar arası	1419,82	2	709,91	9,28	0,00

“Flörtümün sürekli beni takip etmesi hoşuma gider” ifadesi ile İlişki Değerlendirme Ölçeği arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını görmek amacı ile yapılan t testi sonucunda $0,00 < 0,05$ olduğundan bu yanıtı veren katılımcıların yanıtlarında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Farklılığın “katılıyorum” yanıtını verenlerden kaynaklandığı tespit edilmiştir. Öğrencilerden “katılıyorum” yanıtını verenlerin puan ortalamaları daha yüksek olarak bulunmuştur. Yani bu öğrencilerin ilişkilerinden aldıkları doyum diğerlerine göre daha fazladır.

Tablo 17: İlişki Değerlendirme Ölçeği ve “Görüşmek istemediğim kişilerin sürekli karşıma çıkıp ısrarcı davranmasından hoşlanmam” İfadesi Arası İlişki

	SS	df	MS	F	p
Gruplar arası	109,37	2	54,68	0,68	0,51

“Görüşmek istemediğim kişilerin sürekli karşıma çıkıp ısrarcı davranmasından hoşlanmam” ifadesi ile İlişki Değerlendirme Ölçeği arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını görmek amacı ile yapılan t testi sonucunda $0,51 > 0,05$ olduğundan bu yanıtı veren katılımcıların yanıtlarında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Tablo 18: İlişki Değerlendirme Ölçeği ve “Israrlı takip mağdurluğu hakkında bilgiye sahibim” İfadesi Arası İlişki

	SS	df	MS	F	p
Gruplar arası	268,41	2	134,21	1,69	0,19

“Israrlı takip mağdurluğu hakkında bilgiye sahibim” ifadesi ile İlişki Değerlendirme Ölçeği arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını görmek amacı ile

yapılan t testi sonucunda $0,19 > 0,05$ olduğundan bu yanıtı veren katılımcıların yanıtlarında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

3.4.2. Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği:

Tablo 19: Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği Ortalama Puan

	korelasyon	N	ortalama	St. Sapma	t	p
Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği	,64	377	96,71	22,32	84,13	0,00

Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeğinde öğrencilerin ortalama cevabı 96,71 olduğu hesaplanmıştır. Buna göre araştırmaya katılan öğrencilerin toplumsal cinsiyet algısının ortalama bir değere sahip olduğu ve öğrencilerin toplumsal cinsiyet algılarının ortalama düzeyde olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 20: Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği ve Cinsiyetler Arası İlişki

cinsiyet	N	ortalama	st.Sapma	df	t	p
erkek	189	104,17	20,02	375	6,91	0,00
kadın	188	89,20	22,04			

Cinsiyete göre Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını görmek amacı ile yapılan t testi sonucunda $0,00 < 0,05$ olduğundan cinsiyete göre katılımcıların yanıtlarında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Erkek öğrencilerin ölçek puanları kadın öğrencilere daha yüksek olarak tespit edilmiştir. Yani erkeklerin toplumsal cinsiyet algısı kadınlara göre daha olumludur.

Tablo 21: Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği ve Fakülteler Arası İlişki

	SS	df	MS	F	p
Gruplar arası	29280,00	8	3660,00	8,52	0,00

Farklı fakültelerden öğrencilerin Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeğine göre verilen yanıtların aralarında herhangi bir farklılık olup olmadığını anlamak amacı ile yapılan varyans analizi sonucunda öğrencilerin ortalamaları arasında $0,00 < 0,05$ olduğundan farklılık bulunmuştur. Fakültelerin ortalamalarının farklılığının sebebini incelemek üzere yapılan post hoc testi tukey sonuçları incelendiğinde anlamlı çıkan

farkların İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi öğrencilerinin Sağlık Bilimleri Fakültesine göre 16.40, Mühendislik fakültesine göre 12,14 puan da düşük olduğu tespit edilmiştir. Yani bu fakültelerdeki öğrencilerin toplumsal cinsiyet algıları daha azdır.

Tablo 22: Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği ve Bölümler Arası İlişki

	SS	df	MS	F	p
Gruplar arası	49872,64	31	1608,79	4,04	0,00

Öğrencilerin eğitim aldıkları bölümlerin ölçek puanları arasındaki ilişkisinin incelenmesi amacı ile gerçekleştirilen analizde $0,00 < 0,05$ olduğundan ortalamalar arasında anlamlı bir fark tespit edilmiştir. Bu fark Tarih bölümünden kaynaklanmaktadır. Bu bölümdeki öğrencilerin ortalama puanları daha yüksek bulunmuş ve toplumsal cinsiyet algılarının daha olumlu olduğu anlaşılmıştır.

Tablo 23: Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği ve Anne-Baba Birliktelik Durumları Arası İlişki

	SS	df	MS	F	p
Gruplar arası	7296,94	5	1459,39	3,01	,01

Anne ve babalarının birliktelik durumlarının değişmesinin öğrencilerin ölçeğe göre verilen yanıtların aralarında herhangi bir farklılık olup olmadığını anlamak amacı ile yapılan varyans analizi sonucunda $0,01 < 0,05$ öğrencilerin cevapları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Farklılığın hangi gruplar arasında olduğunun tespit edilmesi amacı ile yapılan Tukey çoklu karşılaştırma testi sonucunda annesi ve babası birlikte olanların annesi vefat etmişlere, babası vefat edenlerin annesi vefat edenlere ve babası ayrı yaşayanların annesi vefat etmişlere göre farklılık gösterdiği bulunmuştur. Bu öğrencilerin ölçek puanları daha yüksek olarak bulunmuştur. Yani bu öğrencilerin toplumsal cinsiyet algıları diğerlerine oranla daha olumlu olduğu bulunmuştur.

Tablo 24: Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği ve Ailelerin Gelir Durumları Arası İlişki

	N	P
0-500	5	
501-1000	1	
1001-2000	44	
2001-3000	123	0,00
3001-4000	53	
4001-5000	68	
5000+	81	

Öğrencilerin ailelerinin gelir durumları ve ölçek puanları üzerinde bir farklılık olup olmadığını öğrenmek amacı ile yapılan Kruskal Wallis-H testi sonucunda $0,00 < 0,05$ olduğundan puanlar arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Öğrencilerin gelir durumlarının 2001-3000 TL olanlarının ölçek ortalama puanları daha yüksek olarak bulunmuştur. Bu öğrencilerin toplumsal cinsiyet algısı diğer öğrencilere oranla daha olumludur.

Tablo 25: Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği ve Annelerin Eğitim Durumları Arası İlişki

	SS	df	MS	F	p
Gruplar arası	2465,58	6	410,93	0,82	0,55

Öğrencilerin annelerinin eğitim durumları ve ölçek puanları üzerinde bir farklılık olup olmadığını öğrenmek amacı ile yapılan Kruskal Wallis-H testi sonucunda $0,55 > 0,05$ olduğundan puanlar arasında herhangi bir farklılık tespit edilmemiştir.

Tablo 26: Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği ve Babaların Eğitim Durumları Arası İlişki

	SS	df	MS	F	p
Gruplar arası	9855,86	7	1407,98	2,93	0,01

Öğrencilerin babaların eğitim durumları ve ölçek puanları üzerinde bir farklılık olup olmadığını öğrenmek amacı ile yapılan Kruskal Wallis-H testi sonucunda $0,01 < 0,05$ olduğundan puanlar arasında anlamlı bir fark bulunmaktadır. Ortalama farklarının ilkökul mezunlarının okumamış babalara; lise mezunlarının okumamış

babalara ve lisans mezunu babaların okumamış babalara göre ortalamalarının daha yüksek olduğu ve toplumsal cinsiyet algısının daha olumlu olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 27: Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği ve “Flört şiddetinin bir insan hakları ihlali olduğunu düşünüyorum” İfadesi Arası İlişki

	SS	df	MS	F	p
Gruplar arası	47234,39	3	15744,80	41,93	0,00

“Flört şiddetinin bir insan hakları ihlali olduğunu düşünüyorum” ifadesi ile Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını görmek amacı ile yapılan t testi sonucunda $0,00 < 0,05$ olduğundan bu yanıtı veren katılımcıların yanıtlarında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Farklılık “katılıyorum” yanıtını verenlerden kaynaklanmaktadır. Yani “katılıyorum” yanıtını veren öğrencilerin toplumsal cinsiyet algısı diğerlerine oranla daha olumludur.

Tablo 28: Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği ve “Flört şiddetini sadece erkekler uygular” İfadesi Arası İlişki

	SS	df	MS	F	p
Gruplar arası	32642,63	2	16321,32	39,47	0,00

“Flört şiddetini sadece erkekler uygular” ifadesi ile Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını görmek amacı ile yapılan t testi sonucunda $0,00 < 0,05$ olduğundan bu yanıtı veren katılımcıların yanıtlarında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Bu farklılık “katılmıyorum” yanıtını verenlerden kaynaklanmaktadır. İfadeye “katılmıyorum” yanıtını verenlerin toplumsal cinsiyet algısının daha olumlu olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 29: Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği ve “Sosyal hizmet uzmanı flört şiddeti konusunda çalışmalar yapar” İfadesi Arası İlişki

	SS	df	MS	F	p
Gruplar arası	32642,63	2	16321,32	39,47	0,00

“Sosyal hizmet uzmanı flört şiddeti konusunda çalışmalar yapar” ifadesi ile Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını görmek amacı ile yapılan t testi sonucunda $0,00 < 0,05$ olduğundan bu yanıtı veren katılımcıların yanıtlarında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Bu farklılık “katılmıyorum” yanıtını işaretleyenlerden kaynaklanmaktadır. İfadeye “katılmıyorum” yanıtını verenlerin toplumsal cinsiyet algısının daha olumlu olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 30: Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği ve “Flörtümün sosyal medya hesaplarımın şifrelerini bilmesinde bir sakınca yoktur” İfadesi Arası İlişki

	SS	df	MS	F	p
Gruplar arası	13156,07	2	6578,03	14,13	0,00

“Flörtümün sosyal medya hesaplarımın şifrelerini bilmesinde bir sakınca yoktur” ifadesi ile Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını görmek amacı ile yapılan t testi sonucunda $0,00 < 0,05$ olduğundan katılımcıların yanıtlarında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Farklılığın “katılıyorum” yanıtını verenlerden kaynaklandığı tespit edilmiştir. Öğrencilerden “katılıyorum” yanıtını verenlerin puan ortalamaları daha yüksek olarak bulunmuştur. Yani bu öğrencilerin toplumsal cinsiyet algısı diğerlerine göre daha olumludur.

Tablo 31: Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği ve “Flörtümün istediklerini sorgulamadan yaparım” İfadesi Arası İlişki

	SS	df	MS	F	p
Gruplar arası	4690,72	2	2345,36	4,80	0,01

“Flörtümün istediklerini sorgulamadan yaparım” ifadesi ile Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını görmek amacı ile yapılan t testi sonucunda $0,01 < 0,05$ olduğundan bu yanıtı veren katılımcıların yanıtlarında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Farklılığın “katılmıyorum” yanıtını verenlerden kaynaklandığı tespit edilmiştir. Öğrencilerden “katılmıyorum” yanıtını verenlerin

puan ortalamaları daha yüksek olarak bulunmuştur. Yani bu öğrencilerin toplumsal cinsiyet algısı diğerlerine göre daha olumludur.

Tablo 32: Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği ve “Flörtüm nereye gittiğimi ve kiminle olduğumu her zaman bilir” İfadesi Arası İlişki

	SS	df	MS	F	p
Gruplar arası	40953,62	2	20476,81	52,33	0,00

“Flörtüm nereye gittiğimi ve kiminle olduğumu her zaman bilir” ifadesi ile Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını görmek amacı ile yapılan t testi sonucunda $0,00 < 0,05$ olduğundan katılımcıların yanıtlarında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Farklılığın “katılmıyorum” yanıtını verenlerden kaynaklandığı tespit edilmiştir. Öğrencilerden “katılmıyorum” yanıtını verenlerin puan ortalamaları daha yüksek olarak bulunmuştur. Yani bu öğrencilerin toplumsal cinsiyet algısı diğerlerine göre daha olumludur.

Tablo 33: Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği ve “Flörtümün sürekli beni takip etmesi hoşuma gider” İfadesi Arası İlişki

	SS	df	MS	F	p
Gruplar arası	3469,27	2	1734,64	3,53	0,03

“Flörtümün sürekli beni takip etmesi hoşuma gider” ifadesi ile Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını görmek amacı ile yapılan t testi sonucunda $0,03 < 0,05$ olduğundan katılımcıların yanıtlarında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Farklılığın “katılıyorum” yanıtını verenlerden kaynaklandığı tespit edilmiştir. Öğrencilerden “katılıyorum” yanıtını verenlerin puan ortalamaları daha yüksek olarak bulunmuştur. Yani bu öğrencilerin toplumsal cinsiyet algıları diğerlerine göre daha olumludur.

Tablo 34: Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği ve “Görüşmek istemediğim kişilerin sürekli karşıma çıkıp ısrarcı davranmasından hoşlanmam” İfadesi Arası İlişki

	SS	df	MS	F	p
Gruplar arası	23837,40	2	11918,70	27,27	0,00

“Görüşmek istemediğim kişilerin sürekli karşıma çıkıp ısrarcı davranmasından hoşlanmam” ifadesi ile Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını görmek amacı ile yapılan t testi sonucunda $0,00 < 0,05$ olduğundan katılımcıların yanıtlarında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Farklılığın “katılmıyorum” yanıtını verenlerden kaynaklandığı tespit edilmiştir. Öğrencilerden “katılmıyorum” yanıtını verenlerin puan ortalamaları daha yüksek olarak bulunmuştur. Yani bu öğrencilerin toplumsal cinsiyet algısı diğerlerine göre daha olumludur.

Tablo 35: Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği ve “Israrlı takip mağdurluğu hakkında bilgiye sahibim” İfadesi Arası İlişki

	SS	df	MS	F	p
Gruplar arası	32102,82	2	16051,41	38,68	0,00

“Israrlı takip mağdurluğu hakkında bilgiye sahibim” ifadesi ile Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını görmek amacı ile yapılan t testi sonucunda $0,00 < 0,05$ olduğundan katılımcıların yanıtlarında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Farklılığın “katılıyorum” yanıtını verenlerden kaynaklandığı tespit edilmiştir. Öğrencilerden “katılıyorum” yanıtını verenlerin puan ortalamaları daha yüksek olarak bulunmuştur. Yani bu öğrencilerin toplumsal cinsiyet algıları diğerlerine göre daha olumludur.

3.4.3. Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği:

Tablo 36: Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği Ortalama Puan

	korelasyon	N	ortalama	St. Sapma	t	p
Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği	,34	378	62,58	12,60	96,60	0,00

Ölçeklere katılan öğrencilerin ortalama puanları incelendiğinde Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği ortalama puanı 62,58 olarak tespit edilmiştir. Yani katılımcıların partnerleri ile olan ilişkilerinde saldırganlık tutumları ve şiddete yönelimin az olduğunu göstermektedir.

Tablo 37: Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği ve Cinsiyetler Arası İlişki

cinsiyet	N	ortalama	st.Sapma	df	t	p
erkek	189	65,02	11,25	376	3,83	0,00
kadın	189	60,14	13,41			

Cinsiyete göre Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını görmek amacı ile yapılan t testi sonucunda $0,00 < 0,05$ olduğundan cinsiyete göre katılımcıların yanıtlarında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Erkek öğrencilerin ölçek puanları kadın öğrencilere daha yüksek olarak tespit edilmiştir. Yani saldırganlık ve şiddete yönelimleri kadınlara göre daha yüksektir.

Tablo 38: Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği ve Fakülteler Arası İlişki

	SS	df	MS	F	p
Gruplar arası	6873,56	8	859,19	5,99	0,00

Farklı fakültelerden öğrencilerin Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeğine göre verilen yanıtların aralarında herhangi bir farklılık olup olmadığını anlamak amacı ile yapılan varyans analizi sonucunda öğrencilerin ortalamaları arasında $0,00 < 0,05$ olduğundan farklılık bulunmuştur. Fakültelerin ortalamalarının farklılığının sebebini incelemek üzere yapılan post hoc testi tukey sonuçları incelendiğinde anlamlı çıkan farkların İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinin Mühendislik fakültesine 7.50 puan Sağlık Bilimleri Fakültesine göre 6.78 puan daha düşük olduğu; Tıp Fakültesinin Mühendislik Fakültesi öğrencilerine 15,21, Sağlık Bilimleri Fakültesine 14,49 ve Spor Bilimleri Fakültesine 20,42 daha düşük puan olarak anlamlı farklar tespit edilmiştir. Yani bu fakültelerdeki öğrencilerin şiddete yönelik tutumları daha azdır.

Tablo 39: Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği ve Bölümler Arası İlişki

	SS	df	MS	F	p
Gruplar arası	13009,50	31	419,66	3,10	0,00

Öğrencilerin eğitim aldıkları bölümlerin ölçek puanları arasındaki ilişkisinin incelenmesi amacı ile gerçekleştirilen analizde $0,00 < 0,05$ olduğundan ortalamalar arasında anlamlı bir fark tespit edilmiştir. Bu fark Metalürji ve Malzeme Mühendisliği bölümünden kaynaklanmaktadır. Bu bölümdeki öğrencilerin ortalama puanları daha yüksek bulunmuş ve saldırganlık tutumlarının diğer öğrencilere göre daha fazla olduğu anlaşılmıştır.

Tablo 40: Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği ve Anne-Baba Birliktelik Durumları Arası İlişki

	SS	df	MS	F	p
Gruplar arası	1647,51	5	329,50	2,11	0,06

Anne ve babalarının birliktelik durumlarının değişmesinin öğrencilerin ölçeğe göre verilen yanıtları aralarında herhangi bir farklılık olup olmadığını anlamak amacı ile yapılan varyans analizi sonucunda $0,06 > 0,05$ öğrencilerin cevapları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Tablo 41: Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği ve Ailelerin Gelir Durumları Arası İlişki

	N	P
0-500	5	
501-1000	1	
1001-2000	44	
2001-3000	123	0,00
3001-4000	53	
4001-5000	68	
5000+	82	

Öğrencilerin ailelerinin gelir durumları ve ölçek puanları üzerinde bir farklılık olup olmadığını öğrenmek amacı ile yapılan Kruskal Wallis-H testi sonucunda $0,00 < 0,05$ olduğundan puanlar arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur.

Öğrencilerin gelir durumlarının 2001-3000 TL olanlarının ölçek ortalama puanları daha yüksek olarak bulunmuştur. Bu öğrencilerin şiddete yönelik tutumları diğer öğrencilere oranla daha fazladır.

Tablo 42: Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği ve Annelerin Eğitim Durumları Arası İlişki

	SS	df	MS	F	p
Gruplar arası	2835,23	6	472,54	3,08	0,01

Öğrencilerin annelerinin eğitim durumları ve ölçek puanları üzerinde bir farklılık olup olmadığını öğrenmek amacı ile yapılan Kruskal Wallis-H testi sonucunda $0,01 < 0,05$ olduğundan puanlar arasında farklılık bulunmuştur. Ortalamalar üzerindeki farklılığın ilkökul mezunlarının okumamış annelere göre, ortaokul mezunu annelerinin okumamış annelere göre ve lisans mezunu annelerin okumamış annelere göre ortalamaların üzerinde farklılaştığı hesaplanmıştır. Okumamış annelere sahip olan öğrencilerin ortalamaları daha yüksek bulunmuştur. Yani bu öğrencilerin şiddete yönelik tutumları diğerlerine göre daha yüksektir.

Tablo 43: Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği ve Babaların Eğitim Durumları Arası İlişki

	SS	df	MS	F	p
Gruplar arası	6297,32	7	899,62	6,22	0,00

Öğrencilerin babaların eğitim durumları ve ölçek puanları üzerinde bir farklılık olup olmadığını öğrenmek amacı ile yapılan Kruskal Wallis-H testi sonucunda $0,00 < 0,05$ olduğundan puanlar arasında anlamlı bir fark bulunmaktadır. Ortalama farklarının okumamış olan babalardan kaynaklandığı ve buna göre ortalamalarının daha yüksek olduğu, şiddete yönelik tutumlarının daha fazla olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 44: Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği ve “Flört şiddetinin bir insan hakları ihlali olduğunu düşünüyorum” İfadesi Arası İlişki

	SS	df	MS	F	p
Gruplar arası	15096,50	3	5032,17	42,09	0,00

“Flört şiddetinin bir insan hakları ihlali olduğunu düşünüyorum” ifadesi ile ölçek puanları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını görmek amacı ile yapılan t testi sonucunda $0,00 < 0,05$ olduğundan bu yanıtı veren katılımcıların yanıtlarında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Farklılık “katılıyorum” yanıtını verenlerden kaynaklanmaktadır. Yani “katılıyorum” yanıtını veren öğrencilerin saldırganlık tutumlarının diğerlerine oranla daha düşük olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 45: Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum ve “Flört şiddetini sadece erkekler uygular” İfadesi Arası İlişki

	SS	df	MS	F	p
Gruplar arası	10795,37	2	5397,68	41,30	0,00

“Flört şiddetini sadece erkekler uygular” yanıtı ile Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını görmek amacı ile yapılan t testi sonucunda $0,00 < 0,05$ olduğundan bu yanıtı veren katılımcıların yanıtlarında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Bu farklılık “katılmıyorum” yanıtını işaretleyenlerden kaynaklanmaktadır. İfadeye “katılmıyorum” yanıtını verenlerin saldırganlık tutumlarının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 46: Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği ve “Sosyal hizmet uzmanı flört şiddeti konusunda çalışmalar yapar” İfadesi Arası İlişki

	SS	df	MS	F	p
Gruplar arası	10795,37	2	5397,68	41,30	0,00

“Sosyal hizmet uzmanı flört şiddeti konusunda çalışmalar yapar” ifadesi ile ölçek puanları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını görmek amacı ile yapılan t testi sonucunda $0,00 < 0,05$ olduğundan bu yanıtı veren katılımcıların yanıtlarında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Bu farklılık “katılmıyorum” yanıtını verenlerden

kaynaklanmaktadır. İfadeye “katılmıyorum” yanıtını verenlerin saldırganlık ve şiddete yönelik tutumlarının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 47: Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği ve “Flörtümün sosyal medya hesaplarımın şifrelerini bilmesinde bir sakınca yoktur” İfadesi Arası İlişki

	SS	df	MS	F	p
Gruplar arası	2526,28	2	1263,14	8,27	0,00

“Flörtümün sosyal medya hesaplarımın şifrelerini bilmesinde bir sakınca yoktur” ifadesi ile Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını görmek amacı ile yapılan t testi sonucunda $0,00 < 0,05$ olduğundan katılımcıların yanıtlarında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Farklılığın “katılıyorum” yanıtını verenlerden kaynaklandığı tespit edilmiştir. Öğrencilerden “katılıyorum” yanıtını verenlerin puan ortalamaları daha yüksek olarak bulunmuştur. Yani bu öğrencilerin şiddete yönelik tutumları diğerlerine göre daha yüksektir.

Tablo 48: Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği ve “Flörtümün istediklerini sorgulamadan yaparım” İfadesi Arası İlişki

	SS	df	MS	F	p
Gruplar arası	1520,98	2	760,49	4,89	0,01

“Flörtümün istediklerini sorgulamadan yaparım” ifadesi ile Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını görmek amacı ile yapılan t testi sonucunda $0,01 < 0,05$ olduğundan katılımcıların yanıtlarında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Farklılığın “katılmıyorum” yanıtını verenlerden kaynaklandığı tespit edilmiştir. Öğrencilerden “katılmıyorum” yanıtını verenlerin puan ortalamaları daha yüksek olarak bulunmuştur. Yani bu öğrencilerin saldırganlık ve şiddete yönelik tutumları diğerlerine göre daha yüksektir.

Tablo 49: Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği ve “Flörtüm nereye gittiğimi ve kiminle olduğumu her zaman bilir” İfadesi Arası İlişki

	SS	df	MS	F	p
Gruplar arası	11296,17	2	5648,08	43,66	0,00

“Flörtüm nereye gittiğimi ve kiminle olduğumu her zaman bilir” ifadesi ile ölçek puanları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını görmek amacı ile yapılan t testi sonucunda $0,00 < 0,05$ olduğundan katılımcıların yanıtlarında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Farklılığın “katılmıyorum” yanıtını verenlerden kaynaklandığı tespit edilmiştir. Öğrencilerden “katılmıyorum” yanıtını verenlerin puan ortalamaları daha yüksek olarak bulunmuştur. Yani bu öğrencilerin şiddete yönelik tutumları diğerlerine göre daha yüksektir.

Tablo 50: Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği ve “Flörtümün sürekli beni takip etmesi hoşuma gider” İfadesi Arası İlişki

	SS	df	MS	F	p
Gruplar arası	302,59	2	151,30	0,95	0,39

“Flörtümün sürekli beni takip etmesi hoşuma gider” ifadesi ile ölçek puanları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını görmek amacı ile yapılan t testi sonucunda $0,39 > 0,05$ olduğundan bu yanıtı veren katılımcıların yanıtlarında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Tablo 51: Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği ve “Görüşmek istemediğim kişilerin sürekli karşıma çıkıp ısrarcı davranmasından hoşlanmam” İfadesi Arası İlişki

	SS	df	MS	F	p
Gruplar arası	9146,341	2	4573,17	33,85	0,00

“Görüşmek istemediğim kişilerin sürekli karşıma çıkıp ısrarcı davranmasından hoşlanmam” ifadesi ile Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını görmek amacı ile yapılan t testi sonucunda

0,00<0,05 olduğundan katılımcıların yanıtlarında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Farklılığın “katılmıyorum” yanıtını verenlerden kaynaklandığı tespit edilmiştir. Öğrencilerden “katılmıyorum” yanıtını verenlerin puan ortalamaları daha yüksek olarak bulunmuştur. Yani bu öğrencilerin saldırganlık tutumları diğerlerine göre daha yüksektir.

Tablo 52: Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği ve “İsrarlı takip mağdurluğu hakkında bilgiye sahibim” İfadesi Arası İlişki

	SS	Df	MS	F	p
Gruplar arası	8603,58	2	4301,79	31,50	0,00

“İsrarlı takip mağdurluğu hakkında bilgiye sahibim” ifadesi ile Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını görmek amacı ile yapılan t testi sonucunda 0,00<0,05 olduğundan bu yanıtı veren katılımcıların yanıtlarında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Farklılığın “katılıyorum” yanıtını verenlerden kaynaklandığı tespit edilmiştir. Öğrencilerden “katılıyorum” yanıtını verenlerin puan ortalamaları daha düşük olarak bulunmuştur. Yani bu öğrencilerin saldırganlık ve şiddete yönelik tutumları diğerlerine göre daha azdır.

Tablo 53: Ölçeklerin Kendi Aralarındaki İlişki Durumları

	korelasyon	N	ortalama	St. Hata	t	p
İlişki Değerlendirme Ölçeği	,30	377	26,03	8,94	56,57	0,00
Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği	,64	377	96,71	22,32	84,13	0,00
Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği	,34	378	62,58	12,60	96,60	0,00

Ölçeklerin birbiri arasında korelasyonu incelenmiş ve İlişki Değerlendirme Ölçeği ve Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeğinin en yüksek 0.64 oranında ilişkiye sahip olduğu bulunmuştur. Ölçekler birbiri ile ilişkili değildir ancak bu ilişkiler istatistik olarak anlamlıdır ($p=0.00<0.05$). Ölçekler istatistiksel olarak anlamlı ancak birbirleri ile yüksek ilişkili değildir.

4.TARTIŞMA

Manisa Celal Bayar Üniversitesi 4 yıllık eğitim veren Fen Edebiyat Fakültesi, İşletme Fakültesi, Tıp Fakültesi, Spor Bilimleri Fakültesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Mühendislik Fakültesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi ve Uygulamalı Bilimler Fakültesi öğrencilerinden oluşan flört şiddeti temalı bu araştırmada üniversite öğrencilerinin bazı sosyodemografik bilgileri ve bunların öğrencilerin flört şiddeti ve sosyal hizmet ile ilişkisinin olup olmadığı incelenmiş ve öğrencilerin uygulanan ölçeklerle mevcut ilişkilerini nasıl değerlendirdikleri, toplumsal cinsiyet algılarının nasıl olduğu ve yakın ilişkilerinde şiddete yönelik tutumlarının nasıl olduğu incelenmiştir. Araştırmaya katılan n=378 öğrencinin n=189'u kadın ve n=189'u erkek olarak seçilmiş ve cinsiyetler arasında eşitlik sağlanmıştır. Katılım sağlayan öğrencilerin ortalama yaşının 21,5 olduğu görülmüştür. Öğrencilerin annelerinin ve babalarının eğitim durumları incelendiğinde annelerin en çok yüksek lisans mezunu olduğu, babaların ise doktora mezunu olduğu görülmüştür. Bu duruma göre eğitim durumlarında kadın-erkek ayrıcalığının olduğu ve toplumsal cinsiyet yansımaları olduğu gözlemlenmiştir. Aynı şekilde ebeveynlerin meslek durumları sorulduğunda annelerin ev hanımı oldukları ve çalışmama oranlarının yüksek olduğu, buna karşın babaların işe katılım oranlarının daha yüksek olduğu, kadınların ekonomik alanda daha az faaliyette bulunduğu görülmüştür.

Araştırmacıların partnerler ile birliktelik durumları incelendiğinde mevcut birlikteliği olduğunu ifade eden kişi sayısı 138 olmakla birlikte bu bölümde 138 kişinin verdiği yanıtlar incelenmiştir. Öğrencilerin geçmiş flört ilişkilerini tanımlamaları istendiğinde %20,4'ü daha önce birden fazla ilişkisi olduğunu ifade etmiştir. Partnerleri ile şu anki ilişkilerinin geleceği hakkındaki düşünceleri sorulduğunda %13,2'si (n=50 kişi) bir fikrinin olmadığını ve bu konuda kararsız olduğunu ifade etmiştir. Bu durum öğrencilerin birlikte oldukları kişileri yeterince tanımadığını ve ilişkilerinde belli başlı problemler yaşadıklarını gösterebilmektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin flört şiddeti konusunda ve yasalarda mevcut olan Israrlı Takip Mağdurluğu hakkında bilgilerinin olup olmadığının tespit edilmesi amacıyla öğrencilere birtakım ifadeler yöneltilmiş ve kendilerine uygun olduğunu düşündükleri seçeneği işaretlemeleri istenmiştir. "Flört şiddetinin insan hakları ihlali olduğunu düşünüyorum." ifadesine öğrencilerin büyük çoğunluğunun katılmasına rağmen %8,7 oranında n=33 kişinin ifadeye katılmadığı görülmüştür. Aynı şekilde sosyal hizmet uzmanlarının flört şiddeti konusunda çalışmalar yaptığını dair soruya

katılımcıların çoğunluğunun “katılıyorum” yanıtını verirken n=36 kişinin bu ifadeye katılmadığı ve n=145 kişinin kararsız kaldıklarını ifade ettiği görülmüştür. Bu ifadeye “katılıyorum” yanıtını veren kişilerin sosyal hizmet bölümü öğrencilerinin olduğu, bu durumda kalan n=119 katılımcı sosyal hizmet uzmanlarının faaliyetleri konusunda bilgiye sahiptir. Flörtünün sosyal medya hesaplarını bilmesinde sakınca duyan kişi sayısı n=166 olmasına rağmen bu konuda herhangi bir sakınca görmeyen n=113 kişi azımsanamayacak kadar çoktur. Flörtünün sürekli kendisini takip etmesinden hoşlanmayan kişi sayısı %59,8’i temsil etmekte iken n=47 kişinin bu durumdan hoşlandığını ifade ettiği tespit edilmiştir. Görüşmek istemediği kişi tarafından rahatsız edilmekten hoşlanmayan kişi sayısı n=276 olmasına karşın bu ifadeye “katılmıyorum” diyerek bu durumdan rahatsız olmayan kişi sayısının n=27 olması azımsanmamalıdır. Aynı şekilde Israrlı Takip Mağdurluğu hakkında n=88 kişi bilgisi olmadığını ifade etmiş ve kalan %41,8’lik alanı temsil eden kişiler bu konuda kararsız olduğunu ifade etmiştir. Bu bağlamda öğrencilerin çoğunluğunun Israrlı Takip Mağdurluğu hakkında bilgiye sahip olmadığı tespit edilmiştir. Güneş’in 2018 yılında yapmış olduğu çalışma bu görüşü destekleyen bazı sonuçlara varmıştır. Araştırmanın içeriğinde, araştırmaya katılan öğrencilerin yasal haklarını ve şiddetle mücadele kaynaklarını bilmemesi ile birlikte Türk Ceza Kanunundan yalnızca bir öğrencinin bahsettiği vurgulanmıştır (Güneş 2018). Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü tarafından 2014 yılında yapılan geniş katılımlı araştırmaya göre, şiddete maruz bırakılan kadınların şiddet sonrası yasal kurumlara (polis, savcılık, hastane, kadın örgütleri) başvuru oranı %4’tür. Uluslararası Stratejik Araştırmalar Kurumu (USAK) raporuna göre de şiddete maruz bırakılmış kadınların yalnızca %8’i sivil toplum kuruluşlarına ya da resmi kurumlara başvurmaktadır. Aynı şekilde Ceco’nun 2018 yılında yapmış olduğu çalışmada ise şiddetin herhangi bir türüne maruz bırakıldığını belirten kadınların yalnızca %11’i (n=26) kurumlara başvurduğunu belirtmiştir (Ceco 2018).

Araştırmada uygulanan ölçeklere öğrencilerin çoğunluğu ifadelere toplumsal cinsiyet ayrımı gözetmeden yanıt verse de yanıtların diğer çoğunluğunu “kararsızım” ifadesinin oluşturduğu ve toplumsal cinsiyet ayrımının kesin olduğu “kesinlikle katılmıyorum” veya “kesinlikle katılıyorum” ifadelerinin kullanıldığı tespit edilmiştir. Öğrencilerin az da olsa bir kısmının toplumsal cinsiyet algısının yüksek olduğu eşitliksiz birtakım düşünceler sergilediği görülmüştür.

Öğrencilerin sosyodemografik bilgileri ve ölçek puanları arasında bir farklılık olup olmadığını tespit etmek amacıyla farklı testler uygulanmıştır. Cinsiyetler ile ölçekler arasında anlamlı bir farklılık bulunmadığı görülmüştür. Ancak Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği arasında katılımcıların yanıtlarında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Erkek öğrencilerin ölçek puanları kadın öğrencilere daha yüksek olarak tespit edilmiştir. Yani saldırganlık ve şiddete yönelimleri kadınlara göre daha yüksektir. Turan 2018 yılındaki araştırmasında cinsiyet ve şiddet arasında bir bağlantı olup olmadığı konusunda yapılan çalışmalarda kendi araştırmasının sonuçları ile benzer nitelikte kadınlar ve erkekler arasında bir fark olmadığı eşit düzeyde şiddete maruz kaldıklarını ve şiddet uyguladıklarının sonucuna ulaşıldığını ifade etmektedir (Turan 2018). Öğrencilerin bağlı bulundukları fakülteler ve ölçek puanları arasında herhangi bir farklılık olup olmadığını tespit etmek amacı ile yapılan varyans analizi sonucunda öğrencilerin ortalamaları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. İşletme Fakültesi öğrencilerinin puanlarının Mühendislik ve Sağlık Bilimleri Fakültesine oranla ortalamanın daha düşük olduğu görülmüştür. Yani bu öğrencilerin ilişkilerinden aldıkları doyum daha az olmakla birlikte şiddete eğilimlerinin daha fazla olduğu ve toplumsal cinsiyet algılarının diğer öğrencilere göre daha düşük olduğu görülmüştür. Öğrencilerin eğitim aldıkları bölümlerin ortalama üzerindeki farklılıklarının değerlendirilmesinde İlişki Değerlendirme Ölçeğinde Bankacılık ve Finans bölümü farklılık katarken bunun Toplumsal Cinsiyet Algısı ölçeğinde Tarih bölümü, Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeğinde ise Metalürji ve Malzeme Mühendisliği ortalamalar üzerinde arttırıcı etkiye sahiptir. Bu bölümlerdeki öğrencilerin ilişkilerinden aldıkları doyum daha fazla iken toplumsal cinsiyet algıları daha olumlu ancak ilişkilerinde şiddete yönelik tutumları daha fazladır. Öğrencilerin anne ve babalarının birliktelik durumlarının değişmesinin öğrencilerin ölçeklere verdiği yanıtlarda anlamlı bir farklılık olup olmadığını anlamak amacıyla yapılan varyans analizi sonucunda İlişki Değerlendirme Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeğinde anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Farklılığın hangi gruplar arasında olduğu incelendiğinde anne veya babanın vefat etmesi, anne ve babanın vefat etmesi ile diğer durumlar arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Anne veya babası vefat etmiş öğrencilerin ölçek ortalama puanları daha yüksektir. Yani bu öğrencilerin ilişkilerinden aldıkları doyumların diğerlerine oranla daha yüksek olduğu, toplumsal cinsiyet algıları diğerlerine oranla daha olumlu olduğu bulunmuştur. Ailelerin gelir durumları ve öğrencilerin ölçek puanları üzerinde bir

farklılık olup olmadığını öğrenmek amacıyla yapılan Kruskal Wallis-H testi sonucunda Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Öğrencilerin gelir durumlarının 2001-3000 TL olanlarının ölçek ortalama puanları daha yüksek olarak bulunmuştur. Bu öğrencilerin şiddete yönelik tutumları diğer öğrencilere oranla daha fazla, toplumsal cinsiyet algısı diğer öğrencilere oranla daha olumludur. Bu durumun ilişki doyumları üzerinde herhangi bir farklılık yaratmadığı görülmüştür. Annelerin eğitim durumlarının değişmesinin öğrencilerin ölçeklere verdiği yanıtlar arasında farklılık olup olmadığını anlamak amacıyla yapılan varyans analizi sonucunda Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeğinde anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Ortalamalar üzerindeki farklılığın ilkökul mezunlarının okumamış annelere göre, ortaokul mezunu annelerinin okumamış annelere göre ve lisans mezunu annelerin okumamış annelere göre ortalamaların üzerinde farklılaştığı hesaplanmıştır. Okumamış annelere sahip olan öğrencilerin ortalamaları daha yüksek bulunmuştur. Yani bu öğrencilerin şiddete yönelik tutumları diğerlerine göre daha yüksektir. Babaların eğitim durumları incelendiğinde Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği ve Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği cevapları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Ortalama farklarının ilkökul mezunlarının okumamış babalara; lise mezunlarının okumamış babalara ve lisans mezunu babaların okumamış babalara göre ortalamalarının daha yüksek olduğu ve toplumsal cinsiyet algısının daha olumlu olduğu ancak şiddete yönelik tutumlarının daha fazla olduğu tespit edilmiştir. Devrim'in 2019 yılında yapmış olduğu çalışmada da benzer bulgular tespit edilmiş ve öğrencilerin anne ve babalarının eğitim durumlarının toplumsal cinsiyet algıları üzerinde bir etkisinin olduğu görülmüştür (Devrim 2019). Doğaner'in 2014 yılında yapmış olduğu çalışmada bu üniversite öğrencilerinin ilişki doyumları ile saldırganlık durumları arasında gerçekleştirilen araştırmada saldırganlık eğilimi olan kişilerin ilişkilerinden aldıkları doyumların daha az olduğu görülmüştür (Doğaner 2014). Turan'ın çalışmasında üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine yönelik tutumları ile flört şiddeti tutumlarının puanları arasında orta düzeyde ve pozitif yönde anlamlı ilişki olduğu bulunmuştur (Turan 2018).

Öğrencilerin Flört Şiddeti konusundaki düşünceleri ile ölçekler arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını görmek amacı ile yapılan analizlerde "Flört şiddetinin bir insan hakları ihlali olduğunu düşünüyorum" ifadesinde katılımcıların yanıtlarında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Ancak Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum

Ölçeği puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. İfadeye “katılıyorum” yanıtını veren öğrencilerin saldırganlık tutumlarının diğerlerine oranla daha düşük olduğu tespit edilmiştir. “Sosyal hizmet uzmanı flört şiddeti konusunda çalışmalar yapar” ifadesine “katılmıyorum” yanıtını verenlerin toplumsal cinsiyet algısının daha olumlu olduğu tespit edilmiştir. “Flörtüm nereye gittiğimi ve kiminle olduğumu her zaman bilir” ifadesine “katılmıyorum” yanıtını verenlerin puan ortalamaları daha yüksek olarak bulunmuştur. Yani bu öğrencilerin toplumsal cinsiyet algısı diğerlerine göre daha olumludur. “Görüşmek istemediğim kişilerin sürekli karşıma çıkıp ısrarcı davranmasından hoşlanmam” ifadesine “katılmıyorum” yanıtını verenlerin puan ortalamaları daha yüksek olarak bulunmuştur. Bu öğrencilerin toplumsal cinsiyet algısı diğerlerine göre daha olumludur. “Flörtümün sosyal medya hesaplarımın şifrelerini bilmesinde bir sakınca yoktur” ifadesi ile Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Farklılığın “katılıyorum” yanıtını verenlerden kaynaklandığı tespit edilmiştir. Öğrencilerden “katılıyorum” yanıtını verenlerin puan ortalamaları daha yüksek olarak bulunmuştur. Yani bu öğrencilerin şiddete yönelik tutumları diğerlerine göre daha yüksektir. “Flörtümün istediklerini sorgulamadan yaparım” ifadesi ile Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. İfadeye “katılmıyorum” yanıtını veren öğrencilerin saldırganlık ve şiddete yönelik tutumları diğerlerine göre daha yüksektir. Öğrencilerin Israrlı Takip Mağdurluğu hakkında bilgiye sahip olmaları ve ölçek puanları arasında anlamlı bir fark olup olmadığı incelendiğinde İlişki Değerlendirme Ölçeği puanları arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir. Öğrencilerin ilişkilerinden aldıkları doyum üzerinde herhangi bir etkisinin olmadığı görülmüştür. “Israrlı takip mağdurluğu hakkında bilgiye sahibim” ifadesi ile Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Öğrencilerden “katılıyorum” yanıtını verenlerin puan ortalamaları daha düşük olarak bulunmuştur. Bu öğrencilerin saldırganlık ve şiddete yönelik tutumları diğerlerine göre daha azdır.

5.SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmada öğrencilerin çoğunluğunun cinsiyetler arasında eşitlikçi cevaplar vermesine rağmen ifadelerin yanıtlarında “kararsız” olduklarını ifade eden öğrencilerin de çoğunlukta olduğu görülmüştür. Öğrencilerden azının ifadelerine toplumsal cinsiyet ayrımı içeren kesin yanıtlarla katılım sağladığı tespit edilmiştir. Üniversite öğrencileri arasında ataerkil anlayış bulunduğu analizler sonucunda görülmüştür. “İnsan, insan olduğu için değerlidir.” anlayışı ile çalışmalar yapan sosyal hizmetler insan hakları konusunda eşitlik ve adalet için çalışmaktadır. Bu durumda kadın ve erkek eşitliği üzerine çalışmalar yapmakta olan sosyal hizmet uzmanları ile üniversite öğrencileri daha yakın ilişkiler kurmalı ve üniversite öğrencilerinde var olan ataerkiyi azaltmak ve sonlandırmak adına sosyal hizmet uzmanlarının çalışması gerekmektedir. Üniversitelerde var olan sosyal hizmet uzmanları öğrenciler ile düzenli görüşmeler ve eğitimler yaparak flört şiddeti ve ısrarlı takip mağdurluğu hakkında bilgilendirme çalışmaları yapmalıdır. Flört şiddeti konusundaki yayınlar ve çalışmalar ile öğrencileri buluşturmalıdır.

Öğrencilerin sosyodemografik bilgileri ve ölçeklere verdikleri yanıtlar arasında fark olup olmadığı incelenmiş ve öğrencilerin cinsiyetleri, anne ve baba birliktelik durumları, ailelerin gelir durumları, anne ve babaların eğitim durumları arasında ölçeklere verdiği yanıtlar arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Bu farkların ortadan giderilmesi ve öğrencilerin aile dışındaki eğitim ve gelişim süreçlerini tamamladıkları okullarda sağlıklı gelişim göstermeleri, özellikle üniversite öğrencilerinin toplumsal hayata katılım sürecine en yakın bireyler oldukları göz önüne alındığında üniversitelerde bireylerin olumlu yaşam deneyimleri kazanması, olumsuz yaşam deneyimlerini en az hasarla atlatması amacı ile sosyal hizmetlerin üniversitelerde var olması gerekmektedir. Sosyal hizmet uzmanları öğrencilerle gerçekleştirdiği düzenli görüşmeler, grup çalışmaları ve etkinlikler ile olumsuz yaşam deneyimlerini en az hasarla atlatmalarına yardımcı olabilecektir. Şiddete maruz bırakılan kadınların hayatlarında başka seçeneklerin de olduğunu farkına varmaları ve hayattaki önceliklerini yeniden gözden geçirmeleri psikolojik iyi oluş düzeylerini de arttırmaktadır. Sosyal hizmet uzmanlarının üniversitelerde öğrencilere vermiş oldukları destek öğrencilerin psikolojik iyi oluşlarına katkı sağlayacaktır.

Araştırmanın katılımcılarının çoğunluğunun sosyal hizmet bölümü öğrencisi olduğu tespit edilmiştir. Sosyal hizmet bölümü öğrencileri toplam sayıdan çıkarıldığında kalan katılımcılar azınlıkta kalmaktadırlar. Sosyal hizmet

öğrencilerinin sosyal hizmet konusunda bilgilerinin olduğu bilindiğinden kalan diğer katılımcılar düşünüldüğünde katılımcıların çoğunluğunun sosyal hizmetler konusunda bilgisinin bulunmadığı ve sosyal hizmet uzmanlarının flört şiddeti konusunda çalışmalar yaptığından haberdar olmadığı çıkarılabilir. Aynı durum Israrlı Takip Mağdurluğu hakkında bilgi sahibi olma durumlarında da geçerlidir. Bu konu hakkında bilgi sahibi olmayan öğrenciler katılımcıların çoğunluğunu oluşturmaktadır. Bu anlamda sosyal hizmetlere duyulan ihtiyaç aşikardır. Sosyal hizmetler öğrencilerin gereksinimlerini değerlendirmekte ve ihtiyaçlarının tespitini yapmakta, öğrencilerin hakları adına savunuculuk yapmakta, hizmetlere ulaşması adına arabuluculuk yapmakta, hizmetlere ulaşması esnasında yaşanan aksaklıkları gidermek amacı ile iş birliği ve konsültasyon çalışmaları yapmakta, öğrencilere yasal hakları konusunda bilgilendirme yapmaktadır. Sosyal hizmet bu işlevselliği ile üniversitelerde var olmalı ve aktif çalışmalar gerçekleştirmelidir.

Üniversite öğrencileri ile gerçekleştirilen araştırma sürecinde öğrencilerin “sevgi” kavramını yanlış tanımladıkları, sevginin temel bir ihtiyaç olduğu ancak bu konuda sevginin derecesinin doğru ayarlanamaması ve sevgi duyulacak kişi seçiminde yanlış kararlar aldıkları, flört ilişkisi içerisinde birlikte oldukları kişilere doğru bağlanma gerçekleştiremedikleri gözlemlenmiştir. Şahin ve arkadaşlarının (2019) gerçekleştirmiş olduğu çalışmada da sevgi dersi alan öğrencilerin ders sonunda sevgi farkındalıklarının arttığı görüldüğü belirtilmiştir. Bu bağlamda ilkökul temelinde ve diğer eğitim aşamalarında psikoloji alanında çalışmalar yapan uzmanların da belirttiği gibi “farkındalık eğitimleri” verilebilir.

6.KAYNAKLAR

- T.C. Resmi Gazete. Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun. 20 Mart 2012.Sayı:28239.
- Abraham, M. Sexual Abuse in South Asian Immigrant Marriages. *Violence Against Women*(1999). 591-618.
- Acar Savran, G. *Beden Emek Tarih: Diyalektik Bir Feminizm İçin*. Kanat Yayınları: İstanbul; 2013.
- Aktan, M. C. *Türkiye'de Okul Sosyal Hizmetinin Yapılandırılması*. Gece Kitaplığı: Ankara; 2018.
- Aktaş, G. Kadınların Öznel Kimliklerini İnşa Etme Sürecinde Aile İçi Kültürel Söylemler: Genç Kızlar Üzerine Bir Araştırma. *The Journal of Academic Social Science Studies*. 2012: 21-35.
- Akyıldız, M. Kadına yönelik şiddetle mücadelede bir model olarak şiddet önleme ve izleme merkezi. İstanbul; 2014.
- Aldal, H., Falakoğlu, Ş. K., ve Çetin, L. *Hayat Bilgisi 1.sınıf*. Okyay Yayıncılık: Ankara; 2005.
- Alptekin, D. Çelişik Duygularda Toplumsal Cinsiyet Ayrımcılığı Sorgusu: Üniversite Gençliğinin Cinsiyet Algısına Dair Bir Araştırma. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 2014; 203-211.
- Altınay, A. G., ve Arat, Y. (2007). *Türkiye'de Kadına Yönelik Şiddet*. Punto Baskı Çözümleri: İstanbul; 2007.
- Altshuler, S. J., ve Kopels, S. Advocating in Schools for Children with Disabilities: What's New with IDEA? *Social Work*. 2003: 320--329.
- Altun, A., Doğan, Y., ve Uzun, E. *Sosyal Bilgiler Ders Kitabı 6.Sınıf*. Altın Kitaplar: İstanbul; 2012.
- Aluede, O., Imhonde, H., ve Eguavoen, A. Academic, Career and Personal Needs of Nigerian University Students. *Journal of Instructional Psychology*. 2006;50-57.
- Anderson, K. L. Theorizing Gender in Intimate Partner Violence Research. *Sex Roles*. 2005; 853-865.
- Arayıcı, Ö. Cinsiyet Ayrımcılığının ve Ötekileştirme Pratiklerinin LGBT+'ın Cinsiyet Algısına Etkisi: İstanbul ve İzmir Örneği. Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi (Danışman: Doç.Dr. Derya Kaylı). Manisa, 2019.
- Archer, J. Sex differences in aggression between heterosexual partners: A metaanalytic review. *Psychological Bulletin*. 2000; 651-680.
- Arnett, J. Sensation seeking: A new conceptualization and a new scale. *Personality and Individual Differences*. 1994; 289-296.

- Arnett, J. J. Emerging adulthood: A theory of development from the late teens through the twenties. *American Psychologist*. 2000; 469-480.
- Arnett, J. J. Conceptions of the Transition to Adulthood Among Emerging Adults in American Ethnic Groups. *New Directions in Child and Adolescent Development*. 2003; 63-75.
- Aslan, A. *Türkçe 2.Sınıf 1.Kitap Ders ve Öğrenci Çalışma Kitabı* . Yıldırım Yayınları: Ankara; 2011.
- Aslan, D. Aile İçi Kadına Yönelik Şiddet ve İstanbul Kadın Misafirhanesi. İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. İstanbul, 1998.
- Aslan, D., Vefikuluçay, D., Zeyneloğlu, S., Erdost, T., ve Temel, F. *Ankara'da İki Hemşirelik Yüksekokulunun Birinci ve Dördüncü Sınıflarında Okuyan Öğrencilerinin Flört Şiddetine Maruz Kalma, Flört İlişkilerinde Şiddet Uygulama Durumlarının ve Bu Konudaki Görüşlerinin Saptanması Araştırması*. Hacettepe Üniversitesi Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezi. Ankara, 2008.
- Atak, H., ve Taştan, N. Romantik İlişkiler ve Aşk. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*. 2012; 520-546.
- Atakay, C. (2014). Romantik Yakın İlişkilerde Şiddetin Öncülleri. *Nesne Psikoloji Dergisi*, 1-9.
- Ayaz, R., Çıra, F., ve Kara, İ. *Kadın Danışma Merkezleri Ağı ve Kadına Yönelik Şiddet Veri Tabanı Oluşturma Projesi*. Kadın Dayanışma Vakfı. Ankara, 2007.
- Aydın, A. Egemen Erkekliklerin Toplumsal Cinsiyet Temelli Kadına Yönelik Ev İçi Şiddet Üzerinden İnşası. *Ulakbilge*. 2017; 2245-2259.
- Barth, R. P. Social Work Practice to Reduce Underachievement. *Urban Education*. 1988; 460-475.
- Bartholomew, K., ve Horowitz, L. Attachment styles among young adults: a test of a four-category model. *Journal of Personality and Social Psychology*. 1991; 226-244.
- Baysoy, N. G. Üniversite Öğrencilerinde Şiddet Yaşantısı Risk Faktörlerini Değerlendirme ve Önceliklendirme Aracı Geliştirme. Ankara; 2014.
- Beauvoir, S. D. *Kadın: Bağımsızlığa Doğru*. Payel Yayınları: İstanbul; 1970.
- Bhasin, K. *Toplumsal Cinsiyet "Bize Yüklenen Roller"*. Kadav: İstanbul; 2003.
- Bjorkqvist, K. Sex differences in physical, verbal, and indirect aggression: A review of recent research. *Sex Roles*. 1994; 177-188.
- Blackwell, L. S., Trzeniewski, K. H., ve Dweck, C. S. Implicit Theories of Intelligence Predict Achievement Across an Adolescent Transition: A Longitudinal Study and an Intervention. *Child Development*. 2007; 246-263.

- Blair, T. M., Nelson, E. S., ve Coleman, P. K. Deception, Power, and Self-Differentiation in College Students' Romantic Relationships: An Exploratory Study. *Journal of Sex & Marital Therapy*. 2001; 57-71.
- Bondi, L. Gender, class, and urban space: public and private space in contemporary urban landscapes. *Urban Geography*. 1998; 160-185.
- Bookwala, J., Sobin, J., ve Zdaniuk, B. (2005). Gender and aggression in marital relationship: A lifespan perspective. *Sex Roles*. 2005; 797-806.
- Bouhours, B., ve Broadhurst, R. Violence Against Women in Hong Kong: Results of the International Violence Against Women Survey. *Violence Against Women*. 2015. 1311-1319.
- Bowlby, J. *Attachment And Loss (Volume 1 - Attachment)*. Basic Books: New York; 1969.
- Bowlby, J. *Attachment And Loss (Volume 2 - Separation, Anxiety and Anger)*. Basic Books: New York; 1973.
- Bowlby, J. *Attachment And Loss (Volume 3 - Sadness and Depression)*. Basic Books: New York; 1980.
- Boyce, P., Parker, G., ve Cooney, M. Personality as a Vulnerability Factor to Depression. *British Journal of Psychiatry*. 1991; 106-114.
- Bozkurt, N. (2004). Bir Grup Üniversite Öğrencisinin Depresyon ve Kaygı Düzeyleri ile Çeşitli Değişkenler Arasındaki ilişkiler. *Eğitim ve Bilim*. 2004; 52-59.
- Brendgen, M., Vitaro, F., Doyle, A. B., Markiewicz, D., ve Bukowski, W. M. Same-Sex Peer Relations and Romantic Relationships During Early Adolescence: Interactive Links to Emotional, Behavioral, and Academic Adjustment. *Merril Palmer Quarterly*. 2002; 77-103.
- Broad, J., & Green, K. *A history of women's political thought in Europe*. Cambridge University Press: Cambridge; 2009.
- Burton, F. D. Ethology and the development of sex and gender identity in non-human primates. *Acta Biotheoretica*. 1977; 1-18.
- Buz, S. Feminist Sosyal Hizmet Uygulaması. *Toplum ve Sosyal Hizmet*. 2009; 53-65.
- Campbell, J. C., ve Soeken, K. L. Forced Sex and Intimate Partner Violence: Effects on Women's Health. *Violence Against Women*. 1999; 1017-1035.
- Campbell, L., ve Marshall, T. Anxious Attachment and Relationship Processes: An Interactionist Perspective. *Journal Of Personality*. 2011; 1220-1347.
- Castelli, L., De Dea, C., ve Nesdale, D. Learning social attitudes: children's sensitivity to the nonverbal behaviors of adult models during interracial interactions. *Personality and Social Psychology Bulletin*. 2008; 1504-1513.

- Ceco, E. Yakın Partner Şiddetine Maruz Bırakılan Kadınlarda Travma Sonrası Büyüme ve Psikolojik İyi Oluşun İncelenmesi. İstanbul Okan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi(Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Işık Çoklar). İstanbul, 2018.
- CEDAW Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi. CEDAW General Assembly. 1993.
- Coker, A. L., Smith, P. H., McKeown, R. E., ve King, M. J. Frequency and correlates of intimate partner violence by type: physical, sexual, and psychological battering. *Am J Public Health*. 2000; 553-559.
- Collins, W. A. More than Myth: The Developmental Significance of Romantic Relationships During Adolescence. *Journal of Research of Adolescence*. 2003; 1-24.
- Connell, R. W. *Toplumsal Cinsiyet ve İktidar*. Ayrıntı Yayınları:İstanbul; 2017.
- Coomaraswamy, R. Some Reflections on Violence Against Women. *Canadian Women Studies*. 1995; 16-23.
- Costin, L. Pupil diversity, parent involvement, and the common school. *Social Work in Education*. 1982; 2-3.
- Creasey, G., ve Ladd, A. Negative Mood Regulation Expectancies and Conflict Behaviors in Late Adolescent College Student Romantic Relationships: The Moderating Role of Generalized Attachment Representations. *Journal of Research on Adolescence*. 2004; 235-255.
- Çakmak, Ö., ve Hevedanlı, M. Eğitim ve fen edebiyat fakülteleri biyoloji bölümü öğrencilerinin kaygı düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi* www.e-sosder.com. 2005; 115-127.
- Çalışkan, H., ve Çevik, E. İ. Kadına Yönelik Şiddetin Belirleyicileri: Türkiye Örneği. *Balkan Sosyal Bilimler Dergisi*. 2018; 218-233.
- Çeçen, A. R. Üniversite Öğrencilerinde Yaşam Doyumunu Yordamada Bireysel Bütünlük (Tutarlılık) Duygusu, Aile Bütünlük Duygusu Ve Benlik Saygısı. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*. 2008; 19-30.
- Çelenk, S. Kadınların Medyada Temsili. *Televizyon Haberciliğinde Etik Sorunlar*. 2010; 229-236.
- Çetiner, Ş. G. Aile İçi Şiddet Yaşayan Kadınlarda Cinsel Sorunlar Ve İntihar Olasılığı. Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Ankara, 2006.
- Çırakoğlu, O. C., ve Tezer, E. Kontrol Odağı ve Eleştirel Düşünmenin Üniversite Öğrencilerinin İlişki Doyumsuzluklarına Verdikleri Tepkiler Üzerindeki Yordayıcı Rolü. *Türk Psikoloji Yazıları*. 2010; 29-41.
- Çivitci, A. üniversite öğrencilerinde genel yaşam doyum ve psikolojik ihtiyaçlar arasındaki ilişkiler. *Sosyal Bilimler Enstitüsü*. 2012; 321-336.

- Çoban, A. E., ve Karaman, N. G. Üniversite Öğrencilerinin Umutsuzluk, Kaygı ve İlişkilerle İlgili Bilişsel Çarpıtmaları. *Bilişsel Davranışçı Psikoterapi ve Araştırmalar Dergisi*. 2013; 78-88.
- Çolak, Ö. F., ve Kılıç, C. *Yeni Sanayileşen Bölgelerde Kadın İşgücü Arzı: Şanlıurfa örneği*. Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu. Ankara; 2001.
- Davies, M. F. Irrational beliefs and unconditional self-acceptance: Correlational evidence linking two key features of REBT. *Journal of Rational-Emotive and Cognitive-Behavior Therapy*. 2006; 113-124.
- Demirdirek, H., ve Şener, Ü. 81 İl İçin Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Karnesi. Ankara; 2014.
- Devrim, S. B. Hemşirelik Öğrencilerinin Toplumsal Cinsiyet Algısının Flört Şiddeti Tutumuna Etkisi. İstanbul; 2019.
- Dietz, A. C. Responding to Oppression and Abuse: A Feminist Challenge to Clinical Social Work. *Affilia Journal of Women and Social Work*. 200; 369-389.
- Dikmen, H. A., Özaydın, T., ve Yılmaz, S. D. Üniversitedeki Kadın Öğrencilerde Yaşanan Flört Şiddeti İle Anksiyete ve Umutsuzluk Düzeyleri Arasındaki İlişki. *ACU Sağlık Bilimleri Dergisi*. 2018; 170-176.
- Direk, Z. Yakın Partner Şiddeti. *Altüst Dergisi*. 2015; 15.
- Dişsiz, M., ve Şahin, N. H. Evrensel Bir Kadın Sağlığı Sorunu: Kadına Yönelik Şiddet. *Maltepe Üniversitesi Hemşirelik Bilim ve Sanat Dergisi*. 2008; 50-56.
- Doğan, S. Erkeklik Rollerini Kabullenmenin ve Erkekliğe Yönelik Tehdit Algısının Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddetine Yönelik Tutumları İle İlişkisi. Gaziantep; 2018.
- Doğaner, B. Romantik İlişkileri Olan Üniversite Öğrencilerinin Narsistik Kişilik Eğilimi Düzeylerine Göre; İlişki Bağlanımı, İlişki Doyumu ve Benlik Saygılarının İncelenmesi: İstanbul İli Örneği. İstanbul; 2014.
- Dolmacı, N., ve Şalvarcı Türel, N. Varlığını Sürdüren Bir Sorun Olarak Toplumda ve İş Yaşamında Kadına Yönelik Farklı ve Ayrımcı Tutumlar. *Akademik Bakış Dergisi*: 2012; 1-12.
- Dominelli, L. *Anti-oppressive Practice in Context. Social Work: Themes, Issues and Critical Debates*. Palgrave: Basingstoke; 2002.
- Dominelli, L. *Feminist Social Work Theory and Practise*. Palgrave: London; 2002.
- Domosh, M., ve Seager, J. *Putting Women in Place: Feminist Geographers Make Sense of the World*. Guilford: New York; 2001.
- Donovan, J. *Feminist Teori*. İletişim Yayınları:İstanbul; 2016.
- Downey, G., Feldman, S., ve Ayduk, Ö. Rejection sensitivity and male violence in romantic relationships. *Personal Relationships*. 2000; 45-61.

- Dökmen, Z. Y. *Toplumsal Cinsiyet - Sosyal Psikolojik Açıklamalar*. Sistem Yayıncılık: Ankara; 2004.
- Dökmen, Z. Y. *Toplumsal Cinsiyet "Sosyal Psikolojik Açıklamalar"*. Remzi Kitabevi: İstanbul; 2017.
- Dönmez, G., Şimşek, H., ve Günay, T. Evli erkeklerde eşlerine yönelik şiddet ve ilişkili etmenler/Spouse violence and related factors in married men. *Türkiye Halk Sağlığı Dergisi*. 2012; 151-159.
- Duman, N. Ankara Liselerinde Çeteye Katılma Potansiyeli Olan Öğrenci Grupları ve Okul Sosyal Hizmeti. Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Hizmet Anabilim Dalı. Ankara, 2000.
- Dupper, D. R. *Okul Sosyal Hizmeti*. Kapital Yayınları: İstanbul; 2013.
- Duyan, V., Duyan, G. Ç., Çifti, E. G., Sevin, Ç., Erbay, E., ve İkizoğlu, M. Lisede Okuyan Öğrencilerin Yalnızlık Durumlarına Etki Eden Değişkenlerin İncelenmesi. *Eğitim ve Bilim*. 2008; 28-41.
- Ecevit, Y., ve Karkıner, N. Toplumsal Cinsiyet Sosyolojisine Başlangıç. Y. Ecevit, M. Ecevit, A. Ayata, Ö. Gölgeioğlu, M. G. Tan, A. Kurdoğlu, . . . A. Durakbaşı içinde, *Toplumsal Cinsiyet Sosyolojisi* (s. 2-25). Anadolu Üniversitesi Yayınları: Eskişehir; 2011.
- Erhan, G. *Türkçe 1.Sınıf 1.Kitap*. Kartopu Yayıncılık: Ankara; 2012.
- Erikson, E. H. *Identity: Youth and Crisis*. Norton: New York; 1968.
- Erkan, S., Özbay, Y., Çankaya, Z. C., ve Terzi, Ş. Üniversite Öğrencilerinin Yaşadıkları Problemler ve Psikolojik Yardım Arama Gönüllükleri. *Eğitim ve Bilim*. 2012; 94-105.
- Eroğlu, S. E. Saldırganlık davranışının boyutları ve ilişkili olduğu faktörler: Lise ve Üniversite Öğrencileri Üzerine Karşılaştırmalı Bir Çalışma. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 2009; 21.
- Erözkan, A. Üniversite Öğrencilerinin Kişilerarası Duyarlılık ve Depresyon Düzeylerinin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi. *Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Dergisi*. 2005; 129-150.
- Eryılmaz, A., ve Atak, H. Ready or Not? Markers of Starting Romantic Intimacy at Emerging Adulthood: The Turkish Experience. *International Journal of Social Science*. 2009; 31-38.
- Eryılmaz, A., ve Ercan, L. Beliren Yetişkinlikte Romantik Yakınlığı Başlatma: Yakınlığa Karşı Yalıtılmışlık mı? *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*. 2010; 119-127.
- Etcheverry, P. E., Le, B., ve Charania, M. R. Perceived versus reported social referent approval and romantic relationship commitment and persistence. *Personal Relationships*. 2008; 281-295.

- Fagot, B. I. Beyond the reinforcement principle: Another step toward understanding sex role development. *Developmental Psychology*. 1985; 1097-1104.
- Faramarzi, M., Esmailzadeh, S., ve Mosavi, S. A. (2005). A comparison of abused and non-abused women's definitions of domestic violence and attitudes to acceptance of male dominance. *European Journal of Obstetrics and Gynecology and Reproductive Biology*. 2005; 225-231.
- Fast, I. Aspects of early gender development: A psychodynamic perspective. A. H. Eagly, A. E. Beall, ve R. J. Sternberg içinde, *The Psychology of Gender*. Second Edition: New York; 1993, s: 173-193.
- Fausto-Sterling, A. The five sexes: Why male and female are not enough. A. Fausto-Sterling içinde, *Questions of Gender: Perspectives and Paradoxes*. Boston: McGraw-Hill; 1998, s: 24-28.
- Feiring, C. Concepts of romance in 15-year-old adolescents. *Journal of Research on Adolescence*; 1996, s: 181-200.
- Feldman, S. S., Gowen, K. Conflict Negotiation Tactics in Romantic Relationships in High School Students. *Journal of Youth and Adolescence*; 1998, s: 691-717.
- Felmlee, D. H. Who's on top? Power in romantic relationships. *Sex Roles*; 1994, s: 212-295.
- Fine, C. *Toplumsal Cinsiyet Yanılsaması "Zihnimiz, Toplum ve Nörocinsiyetçilik Nasıl Fark Yaratıyor?"*. Sel Yayıncılık: İstanbul; 2017.
- Finley, L. L. Encyclopedia of School Crime and Violence. L. L. Finley içinde, *Dating Violence*. ABC-CLIO: Santa Barbara; 2011, s: 130-132.
- Freud, S. "Anatomy is Destiny." B. Roszak, & T. Roszak içinde, *Masculine/Feminine. Readings in Sexual Mythology and the Liberation of Women*. Harper Collohon Books: New York; 1969, s: 19-29.
- Furman, W. The Emerging Field of Adolescent Romantic Relationships. *Current Directions in Psychological Science*; 2002, s: 177-180.
- Furman, W., Buhrmester, D. Age and sex differences in perceptions of networks of personal relationships. *Child Development*; 1992, s: 103-115.
- Garcia Moreno, C., Watts, C. Violence against women: an urgent public health priority. *Bull World Health Organization*; 2011, s: 89.
- Gazioğlu, E. İ. Aile Yaşam Döngüsü. H. Yavuzer içinde, *Evlilik Okulu*. Remzi Kitabevi: İstanbul; 2011, s:29-47.
- Gelles, R. J., Strus, M. A. *Intimate Violence: The Causes And Consequences Of Abuse In The American Family*. Simon & Schuster: New York; 1988.

- Gizir, C. A. Üniversite Öğrencilerinin İlişki İnançlarının Cinsiyet ve Romantik İlişki Yaşama Durumlarına Göre İncelenmesi. *Eğitim ve Bilim*; 2013, s: 372-381.
- Glick, P., Fiske, S. T. The Ambivalent Sexism Inventory: Differentiating Hostile and Benevolent Sexism. *Journal of Personality and Social Psychology*; 1996, s: 491-512.
- Glick, P., Fiske, S. T. Hostile and Benevolent Sexism Measuring Ambivalent Sexist Attitudes Toward Women. *Psychology of Women Quarterly*; 1997, s: 119-135.
- Goldman, E. *Dans Edemeyeceksem Bu Benim Devrimim Değildir*. Agora Kitaplığı: İstanbul; 2006.
- Golombok, S., Fivush, R. *Gender Development*. Cambridge University Press: Cambridge; 1996.
- Good, C., Aronson, J., Inzlicht, M. Improving adolescents' standardized test performance: An intervention to reduce the effects of stereotype threat. *Journal of Applied Developmental Psychology*; 2003, s: 645-662.
- Gökgöz, E. A. İlkokul Eğitiminin Kalitesini Artırmada Okul-Aile İşbirliği ve Okul Sosyal Hizmeti. Yalova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yalova; 2014.
- Grech, K., Burgess, M. Trends and patterns in domestic violence assaults: 2001 to 2010. *Crime and Justice Statistics*; 2011, s: 1-14.
- Gupta, V. K., Bhawe, N. M. The Influence of Proactive Personality and Stereotype Threat on Women's Entrepreneurial Intentions. *Journal of Leadership and Organizational Studies*; 2007, s: 73-85.
- Güler, N., Tel, H., Özkan, T. F. Kadının Aile İçinde Yaşanan Şiddete Bakışı. *Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Dergisi*; 2005, s: 51-56.
- Gümüsoğlu, F. *Ders Kitaplarında Toplumsal Cinsiyet 1928'den Günümüze*. Tarihçi Kitabevi: İstanbul; 2016.
- Güneri, O. Y., Sümer, Z., Yıldırım, A. Sources of self-identity among Turkish adolescents. *Adolescence*; 1999, s: 535-546.
- Güneş, F. *Cinsiyetlendirilmiş Sevgili Şiddeti*. Hegem Yayınları: Ankara; 2018.
- Güvenç, B. *İnsan ve Kültür*. Remzi Kitabevi: İstanbul; 1974.
- Güvenç, G. B. Kız ve Erkek Üniversite Öğrencilerinin Ailede Toplumsal Cinsiyet Rolüne İlişkin Tutumları ve Benlik Algısı. *Psikiyatri Psikoloji Psikofarmakoloji Dergisi*; 1996, s: 260-267.
- Hamamcı, Z., Çoban, A. E. Dysfunctional relationship beliefs of late adolescence in adjustment to university. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*; 2010, s: 300-304.

- Hamarat, H., Takımcı, D. Türk Sinemasında Çalışan Kadın Temsili. *Doğu Batı "Toplumsal Cinsiyet 2"*; 2013.
- Hankin, B. L., Abramson, L. Y. Development of gender differences in depression: An elaborated cognitive vulnerability–transactional stress theory. *Psychological Bulletin*; 2001, s: 773-796.
- Hansen, G. L. Dating jealousy among college students. *Sex Roles*; 1985, s: 713-721.
- Hare, I. School Social Work and Effective Schools. *Urban Education*; 1988, s: 413-428.
- Harmon, M. P. Is that all there is? gender, expectation, and abusiveness in adolescent romantic relationships. *Dissertation Abstracts International*; 2006, s: 3482.
- Hatipoğlu, S. Başkent Üniversitesi Öğrencilerinde Flört Şiddeti Prevalansı Anketi. Ankara; 2010.
- Heise, L., Elsberg, M., & Gottemoeller, M. Ending Violence Against Women. *Population Reports*; 1999, s: 1.
- Hooks, B. *Feminizm Herkes İçindir*. bgst yayınları: İstanbul; 2016.
- Hooks, B. *Değişme İsteği "Erkekler, Erkeklik ve Sevgi"*. bgts Yayınları: İstanbul; 2018.
- İlkkaracan, P., Gülçür, L. *Sıcak Yuva Masalı "Aile İçi Şiddet ve Cinsel Taciz"*. Metis Yayınları: İstanbul; 1996.
- İnan Arslan, D. Dating Violence Among Turkish University Students: Prevalence Rates And Predictors Of Psychological. *Physical And Sexual Violence*; 2002.
- Inzlicht, M., Been-Zeev, T. A Threatening Intellectual Environment: Why Females Are Susceptible to Experiencing Problem-Solving Deficits in the Presence of Males. *Psychological Science*; 2000, s: 365-371.
- İşiloğlu, B. Anksiyete ve Depresyon Tanısı İle İzlenen Evli Kadınlarda Aile İçi Şiddetin Sosyodemografik Faktörler, Çift Uyumu ve Hastalıkla İlişkisi. Sağlık Bakanlığı, İstanbul; 2006.
- James, S., Hunsley, J., Hemsworth, D. Factor Structure of the Relationship Belief Inventory. *Cognitive Therapy and Research*; 2002, s: 729-744.
- Jarolmen, J. *Okul Sosyal Hizmeti, Bir Uygulama Kılavuzu*. Nika Yayınevi: Ankara; 2017.
- Jarvis, H., Kantor, P., Cloke, J. *Kent ve Toplumsal Cinsiyet*. Dipnot Yayınları: Ankara; 2012.
- Jewkes, R. Intimate partner violence: causes and prevention. *The Lancet*; 2002, s: 1423-1429.
- Jonson-Reid, M., Kontak, D., Citerman, B., Essma, A., Fezzi, N. School Social Work Case Characteristics, Services, and Dispositions: Year One Results. *Children & Schools*; 2004, s: 5-22.

- Jost, J. T., Carvallo, M. R., Pelham, B. W. Non-conscious forms of system justification: Implicit and behavioral preferences for higher status groups. *Journal of Experimental Social Psychology*; 2002, s: 586-602.
- Kadın Dayanışma Vakfı. *Kadına Yönelik Şiddet El Kitabı*; 2008.
- Kağıtçıbaşı, Ç. Türkiye'de Çocuğun Değeri, Gelişme Ortamı ve Alınması Gereken Önlemler. *Türk Psikoloji Dergisi*; 1980, s: 26-31.
- Kalafat, Ö., Göktaş, Y. Sosyal Ağların Yükseköğretimde Kullanımı: Gümüşhane Üniversitesi, Facebook Örneği. *International Computer & Instructional Technologies Symposium*. Elazığ: Fırat Üniversitesi; 2011.
- Karabacak, A., Kodan Çetinkaya, S. Üniversite Öğrencilerinin Şiddet Kabuk Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi*; 2015, s: 13-21.
- Karabıyık, F. *Türkçe 6.Sınıf Ders Kitabı*. Evren Yayıncılık: Ankara; 2011.
- Kaufman, M. The Construction of Masculinity and the Triad of Men's Violence. *Men's Lives*. içinde. Allyn and Bacon: Boston; 2001.
- Kaylı, D. Feminist eleştirel yaklaşımlarda özgürleşme ve kadın bedeni. İzmir; 2009.
- Kepir Savoly, D., Ulaş, Ö., Demirtaş Zorbaş, S. Üniversite Öğrencilerinin Çiftler Arası Şiddeti Kabul Düzeylerini Etkileyen Etmenler. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*; 2014, s: 173-183.
- Kılınç, N. Kamu Kurumlarında Cinsiyet Ayrımcılığına Bağlı Mobbing Araştırması Gümüşhane İli Örneği. Gümüşhane; 2019.
- Kılınçer, A. S., Dost, M. T. Romantik İlişkiyi Değerlendirme Ölçeği'nin geliştirilmesi. *Eğitimde ve Psikolojide Ölçme ve Değerlendirme Dergisi*; 2013, s: 15-32.
- Kimmel, M. S. *The Gendered Society*. Oxford University Press: New York and Oxford; 2008.
- Knox, D., Schacht, C., Zusman, M. E. Love Relationships among College Students. *College Student Journal*; 1999, s: 149-151.
- Kolukisa, E. A., Oruç, Ş., Akbaba, B., Dündar, H. *Sosyal Bilgiler 4.Sınıf.A Yayınları*: Ankara; 2005.
- Korkmaz, M., Demiray, E., Hablemitoğlu, Ş. Türkiye'de kadına yönelik aile içi şiddet ve bireylerin kadına yönelik aile içi şiddetle ilgili görüşleri. *Uluslararası Hakemli Psikiyatri Ve Psikoloji Araştırmaları Dergisi*; 2014.
- Koyuncu, M., Dağ, Ö., Koçak, E., Yıldırım, T., Ünal, M. *Sosyal Bilgiler 4.Sınıf 2.Kitap Ders ve Çalışma Kitabı*. MEB: İstanbul; 2012.
- Köknel, Ö. *Depresyon " Ruhsal Çöküntü "*. Altın Kitaplar Yayınevi: İstanbul; 1989.

- Krug, E. *World Report on Violence and Health*. Geneva: WHO(Dünya Sağlık Örgütü); 2002.
- Krug, E. G., Dahlberg, L. L., Mercy, J. A., Zwi, A. B., Lozano, R. *World Report on Violence and Health*. *World Health Organization*; 2002, s: 3-331.
- Kulaksızoğlu, A. *Ergenlik Psikolojisi*. Remzi Kitabevi: İstanbul; 2004.
- Kurtz, P. D. Social Work Services to Parents Essential to Pupils at Risk. *Urban Education*; 1988, s: 444-459.
- Küçükarslan, M. Mersin Üniversitesi Öğrencilerinin Romantik İlişkilere Yönelik İnançlarının Cinsiyet, Sınıf ve Romantik İlişki Yaşama Durumu Değişkenlerine Göre İncelenmesi. Mersin Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Mersin; 2011.
- Küçükarslan, M., Gizir, C. A. Üniversite Öğrencilerinin Romantik İlişki İnançlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*; 2014, s: 148-159.
- Lamb, M. E., & Roopnarine, J. L. Peer Influences on Sex-Role Development in Preschoolers. *Child Development*; 1979, s: 1219.
- Lamb, M. E., Easterbrooks, M. A., Holden, G. W. Reinforcement and Punishment among Preschoolers: Characteristics, Effects, and Correlates. *Child Development*; 1980, s: 1230-1236.
- Lee, S. H. Assigned Resampling Method: A new method to estimate size sexual dimorphism in samples of unknown sex. *Anthropological Review*; 2001, s: 21-69.
- Leeb, R. T., & Rejskind, F. G. Here's Looking at You, Kid! A Longitudinal Study of Perceived Gender Differences in Mutual Gaze Behavior in Young Infants. *Sex Roles*; 2004, s: 1-14.
- Levinson, D. Family violence in cross-cultural perspective. *Frontiers of anthropology*; 1989.
- Levy, N. Book Review: Understanding Blindness. *Phenomenology and the Cognitive Sciences*; 2004, s: 319-320.
- Lewis, S. F., Fremouw, W. Dating Violence: A Critical Review Of The Literature. *Clinical Psychology Review*; 2001, s: 105-127.
- Lindsey, L. L. *Gender Roles: A Sociological Perspective*. Prentice Hall: United States of America; 1990.
- Lopez, F., Gormley, B. Stability and Change in Adult Attachment Style over the First-Year College Transition: Relations to Self-Confidence, Coping, and Distress Patterns. *Journal of Counseling Psychology*; 2002, s: 355-364.
- Lynn, C. J., McKay, M. K. Promoting parent-school involvement through collaborative practice models. *School Social Work Journal*; 2001, s: 1-14.

- Macke, C. A. *Adult romantic attachment as a risk factor for intimate partner violence victimization*. ProQuest Dissertations Publishing: Lexington; 2010.
- Mardin, Ş. *Din ve İdeoloji*. İletişim Yayınları: İstanbul; 1995.
- Marx, D. M., Stapel, D. A. It depends on your perspective: The role of self-relevance in stereotype-based underperformance. *Journal of Experimental Social Psychology*; 2006, s: 768-775.
- Massat, C. R., Kelly, M., Constable, R. *School Social Work, Eighth Edition: Practice, Policy, and Research*. Lyceum Books: Chicago; 2016.
- Medora, N. P., Larson, J. H., Hortaçsu, N., Dave, P. (2002). Perceived Attitudes Towards Romanticism; A Cross-cultural Study of American, Asian-Indian, and Turkish Young Adults. *Journal of Comparative Family Studies*; 2002, s: 155-176.
- Meit, S. S., Fitzpatrick, K. M., Selby, J. B. Domestic Violence: İntimate Partner Violence. R. E. Rakel içinde, *Textbook of Family Medicine*. Saunders, Elsevier (Seventh Edition): Philadelphia; 2007.
- Merrel, J. Social Support for Victims of Domestic Violence. *Journal of Psychosocial Nursing and Mental Health Services*; 2001, s: 30-34.
- Metts, S., Cupach, W. R. The Influence of Relationship Beliefs and Problem-Solving Responses on Satisfaction in Romantic Relationships. *Human Communication Research*; 1990, s: 170-185.
- Millett, K. *Cinsel Politika*. Payel Yayınevi: İstanbul; 2000.
- Montgomery, B. E., Rompalo, A., Hughes, J., Wang, J., Haley, D., Soto-Torres, L., Hodder, S. Violence Against Women in Selected Areas of the United States. *American Journal of Public Health*; 2015, s: 2156-2166.
- Montgomery, M. J. Psychosocial Intimacy and Identity: From Early Adolescence to Emerging Adulthood. *Journal of Adolescent Research*; 2005, s: 346-374.
- Mor Çatı Vakfı. Türkiye’de erkek şiddetiyle mücadele mekanizmaları izleme raporu; 2016.
- Moss, B. F., Schwebel, A. I. Defining Intimacy in Romantic Relationships. *Family Relations*; 1993, s: 31-37.
- Mouradian, V. E. *Abuse in Intimate Relationships: Defining the Multiple*. Wellesley: National Violence Against Women Prevention Research Center, Wellesley Centers for Women; 2000.
- Nadler, A. Help seeking as a cultural phenomenon: Differences between city and kibbutz dwellers. *Journal of Personality and Social Psychology*; 1990, s: 976-982.

- Offer, D., Schonert-Reichl, K. A. Debunking the Myths of Adolescence: Findings from Recent Research. *Journal of the American Academy of Child and Adolescent Psychiatry*; 1992, s: 1003-1004.
- Ondaş, B. Üniversite Öğrencilerinin Evlilik ve Eş Seçimi ile İlgili Görüşlerinin İncelenmesi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara; 2007.
- O'sullivan, F. C., Cheng, M. M., Harris, K. M., Brooks-Gunn, J. I wanna hold your hand: The progression of social, romantic and sexual events in adolescent relationships. *Perspect Sex Reprod Health*; 2007, s: 100-107.
- Özbay, H., Öztürk, E. *Gençlik*. İletişim Yayınları: İstanbul; 1992.
- Özbesler, C., Duyan, V. Okul Ortamlarında Sosyal Hizmet. *Eğitim ve Bilim*; 2009, s: 17-24.
- Özer, M., Biçerli, K. Türkiye’de Kadın İşgücünün Panel Veri Analizi. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*; 2003, s: 56-82.
- Özgür, G., Yörükoğlu, G., Baysan Arabacı, L. Lise Öğrencilerinin Şiddet Algıları, Şiddet Eğilim Düzeyleri ve Etkileyen Faktörler. *Psikiyatri Hemşireliği Dergisi*; 2011, s: 53-60.
- Öztürk, N. Gençler Arası İlişkilerde Flört Şiddeti "Sevgi var, baskı yok.". Cinsel Şiddetle Mücadele Derneği, İstanbul; 2017.
- Peplau, L. A. Men and Women in Love. D. L. Sollie, L. A. Leslie içinde, *Gender, Families, and Close Relationships: Feminist Research Journeys*. Sage Publications: Thousand Oaks; 1994.
- Phillips, M. A., Murrell, S. A. Impact of psychological and physical health, stressful events, and social support on subsequent mental health help seeking among older adults. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*; 1994, s: 270-275.
- Piore, M., Sabel, C. *The Second Industrial Divide*. Basic Books: New York; 1984.
- Quatman, T., Sampson, K., Robinson, C., Watson, C. M. Academic, motivational, and emotional correlates of adolescent dating. *Genetic, Social, and General Psychology Monographs*; 2001, s: 211-234.
- Rickwood, D. J. The effectiveness of seeking help for coping with personal problems in late adolescence. *Journal of Youth and Adolescence*; 1995, s: 685-703.
- Ritzdorf, M. The political economy of urban service distribution. R. Rich içinde, *The politics of urban public services*. Lexington Books: Lexington; 1989.
- Rosenbalt, J. S. Nonhormonal Basis of Maternal Behavior in the Rat. *Science*; 1967, s: 1512-1513.
- Rozee, P. D., Koss, M. P. Rape: A century of resistance. *Psychology of Women*; 2001, s: 295-311.

- Rudman, L. A., Glick, P. *The Social Psychology of Gender "How Power and intimacy shape gender relations".*The Guilford Press: New York; 2008.
- Sakallı, N. Çelişik Duygulu Cinsiyetçilik Ölçeği: Geçelik ve Güvenirlik Çalışması. *Türk Psikoloji Dergisi*; 2002, s: 47-58.
- Sakallı, N. Cinsiyetçilik: Kadınlara ve Erkeklerle İlişkin Tutumlar ve Çelişik Duygulu Cinsiyetçilik Kuramı. *Türk Psikoloji Yazıları*; 2003, s: 1-20.
- Sakallı, N., Curun, F. Romantik İlişkilerle İlgili Kalıpyargılara Karşı Tutumlar. *ODTÜ Fen ve Edebiyat Fakültesi*; 2001, s: 31-43.
- Saltzman, L. E., Fanslow, J. L., McMahon, P. M., Shelley, G. A. *Intimate partner violence surveillance : Uniform definitions and recommended data elements.* Atlanta: National Center for Injury Prevention and Control of the Centers for Disease Control and Prevention; 2002.
- Sancar, S. *Erkeklik: İmkânsız İktidar/ Ailede, Piyasada ve Sokakta Erkekler.* Metis Yayınları: İstanbul; 2009.
- Saraç, A., Hamamcı, Z., Güçray, S. Üniversite Öğrencilerinin Romantik İlişki Doyumunu Yordaması. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*; 2015, s: 69-81.
- Saygılıgil, F. *Toplumsal Cinsiyet Tartışmaları.* Dipnot Yayınları: Ankara; 2016.
- Sayın, A. Toplumsal Cinsiyet ve Çalışma Hayatı. *Türkiye'de Toplumsal Cinsiyet Tartışmaları* içinde. Sena Ofset: İstanbul; 2007, s: 35-54.
- Schweiter, R. D. Problems and Awareness of Support Services among Students at an Urban Australian University. *Journal of American College Health*; 1996, s: 73-77.
- Sheafor, B. W., Horejsi, C. R. *Techniques and guidelines for social work practise.* Allyn & Bacon: Boston; 2003.
- Sinclair, S., Hardin, C. D., Lowerly, B. S. Self-stereotyping in the context of multiple social identities. *Journal of Personality and Social Psychology*; 2006, s: 529-542.
- Skinner, E., Wellborn, J. G. Coping during childhood and adolescence: A motivational perspective. D. L. Featherman, R. M. Lerner, M. Perlmutter içinde, *Life-span development and behavior.* Hillsdale: Lawrence Erlbaum Associates; 1994.
- Sprecher, S., Felmlee, D. The Balance of Power in Romantic Heterosexual Couples Over Time from "His" and "Her" Perspectives. *Sex Roles*; 1997, s: 361-369.
- Staggenborg, S. Social Movement Communities and Cycles of Protest: The Emergence and Maintenance of a Local Women's Movement. *Social Problems*; 1998, s: 180-204.
- Stotko, E. M., Troyer, M. A new gender neutral pronoun in Baltimore. *American Speech*; 2007, s: 262-279.

- Straus, M. Prevalence of Violence against Dating Partners by Male and Female University Students Worldwide. *Violence Against Women*; 2004, s: 790-811.
- Sullivan, H. S. *The interpersonal theory of psychiatry*. Norton: New York; 1953.
- Sübaşı, G. Üniversite Öğrencilerinde Sosyal Kaygı Yordayıcı Bazı Değişkenler. *Eğitim ve Bilim*; 2007, s: 1-15.
- Şahin, Ş., Ökmen, B., Kılıç, A. Sevgi Eğitimi Dersi Alan Öğrencilerin Sevgi ve Sevgi Eğitimi Dersine Dair Görüşleri. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*; 2019, s: 176-197.
- Tahaoğlu, Ç., Akgül, E. *Toplumsal Cinsiyet Odaklı Habercilik El Kitabı*. Yayıncılık Matbaacılık Ltd.: İstanbul; 2018.
- Tan, H. *Psikolojik Danışma ve Rehberlik - Teori ve Uygulama*. Öğretmen Kitapları Dizisi/ MEB: İstanbul; 2000.
- Taşçı, A. İ. *Cinsel Eğitim*. BETİM: İstanbul; 2017.
- Türk Ceza Kanunu. 12 Ekim 2004. Sayı: 25611.
- Tekin, A. T., Kurt, M., Hayran, S., Hayran, Z. *Matematik Kitabı 1.sınıf*. Yıldırım Yayınları: Ankara; 2005.
- Thompson, N. *Understanding Social Work*. Palgrave: London; 2005.
- Tjaden, P., Thoennes, N. *Full report of the prevalence, incidence, and consequences of violence against women*. Department of: Washington; 2000.
- Toksöz, G. *Kalkınmada Kadın Emeği*. Varlık Yayınları: İstanbul; 2012.
- Tong, R. P. *Feminist Düşünce*. Gündoğan Yayınları: İstanbul; 2006.
- Turan, R. Üniversite Öğrencilerinde Gönül İlişkisinde Şiddete Yönelik Tutumlar İle Toplumsal Cinsiyet Roller, Bağlanma Boyutları, Benlik Saygısı ve Sosyal Onay Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi. Eskişehir; 2018.
- Turner, F. J. *Encyclopedia of Canadian Social Work*. Wilfrid Laurier University Press: Waterloo; 2005.
- TÜEB. Kadına Karşı Şiddetle Mücadele Tarihçesi. Türkiye Anne, Çocuk ve Ergen Sağlığı Enstitüsü, Ankara.
- Türküm, A. S., Kızıldaş, A., Sarıyer, A. Anadolu Üniversitesi Psikolojik Danışma ve Rehberlik Merkezinin Hedef Kitlesinin Psikolojik İhtiyaçlarına İlişkin Ön Çalışma. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*; 2004, s: 15-27.
- Türnüklü, A. Liselerde Öğrenci Çatışmaları, Nedenleri, Çözüm Stratejileri ve Taktikleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*; 2007, s: 129-166.

- Uygur, G., Çağlar, İ. (2013). Şiddet. *Toplumsal Cinsiyet Çalışmaları* içinde. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi; 2013, s: 118-139.
- Vefikuluçay, D., Zeyneloğlu, S., Eroğlu, K., Taşkın, L. Kafkas Üniversitesi Son Sınıf Öğrencilerinin Toplumsal Cinsiyet Rollerine İlişkin Bakış Açıları. *Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*; 2007, s: 26-38.
- Watts, C., Zimmerman, C. Violence against women: global scope and magnitude. *Lancet*; 2002, 1232-1237.
- Wensheko, E., Tadesse, M. Determinants of Ethiopian Women's Attitudes Toward Wife Beating. *Journal of Interpersonal Violence*; 2017, s: 1-11.
- WHO. Violence and Health. *Proceedings of a WHO Global Symposium*; 2000.
- Yaman, Ö. M., Aydın, V., Tel, Ö. *Türkiye Sosyal Hizmet Birikiminde Kadın, Bibliyografik Bir Değerlendirme*. Açılım Kitap: İstanbul; 2015.
- Yapıcı, A. *Toplumsal Cinsiyet Din ve Kadın*. Çamlıca Yayınları: İstanbul; 2016.
- Yerin Güneri, O. Counseling Services in Turkish Universities. *International Journal of Mental Health*; 2006, s: 26-38.
- Yiğitalp, G., Ertem, M., Özkaynak, V. Üniversite Öğrencilerinin Şiddet Konusunda Deneyimleri ve Bu Konudaki Görüşleri. *TSK Koruyucu Hekimlik Bülteni*; 2007, s: 131-136.
- Zeybekoğlu, Ö. Toplumsal Cinsiyet Rollerine Bağlamında Türk Toplumunun Erkeklik Algısı. *Felsefe ve Toplumsal Bilimlerde Diyaloglar Dergisi*; 2010, s: 297-328.
- Zuckerman, P. *Din Sosyolojisine Giriş*. Birleşik Kitabevi: Ankara; 2006.
- Zuroff, D. C., Duncan, N. Self-criticism and conflict resolution in romantic couples. *Canadian Journal of Behavioural Science*; 1999, s: 137-149.

7.EKLER

Ek 1.Tez Önerisi Onayı

T.C.
MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
YÖNETİM KURULU KARAR ÖRNEĞİ

Karar Tarihi	Toplantı Sayısı	Karar Sayısı
19.01.2018	2	36

Gündem 1- Sosyal Hizmet Anabilim Dalı tezli yüksek lisans programı öğrencilerinin tez konusu bildirim formları ile ilgili Anabilim Dalı'nın 15.01.2018 tarih ve 4678 sayılı yazısının görüşülmesi,

Karar 1- Sosyal Hizmet Anabilim Dalı tezli yüksek lisans programı öğrencilerinin tez konularının etik kurul onayı alınması kaydı ile aşağıda belirtildiği şekilde oluşturulmasına **OY BİRLİĞİ** ile karar verildi.

Öğrenci Adı	Numarası	Tez Konusu
Elif GÜNEŞ	161358008	Manisa Celal Bayar Üniversitesi Örneğinde Partner Şiddetinin Sosyal Hizmetle İlişkisi
Meryem GÜL	151358006	Suriyeli Mülteci Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Dışlanma ve Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliğine İlişkin Görüşleri: Uşak Üniversitesi Örneği
Ferda CİVELEK	161358003	Kadın Konuğinde Kalma Süresinin Çocukların Kaygı Düzeyine Etkisi

e-imzalıdır Prof. Dr. Ayşe AKTAŞ Enstitü Müdürü	
e-imzalıdır Doç. Dr. Elgin TÜRKÖZ ULUER Müdür Yardımcısı	e-imzalıdır Prof. Dr. Necip KUTLU Üye
e-imzalıdır Prof. Dr. Sezgi ÇINAR PAKYÜZ Üye	e-imzalıdır Doç. Dr. Murat TAŞ Üye
e-imzalıdır Prof. Dr. Necip KUTLU Enstitü Sekreteri V.	

Aşlı Gibidi
23/02/2018

Aynur BAL AMERİÇUOĞLU
Enstitü Sekreteri

Ek 2.Etik Kurul Onayı

Evrak Tarih ve Sayısı: 05/04/2018-E.31254

T.C.
MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği
Kurulu

Sayı : -050.01.04-
Konu : Derya KAYLI-Etik Kurul Başvurunuz-
Hk-

Sayın Doç. Dr. Derya KAYLI

İlgi : 27/02/2018 tarihli ve 12275 sayılı yazı.

(Üniversitemiz Sağlık Bilimleri Fakültesi Sosyal Hizmet Anabilim Dalı Yüksek lisans öğrencisi Elif GÜNEŞ'in Manisa Celal Bayar Üniversitesi Örneğinde Partner Şiddetinin Sosyal Hizmet ile İlişkisi adlı başvurunuz Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etik Kurulu'nun 30.03.2018 tarih ve 2018/02 sayılı toplantısında görüşülmüş olup, araştırmanın etik yönden uygunluğuna karar verilmiştir.

Kurulunuzda alınan karar ekte gönderilmektedir.

Bilgilerinizi rica ederim.

e-imzadır

Prof. Dr. Muzaffer TEPEKAYA
Kurul Başkanı

Ek: 4-Nolu Karar (1 sayfa)

Ek 3. Etik Kurul Onayı

T.C.
MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER BİLİMSEL ARAŞTIRMA VE YAYIN ETİK
KURULU KARARLARI

Toplantı Tarihi	: 30.03.2018
Toplantı Sayısı	: 2018/ 02
Toplantıda Ahnan Karar Sayısı	: 14

Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etik Kurulu 30.03.2018 tarih ve saat 10:30'da Rektörlük Yönetim Kurulu Toplantı odasında toplanmış, aşağıdaki kararlar alınmıştır.

KARAR:

4- Üniversitemiz Sağlık Bilimleri Fakültesi Sosyal Hizmetler Bölümü Öğretim Üyesi Tez Danışmanı Doç.Dr. Derya ŞAŞMAN KAYLI'nın 27.02.2018 tarih ve E.12275 numarasıyla evrak kayda giren başvurusu, (Üniversitemiz Sağlık Bilimleri Fakültesi Sosyal Hizmet Anabilim Dalı Yükseköğretim Öğrencisi Elif GÜNEŞ'in Manisa Celal Bayar Üniversitesi Örneğinde Partner Şiddetinin Sosyal Hizmet ile İlişkisi adlı) araştırma dosyasının Etik yönden uygunluğuna,

Toplantıda katılan üyelerin oy birliği ile karar verildi.

(e-imza)lar Prof.Dr.Muzaffer TEPEKAYA Başkan		
(e-imza)lar Prof.Dr.Tuncer TAŞKIN Üye (Katılmadı)	(e-imza)lar Prof.Dr.Halit EV Üye	(e-imza)lar Prof.Dr.Tülin CANBAY Üye (Başkan Yardımcısı)
(e-imza)lar Prof.Dr.Kerem ERDOĞAN Üye	(e-imza)lar Prof.Dr.Ahmet Rıza GÖKBUNAR Üye	(e-imza)lar Prof.Dr.Doğan UYSAL Üye

Ek 4. Kurum İzni

Evrak Tarih ve Sayısı: 18.02/2019-E.15081

T.C.
MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dekanlığı

Sayı : 46441701-100-
Konu : Tez ve Proje Çalışması Uygulama İzin
Formu / Elif GÜNEŞ

SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi : 15/02/2019 tarihli ve 28233352-100-E.14641 sayılı yazı.

Enstitünüz Sosyal Hizmet Anabilim Dalı Yüksek Lisans Programı öğrencisi Elif GÜNEŞ'in "Manisa Celal Bayar Üniversitesi Örneğinde Partner Şiddetinin Sosyal Hizmet ile İlişkisi" başlıklı tez çalışma anketini Fakültemizde yapması uygun bulunmuştur.
Bilgilerinizi rica ederim.

e-imzalıdır
Prof. Dr. Hüseyin AKTAŞ
Dekan V.

Ek 5. Kurum İzni

Evrak Tarih ve Sayısı: 18/02/2019-E.14905

T.C.
MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ
Tıp Fakültesi Dekanlığı

Sayı : 23685492-100-
Konu : Tez ve Proje Çalışması Uygulama İzin
Formu / Elif GÜNEŞ

SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi : 15/02/2019 tarihli ve 28233352-100-E.14641 sayılı yazı.

Enstitünüz Sosyal Hizmet Anabilim Dalı Tezli Yüksek Lisans Programı öğrencisi Elif GÜNEŞ'in "Manisa Celal Bayar Üniversitesi Örneğinde Partner Şiddetinin Sosyal Hizmet İle İlişkisi" başlıklı tez çalışma anketini Fakültemiz öğrencileri ile Şubat-Mayıs 2019 tarihleri arasında yapması Dekanlığımızca uygun bulunmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

e-imzadır
Prof. Dr. Süleyman Sami İLKER
Dekan Y.

Ek 6. Kurum İzni

Evrak Tarih ve Sayısı: 18/02/2019-E.14989

T.C.
MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ
Spor Bilimleri Fakültesi Dekanlığı

Sayı : 31844651-100-
Konu : Tez ve Proje Çalışması Uygulama İzin
Formu / Elif GÜNEŞ

SAGLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi : 15/02/2019 tarihli ve 28233352-100-E.14641 sayılı yazı.

Enstitünüz Sosyal Hizmet Anabilim Dalı Tezli Yüksek Lisans Programı öğrencisi olan Elif GÜNEŞ'in "Manisa Celal Bayar Üniversitesi Örneğinde Partner Şiddetinin Sosyal Hizmet İle İlişkisi" başlıklı tez çalışma anketini, Fakültemiz öğrencileri ile Şubat-Mayıs 2019 tarihleri arasında yapması ilgi yazınıza istinaden uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

e-imzalıdır
Prof. Dr. Bilal-i Habes GÜMÜŞ
Dekan V.

Ek 7. Kurum İzni

Evrak Tarih ve Sayısı: 18/02/2019-E.14719

T.C.
MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ
Sağlık Bilimleri Fakültesi Dekanlığı

Sayı : 25179258-100-
Konu : Tez ve Proje Çalışması Uygulama İzin
Formu / Elif GÜNEŞ

SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi : 15/02/2019 tarihli ve 28233352-100-E.14641 sayılı yazı.

İlgi yazınıza istinaden, Enstitünüz Sosyal Hizmet Anabilim Dalı Tezli Yüksek Lisans Programı öğrencisi Elif GÜNEŞ' in "Manisa Celal Bayar Üniversitesi Örneğinde Partner Şiddetinin Sosyal Hizmet İle İlişkisi" başlıklı tez çalışma anketini Fakültemiz öğrencileri ile Şubat-Mayıs 2019 tarihleri arasında anket yapma talebi anketin yapılacağı gün/günler de Fakülte Sekreterliği'ne bilgi vermek koşuluyla Dekanlık Makamınca uygun bulunmuş olup;
Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

e-imzalıdır
Prof. Dr. Ali Ahmet
KILIMCIOĞLU
Dekan

Ek 8. Üniversite Öğrencilerinde Partner Şiddeti Anket Formu

Bu araştırma üniversitelerdeki partner şiddetinin boyutlarını analiz etmek, üniversitelerdeki sosyal hizmet ihtiyacını belirlemek, şiddeti önlemeye yönelik sosyal hizmet uygulamalarına model teşkil etmek amacıyla gerçekleştirilmektedir.

1.Yaşınız?

.....

2.Cinsiyetiniz?

☐ K ☐ E

3.Öğrenim durumunuz?

☐ Hazırlık ☐ 1.Sınıf ☐ 2.Sınıf ☐ 3.Sınıf ☐ 4.Sınıf
☐ 5.Sınıf ☐ 6.Sınıf

4.Bağlı bulunduğunuz fakülte?

☐ Fen Edebiyat Fakültesi ☐ İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi ☐ İşletme Fakültesi
☐ Mühendislik Fakültesi ☐ Tıp Fakültesi ☐ Sağlık Bilimleri Fakültesi
☐ İlahiyat Fakültesi ☐ Spor Bilimleri Fakültesi ☐ Eğitim Fakültesi

5.Okuduğunuz lisans programı?

.....

6. Kardeş sayınız?(Kendiniz dahil)

☐ Tek Çocuk ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 +

7. Anne ve Babanızın birliktelik durumu?

☐ Anne ve baba birlikte yaşıyor ☐ Anne vefat etmiş ☐ Baba vefat etmiş
☐ Anne ayrı yaşıyor ☐ Baba ayrı yaşıyor

8. Anne ve babanızın eğitim durumları?

Anne; ☐ İlkokul ☐ Ortaokul ☐ Lise ☐ Üniversite(Yüksek Okul)
☐ Üniversite(Lisans) ☐ Yüksek Lisans ☐ Doktora
Baba; ☐ İlkokul ☐ Ortaokul ☐ Lise ☐ Üniversite(Yüksek Okul)
☐ Üniversite(Lisans) ☐ Yüksek Lisans ☐ Doktora

9. Ailenizin aylık gelir durumu?

☐ 0-500 TL ☐ 501-1000 TL ☐ 1000-2000 TL ☐ 2001-3000 TL
☐ 3001-4000 TL ☐ 4001-5000 TL ☐ 5000+ TL

10. Gelir durumunuz? (Kendinizin)

☐ 0-500 TL ☐ 501-1000 TL ☐ 1000-2000 TL ☐ 2001+ TL

11. Anne ve babanızın meslekleri?(Diğer kısmını belirtiniz.)

Anne; ☐ Memur ☐ Özel Sektör ☐ Esnaf ☐ Çiftçi ☐ Ev hanımı

☐ Çalışmıyor ☐ Emekli ☐ Diğer(.....)

Baba; ☐ Memur ☐ Özel Sektör ☐ Esnaf ☐ Çiftçi ☐ Çalışmıyor ☐ Emekli ☐ Diğer(.....)

12. Doğum yeriniz? (İl/İlçe/Köy belirtilerek yazılacaktır.)

.....

13. Kaç yıldır büyük şehirde ikamet etmektesiniz?

☐ 0-6 ay ☐ 7-12 ay ☐ 13 ay – 2 yıl ☐ 2-4 yıl ☐ 4 yıl +

14. Şu anda nerede kalmaktasınız?

☐ Evde ☐ Ailemin yanında ☐ Yurtta ☐ Apartta

15. Ne kadar süredir burada kalmaktasınız?

☐ 0-6 ay ☐ 7-12 ay ☐ 13 ay – 2 yıl ☐ 2-4 yıl ☐ 4 yıl +

16. Birlikte olduğunuz kız/erkek arkadaşınız var mı?

☐ Var ☐ Yok

(17-21 arasındaki soruları birlikte olduğunuz biri varsa doldurunuz.)

17. Birlikte olduğunuz kişi ile ne kadar süredir berabersiniz?

☐ 0-6 ay ☐ 7-12 ay ☐ 13 ay – 2 yıl ☐ 2-4 yıl ☐ 4 yıl +

18. Ne sıklıkla birlikte vakit geçirirsiniz?

☐ Her gün ☐ 2 günde bir ☐ Sıklıkla ☐ Haftada bir ☐ Ayda bir

☐ Nadiren ☐ Senede bir ☐ Hiç ☐ Telefonla iletişim kuruyoruz.

19. Birlikte vakit geçirmekten hoşlanırsınız mı?

☐ Hiç hoşlanmam ☐ Kısmın hoşlanırım ☐ Hoşlanırım

☐ Ben severim ama o sevmez

20. Geçmiş flört ilişkilerinizle ilgili en iyi tanım nedir?

☐ Daha önce hiç ilişkim olmamıştı.

☐ Daha önce bir ilişkim olmuştu.

☐ Daha önce birden fazla ilişkim olmuştu.

21. Şu anki ilişkinizin geleceği hakkında ne düşünüyorsunuz?

☐ Evleneceğiz.

☐ Ciddi düşünmüyoruz.

☐ Bitecek, ben ayrılmak istiyorum.

☐ Bitecek, o ayrılmak istiyor.

☐ Bir fikrim yok, kararsızım.

(Bundan sonraki sorular için ifadenin size uygun olduğunu düşünüyorsanız katılıyorum, düşünmüyorsanız katılmıyorum şikkını işaretleyiniz.)

22. Flört şiddetinin bir insan hakları ihlali olduğunu düşünüyorum.

☐ Katılıyorum

☐ Kararsızım

☐ Katılmıyorum

23. Flört şiddetini sadece erkekler uygular.

☐ Katılıyorum

☐ Kararsızım

☐ Katılmıyorum

24. Sosyal hizmet uzmanı flört şiddeti konusunda çalışmalar yapar.

☐ Katılıyorum

☐ Kararsızım

☐ Katılmıyorum

25. Flörtümün sosyal medya hesaplarımın şifrelerini bilmesinde bir sakınca yoktur.

☐ Katılıyorum

☐ Kararsızım

☐ Katılmıyorum

26. Flörtümün istediklerini sorgulamadan yaparım.

☐ Katılıyorum

☐ Kararsızım

☐ Katılmıyorum

27. Flörtüm nereye gittiğimi ve kiminle olduğumu her zaman bilir.

☐ Katılıyorum

☐ Kararsızım

☐ Katılmıyorum

28. Flörtümün sürekli beni takip etmesi hoşuma gider.

☐ Katılıyorum

☐ Kararsızım

☐ Katılmıyorum

29. Görüşmek istemediğim kişilerin sürekli karşıma çıkıp ısrarcı davranmasından hoşlanmam.

☐ Katılıyorum

☐ Kararsızım

☐ Katılmıyorum

30. Israrlı takip mağdurluğu hakkında bilgiye sahibim.

☐ Katılıyorum

☐ Kararsızım

☐ Katılmıyorum

Ek 9.İlişki Değerlendirme Ölçeği

Aşağıda romantik ilişkilerden sağlanan doyuma ilişkin ifadeler bulunmaktadır. Eğer halihazırda bir romantik ilişki içerisinde değilseniz, aşağıdaki maddeleri bir ilişki içerisinde olduğunuzu varsayarak cevaplandırınız. Her bir maddenin ilişkilerinizdeki duygu ve düşüncelerinizi ne oranda yansıttığını karşılardaki 7 aralıklı ölçek üzerinde, ilgili rakam üzerine çarpı (X) koyarak belirtiniz.

1. Sevgiliniz ihtiyaçlarınızı ne kadar iyi karşılıyor?	Hiç karşılıyor						Çok iyi karşılıyor
	1	2	3	4	5	6	7
2. Genel olarak ilişkinizden ne kadar memnunsunuz?	Hiç memnun değilim						Çok memnunum
	1	2	3	4	5	6	7
3. Diğerleri ile karşılaştırıldığında ne kadar iyi?	Çok daha iyi						Çok daha kötü
	1	2	3	4	5	6	7
4. Ne sıklıkla ilişkinize hiç başlamamış olmayı istiyorsunuz?	Hiçbir zaman						Her zaman
	1	2	3	4	5	6	7
5. İlişkiniz ne dereceye kadar sizin başlangıçtaki beklentilerinizi karşılıyor?	Hiç karşılıyor						Tamamen karşılıyor
	1	2	3	4	5	6	7
6. Sevgilinizi ne kadar seviyorsunuz?	Hiç sevmiyorum						Çok seviyorum
	1	2	3	4	5	6	7
7. İlişkinizde ne kadar problem var?	Hiç yok						Çok var

	1	2	3	4	5	6	7
--	---	---	---	---	---	---	---

Ek 10.Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği

Aşağıda yer alan ifadelere ne derece katıldığınızı “Kesinlikle katılmıyorum”, “Kısmen katılmıyorum”, “Kararsızım”, “Kısmen katılıyorum”, “Kesinlikle katılıyorum” seçeneklerinden biri (X) işareti ile belirtiniz. Lütfen hiçbir soruyu cevapsız bırakmayınız.

	Kesinlikle katılmıyorum	Kısmen katılmıyorum	Kararsızım	Kısmen katılıyorum	Kesinlikle katılıyorum
1. Evlilik kadının çalışmasına engel olamaz.					
2. Kadın sadece ailesinin ekonomik sıkıntısı varsa çalışmalıdır.					
3. Çalışan kadın da çocuklarına yeterince zaman ayırabilir.					
4. Kadınlar anne olduktan sonra çalışmamalıdır.					
5. Kadın siyasetçiler de başarılı olabilir.					
6. Kadınlar evlendikten sonra çalışmamalıdır.					
7. Çalışma hayatı kadının ev işlerini aksatmasına engel olmaz.					
8. Çalışan kadın hayattan daha çok zevk alır.					
9. Kadınlar erkekler tarafından her zaman korunmalıdır.					
10. Kocasını izin vermiyorsa kadın çalışmamalıdır.					
11. Kadınlar yönetici olabilir.					
12. Çalışan bir kadın kazandığı geliri eşine vermelidir.					
13. Çalışan bir kadın çocukların daha iyi anne olur.					
14. Erkekler de çamaşır bulaşık gibi ev işlerini yapmalıdır.					

15.	Kocasız kadın sahipsiz eve benzer.					
16.	Bir ailenin gelirini erkekler sağlamalıdır.					
17.	Kadınlar kendi başına ticarethane(kafe,market, emlakçı) gibi yerler açmamalıdır.					
18.	Kadınların birinci görevi ev işlerini üstlenmektir.					
19.	Bir kadın kocasından daha fazla para kazanmamalıdır.					
20.	Erkek her zaman evin reisi olmalıdır.					
21.	Toplumun liderliği genellikle erkeklerin elinde olmalıdır.					
22.	Kız çocuklarına da erkek çocuklar kadar özgürlük verilmelidir.					
23.	Bir kadın kendi haklarına sahip olabilmesi için gerekirse kocasına karşı çıkabilmelidir.					
24.	Kadın kocasından yaş olarak daha küçük olmalıdır.					
25.	Ailedeki önemli kararları erkekler vermelidir.					

Ek 11.Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği

Lütfen her bir ifade ile ne derece hem fikir olup olmadığınızı verilen ölçekteki derecelendirmeye uygun sayıları kullanarak belirtiniz.

	Kesinli kle katılm	Kısme n	Karar sızım	Kısme n	Kesinli kle katılm
1) Partnerimin bana karşı cinsten biri ile konuşmamamı söylemesi gururumu okşar.	1	2	3	4	5
2) Partnerimin günün her dakikası ne yaptığımı sorması hoşuma gitmez.	1	2	3	4	5
3) Yanlış bir şeyler yaptığımda partnerimi suçlamakta bir hata görmem.	1	2	3	4	5
4) Partnerimin sırf beni kıskandırmak için yaptıklarını umursamam.	1	2	3	4	5
5) Başkalarıyla bir şeyler yapmamı engellemeye çalışan bir partnerle ilişkiyi sürdürmem.	1	2	3	4	5
6) Partnerim beni incitmediği sürece ‘‘tehditlerini’’ mazur görürüm.	1	2	3	4	5
7) Şiddetli bir tartışma esnasında partnerimi incitmek için onun geçmişinden bir şeyleri gündeme getirmekte bir sakınca görmem.	1	2	3	4	5
8) Partnerimin başkalarıyla bir şeyler yapmasını asla engellemeye çalışmam.	1	2	3	4	5
9) Partnerimi kıskandırmanın ilişkimize iyi geldiğini düşünüyorum.	1	2	3	4	5
10) Partnerimin başkalarının önünde beni aşağılamasını çok büyük bir sorun olarak görmem.	1	2	3	4	5
11) Partnerime karşı cinsten birisiyle konuşmamasını söylemekte bir sakınca görmem.	1	2	3	4	5
12) Partneri bıçak ya da tabancayla tehdit etmek asla uygun değildir.	1	2	3	4	5
13) Partnerime ait herhangi bir şeye zarar vermenin yanlış olduğunu düşünüyorum.	1	2	3	4	5
14) Partneri tekmelemek, ısırarak ya da yumruklamak uygun değildir.	1	2	3	4	5
15) Partnerimin yaptığı yanlış şeyler için suçu üstlenmekte sakınca görmem.	1	2	3	4	5
16) Şiddetli bir tartışma sırasında partnerimi kasıtlı olarak incitmek için bir şeyler söylemekte bir sakınca görmem.	1	2	3	4	5
17) Bir kişinin partnerine bir nesneyle vurması ya da vurmaya çalışması asla uygun değildir.	1	2	3	4	5

Ek 12.Benzerlik Raporu Bildirimi

T.C.
MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ
Sağlık Bilimleri Enstitüsü
Yüksek Lisans/Doktora Tez Çalışması Orijinallik Raporu
Sosyal Hizmet Ana Bilim Dalı Başkanlığı'na

Tez Adı: Manisa Celal Bayar Üniversitesi Örneğinde Partner Şiddetinin Sosyal Hizmet İle İlişkisi

Tezime ilişkin 26/06/2019 tarihinde yapılan Turnitin adlı intihal tespit programından aşağıda belirtilen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan orijinallik raporuna göre, tezimin benzerlik oranı % 23'tür.

Belirtilen azami benzerlik oranlarına göre tez çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Tarih ve İmza
26.06.2019

Adı Soyadı :Elif GÜNEŞ
Öğrenci No 161358008
Anabilim Dalı :Sosyal Hizmet
Programı :Tezli Yüksek Lisans

DANIŞMAN ONAYI
UYGUNDUR
Doç. Dr. Derya ŞAŞMAN KAYLI

Açıklamalar

- 1-Tez Çalışması Orijinallik Raporu (TÇÖR), TURNITIN İntihal Tespit Programı kullanımı için kişisel hesap alma hakkı bulunan tez danışmanları, Enstitülerde görevlendirilen personeller, Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı'nda görevlendirilen kütüphaneciler tarafından alınır.
- 2-Sayfa sayısı 400'den az olan tezler için tez savunmasından önce ve başarılı olması durumunda düzeltmelerden sonra olmak üzere 2 kez TÇÖR alınır.(400 sayfadan fazla olan tezler 400 ve katları şeklinde bölünerek Turnitin veri tabanına yüklenmesi gerekmektedir. Bu gibi durumlarda benzerlik oranının hesaplanmasına ilişkin detaylı forma, kütüphane web sayfasında bulunan Turnitin kullanım kılavuzlarının altından erişilebilir.)
- 3-TÇÖR, tezin yalnızca Kapak Sayfası, Giriş, Ana Bölümler ve Sonuç bölümlerinden oluşan kısmının tek bir dosya olarak intihal tespit programına yüklenmesi ile alınır.
- Programa yükleme yapılırken Dosya Başlığı (document title) olarak tez başlığının tamamı, Yazar Adı (author's first name) olarak öğrencinin adı, Yazar Soyadı (author's last name) olarak öğrencinin soyadı bilgisi yazılır.
- 4- TURNITIN İntihal tespit programına yüklenen dosyanın sürecekleşmesinde, ilgili programdaki filtreleme seçenekleri aşağıdaki şekilde ayarlanır: - Kaynakça hariç, - Alıntılar hariç, - 5 kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç (Limit match size to 5 words)
- 5-İsteğe bağlı ayarlar kısmından; "Ödevleri şuraya gönder?" seçeneği mutlaka DEPO YOK şeklinde işaretlenmesi gerekmektedir; aksi durumda aynı tezin ikinci kez yüklenmesi durumunda benzerlik %100 çıkacaktır ve depodan tezi silmek çok uzun süreç gerektirecektir.
- 6- Raporlama işlemi tamamlandıktan sonra, kaydedilmiş olan ekranın görüntüsünü sağ üst köşesinde yüzdelik sayı olarak belirtilen "benzerlik oranı," raporlamaya tabi tutulmuş olan dosyanın "toplam sayfa sayısı" ve raporlama işleminin yapıldığı "tarih" bilgisi, "Yüksek Lisans/Doktora Tez Çalışması Orijinallik Raporu" formuna işlenir.
- 7- Benzerlik oranında tüm sorumluluk öğrenciye aittir.
- 8-Tez savunma sınavı sonrasında başarılı bulunan öğrenci, tez savunma sınavı tarihi sonrasında tezde yapılmış muhtemel değişiklikleri içeren dosya kullanılarak alınmış ikinci bir intihal raporundaki bilgiler kullanılarak hazırlanmış ve tez danışmanı tarafından onaylanan imzalanmış ikinci bir "Yüksek Lisans/Doktora Tez Çalışması Orijinallik Raporu"nu Enstitüye teslim etmekle yükümlüdür.
- 9-Turnitin Hakkında Bilgiler: <http://kutuphane.cbu.edu.tr/turnitin.9370.tr.html>

Ek 13.Özgeçmiş

Adı	ELİF	Soyadı	GÜNEŞ
Doğum Yeri	GEMLİK	Doğum Tarihi	17.09.1994
Uyruğu	TC	Tel	507 582 56 82
E-mail	elifgunes8569@gmail.com		

Eğitim Düzeyi

	Mezun Olduğu Kurumun Adı	Mezuniyet Yılı
Doktora/Uzmanlık		
Yüksek Lisans	Manisa Celal Bayar Üniversitesi	Devam ediyor
Lisans	Adnan Menderes Üniversitesi	2016
Lise	Manisa Cumhuriyet Anadolu Lisesi	2012

İş Deneyimi

Görevi	Kurum	Süre (Yıl - Yıl)
Sosyal Çalışmacı/ASDEP	Manisa Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Yunus Emre Sosyal Hizmet Merkezi	2 yıl

Yabancı Dilleri	Okuduğunu Anlama*	Konuşma*	Yazma*
İngilizce	İyi	İyi	İyi
Arapça	Zayıf	Zayıf	zayıf

Yabancı Dil Sınav Notu

YDS	ÜDS	IELTS	TOEFL IBT	TOEFL PBT	TOEFL CBT	FCE	CAE	CPE

	Sayısal	Eşit Ağırlık	Sözel
ALES Puanı	74	75	68

Bilgisayar Bilgisi

Program	Kullanma Becerisi
Office	Çok iyi

*Çok iyi, iyi, orta, zayıf olarak değerlendiriniz.

